

Voortgangsrapportage BSZ

Beleidsprogrammering sociale zorg periode juli 2006 - juli 2007

Voortgangsrapportage BSZ

Beleidsprogrammering sociale zorg periode juli 2006 - juli 2007

Voortgangsrapportage BSZ

Beleidsprogrammering sociale zorg periode juli 2006 - juli 2007

	Voorwoord	3
	Inleiding	4
1	Maatschappelijk toegankelijk	8
2	Zeeland woonzorgland	11
3	Zuinig op zorg	14
4	Jouw zorg, mijn zorg	17
5	Gevoel op veilig	19
6	Vernieuwing in het vrijwilligerswerk	23
7	Vitale dorpen, leefbaar platteland	26
8	Jeugd telt mee	28
9	Niemand aan de zijlijn	32
10	Ideeënnetwerk	35

Voortgangsrapportage BSZ

Voorwoord

Voor u ligt de voortgangsrapportage Beleidsprogrammering Sociale Zorg juli 2006 - juli 2007. De belangrijkste reden om jaarlijks met een voortgangsrapportage te komen is te laten zien hoeveel er in één jaar gebeurt op het terrein van zorg en sociaal beleid.

In deze voortgangsrapportage wordt de uitvoering van het beleid in de periode juli 2006-juli 2007 integraal weergegeven. Ook het afgelopen jaar hebben we niet stil gezeten.

In de beleidsprogramma's sociale zorg wordt op een programmatische wijze aan provinciale maatschappelijke opgaven gewerkt. Samen met zorginstellingen, maatschappelijke organisaties en gemeenten wordt regelmatig overlegd welke projecten aan welke opgaven een bijdrage kunnen leveren. Het afgelopen jaar is daar op verschillende manieren uitvoering aan gegeven. In belangrijke mate door middel van het subsidiëren van projecten, die bijdragen aan de geformuleerde provinciale doelen, maar ook door opdrachten te verlenen voor nader onderzoek en samenwerking in werkgroepen of adviescommissies.

Maar daarmee zijn we er nog niet, want we maken ook afspraken met provinciale organisaties, waaronder Scoop, SportZeeland en Klaverblad, over de bijdrage die zij leveren aan diverse maatschappelijke opgaven, zoals verwoord in de programma's.

Met het nieuwe college, dat na de verkiezingen in maart 2007 is gevormd, zetten we opnieuw de schouders eronder. Nieuwe verbindingen is de titel van ons collegeprogramma en ons motto voor de komende vier jaar. Het motto is geïnspireerd op het gedachtegoed van De Driehoek Rond, dat uitgaat van een duurzame ontwikkeling van Zeeland, geënt op de Zeeuwse schaal en samenleving. De toevoeging op de Zeeuwse schaal en samenleving is cruciaal. Zeeland heeft immers een aantal zeer karakteristieke kenmerken. De uitdagingen voor Zeeland zijn anders dan in andere regio's, of in elk geval zeer specifiek. Wij zijn ons meer dan ooit bewust van deze specifiek Zeeuwse situatie en zien daarin veel kansen voor ontwikkeling.

De voortgangsrapportage gebruiken we niet alleen om terug te kijken, maar vooral ook vooruit te blikken. Waar gaan we ons het komende jaar voor in zetten en wat heeft prioriteit? Bij alle programma's gaat het erom de focus te verleggen naar nieuwe verbindingen die leiden tot vernieuwing en maatschappelijke creativiteit en dynamiek, ook en juist mét de Zeeuwse samenleving. Dat wil zeggen investeren in projecten die goed zijn voor de sociale samenhang en de voorzieningestructuur. Ik nodig u uit om ook het komende jaar weer samen met ons te gaan voor nieuwe verbindingen. Op het terrein van sociale zorg zijn de effecten van beleid altijd het resultaat van de inspanningen van velen!

Met vriendelijke groet,
G.R.J. van Heukelom, gedeputeerde sociale zorg

Voortgangsrapportage BSZ

1. Inleiding

1.1 Inleiding

In deze derde voortgangsrapportage Beleidsprogrammering Sociale Zorg (BSZ) beschrijven wij de voortgang van ons zorg- en sociaal beleid (BSZ 2005-2008). Per 1 juli 2005 hebben wij tien programma's vastgesteld, die tot doel hebben de sociale (zorg)infrastructuur te versterken en een volwaardige deelname van alle Zeeuwen aan de samenleving te bevorderen. Dit moet gebeuren in evenwicht met de ontwikkeling van de economische en fysiek-ruimtelijke infrastructuur. Een sterke sociale infrastructuur is van belang voor een goed woon-, werk- en leefklimaat voor alle Zeeuwse inwoners.

Voor de uitvoering van de programma's zetten wij verschillende instrumenten in, zoals resultaatsubsidies voor projecten, prestatieafspraken, onderzoekopdrachten en samenwerkingsnetwerken.

Per programma schetsen we de resultaten van het afgelopen jaar en we sluiten af met voornemens voor het komende jaar. Als ontwikkelingen aanleiding geven tot bijstelling van het beleid, geven we dat bij de algemene onderwerpen en per programma aan.

De gesubsidieerde projecten zijn geëvalueerd door Scoop. De resultaten van deze evaluatie treft u aan in de bijlage.

1.2 Uitvoering geven aan sociale zorg

De heer G.R.J. van Heukelom is binnen ons college eerstverantwoordelijk voor zorg en sociaal beleid binnen Zeeland. Met een team van betrokken en enthousiaste mensen hebben we zorg en sociaal beleid in Zeeland op een hoger plan kunnen brengen. Uiteraard zijn daarbij de inhoudelijke resultaten het belangrijkste, zoals die beschreven staan bij de programma's. Zoals u kunt lezen zijn in elk van de programma's diverse projecten in uitvoering. Op dit moment is ieder project steeds gelinkt aan één programma. Projecten blijken vaak echter bij te dragen aan meerdere doelen. Voor het verkrijgen van een compleet beeld is het noodzakelijk de hele voortgangsrapportage te lezen.

Het is in onze ogen belangrijk om als overheid klantvriendelijk en betrouwbaar te zijn naar onze relaties en de behaalde resultaten ook goed te communiceren. We hebben in de periode van 2006-2007 hierbij gefocust op:

- het uitbrengen van 'BSZ-informatief', waarbij de overdracht van projectresultaten centraal staat;
- het vereenvoudigen van subsidie aanvragen en het verbeteren van de klantvriendelijkheid met betrekking tot de aanvraagformulieren, ook via internet;
- de ingebruikname van de projectendatabase op de website www.zeeland.nl/bsz

1.3 Visievorming rond sociale zorg: de driehoek rond

Het centrale thema in al onze strategische beleidsplannen is werken aan een duurzaam Zeeland. Op 17 februari 2006 is in Provinciale Staten de nota "De Driehoek Rond" vastgesteld, waarin onze visie op de sociale pijler van de driehoek rond staat verwoord.

De nota De Driehoek Rond is uitgewerkt in een plan van aanpak, waarin verschillende aangrijpingspunten zijn opgesteld voor het bewerkstelligen van een verandering in denken en doen. In het najaar van 2006 en voorjaar 2007 zijn hiervoor openhaard gesprekken georganiseerd en een werkconferentie met PS. Op 14 februari 2007 is er een groot succesvol congres georganiseerd waarin de principes van voorafbeleid en verwevenheid goed voor het voetlicht zijn gebracht. We hebben gemerkt dat ook onze externe partners het een inspirerend gedachtegoed vinden, waarmee zij graag aan de slag gaan. Zo heeft bijvoorbeeld de "bende van vijf" (directies Emergis, GGD, RPCZ, Ziekenhuis Goes en Scoop) een voorstel van vier concrete driehoek rond projecten gedaan en hebben gemeenten het Zeeuws model toegepast op de aanbesteding huishoudelijke zorg binnen de Wmo.

Na de verkiezingen heeft het gedachtegoed van De Driehoek Rond een grote rol gespeeld bij de collegeonderhandelingen en is het volledig geïncorporeerd in het collegeprogramma Nieuwe Verbindingen.

1.4 College voor Zorg en Welzijn / Zeeuws model

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is van kracht sinds 1 januari 2007. Doel van de wet is het stimuleren van zelfstandig meedoen in de maatschappij van (vooral) kwetsbare burgers. De Wmo is een decentrale wet: gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor lokaal beleid en uitvoering. De provincie heeft wettelijk een ondersteunende rol ten opzichte van het door de gemeenten te voeren Wmo-beleid. Zowel voor gemeenten als provincie liggen er grote uitdagingen op het terrein van de Wmo.

De gemeenten en hun partners zijn voortvarend met de Wmo aan de slag gegaan. De invoering van de wet is in Zeeland tot nu toe redelijk soepel en zonder grote problemen voor de burger verlopen. De invoering van de wet is zeker nog niet 'afgerond'. Belangrijke thema's voor een verdere invulling van de Wmo zijn: cliënt- en burgerparticipatie, de gemeentelijke 4-jarige beleidsplannen, het meten van klanttevredenheid en het verzamelen van gegevens waarmee de prestaties van de gemeenten onderling vergeleken kunnen worden.

Bij de beleidsmatige ontwikkeling, de vertaling naar lokaal beleid en de uitvoering van de Wmo in Zeeland werken alle gemeenten intensief samen in het College voor Zorg en Welzijn. De provincie faciliteert deze samenwerking en vervult een adviserende rol in dit College. Op het terrein van zorg en welzijn zijn gemeenten en provincie meer dan in het verleden partners geworden.

Deze aanpak is een succesvolle formule gebleken en staat landelijk bekend als het 'Zeeuws Model'. Binnen dit model staan de principes van 'De Driehoek Rond', klein binnen groot (schaal), ruimte binnen kaders (sturing) en cultuur van verschil (samenhang), centraal. De samenwerking heeft onder meer geleid tot gezamenlijke aanbesteding van de huishou-

delijke zorg, gezamenlijke omvorming van de mantelzorgondersteuning en gezamenlijke opdrachtverlening voor het ontwikkelen van een Wmo-monitor.

Met het provinciaal sociaal- en zorgbeleid willen we investeren in duurzame, sterke, goed functionerende sociale netwerken voor alle Zeeuwen. Het beleid is er op gericht om problemen te voorkomen.

De provinciale doelstellingen sluiten goed aan bij de uitgangspunten van de Wmo en de principes van 'De Driehoek Rond'. De provincie ziet het als een belangrijke uitdaging invulling te geven aan het sociaal beleid op basis van verdere versterking van het Zeeuws Model. Dienstverlening op herkenbare schaal door krachtenbundeling, met een inhoudelijke verschuiving naar voorkombeleid in plaats van herstelbeleid staan daarbij centraal. Investeren in het Zeeuws Model biedt kansen om met alle relevante partners te zorgen voor een sluitend en samenhangend sociaal pakket in Zeeland.

In juli 2007 hebben we samen met de gemeenten een volgende stap in deze samenwerking kunnen zetten. De steunfunctietaak van de provincie op de terreinen van huiselijk geweld, anti-discriminatievoorzieningen, mantelzorg en telefonische hulpdiensten wordt gebundeld ingezet met de operationele taken die de gemeenten gezamenlijk willen organiseren.

In verschillende programma's komt het Zeeuws model of het college voor Zorg & Welzijn terug. Namelijk:

- **Programma 2 Zeeland Woonzorgland** – aanbesteding huishoudelijke verzorging
- **Programma 4 Jouw Zorg, mijn zorg** – ondersteuningsstructuur mantelzorgers
- **Programma 5 Gevoel op veilig** – anti discriminatievoorzieningen en huiselijk geweld

1.5 Prestaties van de dragende instellingen

In de Beleidsprogrammering Sociale Zorg staat per programma in grote lijnen aangegeven welke taken van de zogenaamde dragende instellingen worden verwacht.

In de uitwerking daarvan worden prestatieafspraken met elk van deze instellingen gemaakt. Met Scoop, SportZeeland en SCEZ zijn de prestatieafspraken voor 2007 vastgelegd. Met het Klaverblad verwachten wij in 2007 meerjarige prestatieafspraken te maken voor de periode 2008–2011. Bij de kleinere dragende instellingen, zoals Splinter en het ADBZ zijn prestatieafspraken nog niet aan de orde. Bij de vermelding van de

voortgang in de verschillende programma's is ook de rol van de dragende instellingen weergegeven.

1.6 Relatie met Integraal jeugdbeleid

In de rapportageperiode is een traject gestart om dwars door alle beleidsterreinen heen een integraal jeugdbeleid vorm te geven. Het programma 'Jeugd telt mee' is een belangrijk instrument om het jeugdbeleid in Zeeland vorm te geven. De voortgangsrapportage van het programma 'Jeugd telt mee' gaat kort in op de in het kader van jeugdbeleid ondernomen activiteiten.

1.7 Sportbeleid

Alhoewel voor sport geen apart programma in de beleidsprogrammering is opgenomen, maakt sport integraal onderdeel uit van het provinciale sociaal beleid en draagt bij aan haar doelstellingen voor wat betreft gezondheid, integratie en participatie. Sport kent een fysieke component vertaald naar sportparticipatie en een sociale component vertaald naar maatschappelijke participatie. Sport betekent op de eerste plaats lichamelijke beweging en het daarmee verbeteren van de gezondheid, maar het draagt ook bij aan de integratie en participatie van burgers aan de samenleving en het bevordert de sociale cohesie.

De provincie Zeeland heeft haar taak op het terrein van sport vormgegeven in de subsidierelatie met SportZeeland gebaseerd op de sportnota "Wat Zeeland beweegt". Sinds 1997 zijn budgetovereenkomsten met deze provinciale steunfunctie afgesloten; begin 2006 is de overstap gemaakt naar prestatiefinanciering, waarbij op vier prestatievelden (participatie, onderhoud netwerk en infrastructuur, beleidsondersteuning en advies, dragende instelling) een prestatieaanbod is geformuleerd. Begin 2008 verschijnt een nieuwe sportnota, die de basis moet gaan vormen voor het provinciale sportbeleid in de komende jaren. De nadruk komt hierbij meer te liggen op bewegen dan sporten op zich: sport als middel.

In 2007 is deze weg al ingeslagen. Een voorbeeld hiervan is het gezonde school concept waarbij aandacht is voor gezonde leefstijl, bewegen, de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en goede voeding. BOS (Buurt-Onderwijs-Sport) projecten zijn een goed voorbeeld van sport als middel om de sociale cohesie en leefbaarheid in een wijk of dorp te verbeteren.

Vanuit het prestatieaanbod zijn verder in 2007 projecten gestart zoals de campagne 'Nederland Beweegt 30 minuten',

welke in juni is gestart en waar alle Zeeuwse gemeenten aan deelnemen. Verder is er het Coachproject, bedoeld om werknemers in beweging krijgen. Eerste contracten hiervoor zijn afgesloten met de gemeente Middelburg en Zorgstroom. In april 2007 is het Project Klas op Wielen, gericht op verbeteren van de beeldvorming over gehandicapten bij Pabostudenten en scholieren, gestart. NJOy is een project dat ten doel heeft verenigingen te helpen een goede jongerenmarketingstrategie te ontwikkelen. Dit wordt in samenwerking met Scoop uitgevoerd voor sport- en andere verenigingen.

Naast de doelgroep jongeren is er veel geïnvesteerd in het vergroten van sportparticipatie door senioren van 55+. Een bijzonder project in dit kader is de Europese Senior Games. In 2009 zullen de eerste Europese Senior Games in Zeeland plaatsvinden. De Senior Games is een evenement waaraan sporters uit Europa op een zo hoog mogelijk competitief niveau met elkaar de strijd aangaan. Naar verwachting nemen ongeveer 4.500 sporters deel aan de games. Het evenement is niet alleen een geweldige promotie voor de oudersport, maar het biedt tevens de mogelijkheid om Zeeland in Europa op de kaart te zetten.

Tot slot is een belangrijke pijler van het provinciale sportbeleid 'topsport'. Er is de mogelijkheid om subsidie te verstrekken voor topsportevenementen en bijzondere evenementen. Hiervoor is een budget van € 50.000,- per jaar beschikbaar. Vanuit de topsportregeling zijn in 2007 ongeveer vijftien (top)sportevenementen gesubsidieerd. De bekendste evenementen zijn de kust- en wandelmarathon, de wereldcup biljart in Sluiskil, de Deltaprofonde en de Enecotour. In de afgelopen jaren is het aantal aanvragen in het kader van de provinciale topsportregeling aanzienlijk toegenomen, waardoor het budget voor 2007 al in de eerste helft van het kalenderjaar op was. In het kader van de nieuwe sportnota wordt dan ook bekeken of verruiming van het budget noodzakelijk is.

1.8 Emancipatie

In de Beleidsprogrammering Sociale Zorg gaat de aandacht uit naar het verbeteren van de omstandigheden voor alle inwoners enerzijds en het verbeteren van de leefsituatie van bepaalde specifieke achterstandsgroepen in Zeeland anderzijds. Vrouwen werden niet als achterstandsgroep benoemd. In de vergadering van Provinciale Staten van 17 februari 2006 is het gewijzigde initiatiefvoorstel inzake Heroriëntering emancipa-

tiedoelstelling provincie Zeeland behandeld en aangenomen, waarin aangegeven wordt dat de positie van vrouwen verbetering behoeft. In november 2006 hebben we u reeds geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het initiatiefvoorstel Heroriëntering emancipatie-doelstelling Provincie Zeeland.

Tijdens de Maand van de Vrijheid werd er opnieuw aandacht besteed aan de rol van vrouwen bij vredesopbouw en conflict-beheersing in de wereld. Dit gebeurde door een middag in De Drukkerij over het project Wereldvrouwen. Ook werden portretten van Zeeuwse Wereldvrouwen tentoongesteld. Dit is ingebed onder het subdoel verdraagzaamheid van het programma Gevoel op veilig.

Met het initiatiefvoorstel is gevraagd een databank van Zeeuwse vrouwen op te zetten met als doel dat spoedig adviescommissies en -raden voor minimaal 40% uit vrouwen bestaan. Het argument dat vrouwen niet reageren of er niet zijn, kan met een databank tot het verleden behoren.

Vervolgens hebben wij Scoop verzocht een advies uit te brengen over de mogelijkheden voor het starten van een database voor vrouwen in besturen. In januari 2007 heeft Scoop het advies "Bestuur zoekt vrouw. Advies Zeeuwse databank in besturen" uitgebracht. Dit advies is aan de commissie Welzijn toegezonden en behandeld in de vergadering van 25 mei 2007. Na de zomer van 2007 verwachten wij een uitvoeringsplan voor het invoeren van een dergelijke database in Zeeland.

Binnen de Beleidsprogrammering Sociale Zorg komt de positie van vrouwen in verschillende programma's naar voren. In dit verband willen we u met nadruk wijzen op de volgende initiatieven:

- de ontwikkeling van ondersteuning en de verbetering van de belangenbehartiging van mantelzorgers (programma 'Jouw zorg, mijn zorg');
- de verschillende initiatieven die in het kader van de versterking van het vrijwilligerswerk in het programma 'Vernieuwing in het vrijwilligerswerk' zijn genomen;
- de ontwikkelingen in de subdoelen voor het bevorderen van verdraagzaamheid en bestrijden van huiselijk geweld in het programma 'Gevoel op veilig';
- Scoop hebben we verzocht te adviseren over de mogelijkheden voor een vernieuwde rol voor het Platform Zeeuwse Vrouwenraad. In oktober 2006 hebben we hierover een onderzoeksrapport ontvangen (programma 'Niemand aan de zijlijn').

1.9 Projectevaluatie door Scoop

De voortgang in de verschillende beleidsprogramma's wordt bepaald door eigen provinciale activiteiten, door het verlenen van opdrachten en vooral doordat maatschappelijke instellingen en gemeenten projecten uitvoeren met provinciale subsidie die bijdragen aan de door de provincie vastgestelde beleidsdoelen.

Het is dan ook van groot belang dat we de voortgang in alle projecten kunnen volgen. Alleen als de verschillende projecten hun doelstelling behalen, kan de provincie verzekerd zijn van geslaagd beleid.

We hebben daarom Scoop gevraagd om jaarlijks na te gaan hoe de verschillende projecten er voor staan. Ook na afloop van de projectperiode wordt nagegaan of de doelstellingen van een project zijn bereikt. De rapportage van Scoop hebben we als bijlage bij deze voortgangsrapportage gevoegd.

1.10 Tussenbalans en vervolgacties

Uit deze voortgangsrapportage blijkt dat er in alle programma's vorderingen zijn gemaakt met betrekking tot het bereiken van de gestelde doelen. In 2008 gaan we uiteraard verder met de al geplande activiteiten in de verschillende programma's.

Een opvallend verschijnsel is dat we in het afgelopen jaar en ook in de voorgaande jaren veel lokale projecten hebben gesubsidieerd. Dit komt enerzijds door pilotprojecten die een 'uitprobeerkarakter' hebben, maar ook door de verschillende stimuleringsregelingen. In de tweede helft van 2007 worden de criteria van de BSZ aangepast aan de nieuwe subsidiereggeving. Wij verwachten hierdoor, maar ook door een actievere rol van onszelf dat er een verschuiving zal plaatsvinden naar meer provinciaal georiënteerde projecten.

Belangrijke uitdagingen voor 2008 liggen er daarnaast op de volgende terreinen:

Nieuwe verbindingen

Uitvoeren van het collegeprogramma "Nieuwe verbindingen" met name knooppunt Mensen in Zeeland. Hierbij valt te denken aan integraal jeugdbeleid, versterking Zeeuws model, Backoffice Wmo, Samenhang in steden en Leefbaarheid en vitaliteit kleine kernen en platteland. Ook aan het onderwerp Gezondheidszorg uit het knooppunt "Samen in Zeeland" willen we uitvoering gaan geven. Dit gaan we doen door middel van het uitvoeren van verschillende demonstratieprojecten.

Backoffice Wmo

De invulling van de provinciale steunfunctie is met de komst van de Wmo opnieuw actueel. Wezenlijk verschil met de oude welzijnswet is dat we als provincie nu gemeenten in hun beleid dienen te ondersteunen in plaats van de organisaties in het veld. We willen uitvoering gaan geven aan de provinciale steunfunctie Wmo door in te zetten op een Backoffice Wmo. Hierin worden in ieder geval de volgende provinciale ondersteuningsfuncties c.q. organisaties samengebracht: Anti-discriminatiebureau Zeeland (ADBZ), Stichting Centrum voor Telefonische Hulpdiensten en Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld Zeeland (ASHGZ). Uiteraard willen we dit doen in nauwe samenwerking met de gemeenten via het College Zorg en Welzijn.

Nieuwe beleidsprogrammering sociale zorg

De huidige Beleidsprogrammering sociale zorg loopt in 2008 af en het komend jaar gebruiken we dan ook om een nieuwe beleidsprogrammering sociale zorg op te zetten. Gezien de overlap en samenhang van de huidige 10 programma's willen we van 10 programma's terug naar 5 of 6 thema's. Ook moeten we bekijken hoe we onze sociale doelen gaan monitoren.

Programma 1 Maatschappelijk Toegankelijk

Het toegankelijk maken van voorzieningen voor iedereen

Voortgang periode juli 2006 - juli 2007

Wat willen we bereiken?

Het beter toegankelijk maken van algemene voorzieningen voor mensen met een beperking, door de inzet en toepassing van specifieke (vak)kennis. Op dit moment concentreert deze kennis zich met name nog bij zorginstellingen.

Waarom zien we of dat bereikt is?

Om dit te bereiken hebben we de volgende subdoelen geformuleerd:

1. **Fysieke toegankelijkheid:** een toename van het aantal bij het Klaverblad geregistreerde toegankelijke voorzieningen, accommodaties en natuur- en recreatiegebieden;
2. **Inhoudelijke toegankelijkheid:** een toename van het aantal algemene producten en diensten dat aangepast is voor mensen met een beperking;
3. **Mentale toegankelijkheid:** meer aandacht voor de omgang, benadering en behandeling van mensen met een beperking door – ondermeer – het laten ontwikkelen, operationaliseren en stimuleren van het gebruik van een Zeeuwse 'Inclusie Effectenrapportage'.

Wat hebben we hiervoor gedaan ?

Subdoel 1 Fysieke toegankelijkheid

Accommodaties, voorzieningen en natuur- en recreatiegebieden dienen mede toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking. Om de toegankelijkheid te bevorderen subsidiëren wij onder andere een bouwkundig adviseur bij Het Klaverblad. Deze keurt en registreert aanvragen voor toegankelijkheidsprojecten en geeft adviezen op dit gebied. Er vindt intensief overleg plaats over noodzakelijke aanpassingen met verenigingen en (vrijwilligers)organisaties, zoals een onderwatersportvereniging, een (landelijke) wandelsportbond of een rederij. Soms leidt dit overleg tot een subsidieaanvraag, vaak wordt een advies direct toegepast.

Bij het toegankelijk maken van de Manteling in Oostkapelle door Staatsbosbeheer is het Klaverblad nauw betrokken geweest, het project is afgerond. De toegankelijkheidsadviseur is als enige in Zeeland bevoegd het ITS (Internationaal Toegankelijkheidsymbool) toe te kennen aan gebouwen die voldoen aan de daartoe geldende eisen van toegankelijkheid. Het Klaverblad laat de in Zeeland toegekende ITS-symbolen in een landelijke databank registreren. Het Klaverblad registreert ook de gebouwen die weliswaar toegankelijk zijn, maar niet voldoen aan de 'strengere' eisen van die voor de toekenning van een ITS-symbool worden gehanteerd. In de rapportagepe-

riode werden 8 ITS symbolen toegekend en een veelvoud aan adviezen gegeven ten behoeve van allerlei openbare gebouwen, waarvan iedereen gewoon verwacht dat ze toegankelijk zijn, zoals bioscopen, stadskantoren en dergelijke.

De gedachte achter het programma 'Maatschappelijk Toegankelijk' is dat mensen zo beperkt zijn als de omgeving (lees: de maatschappij) hen maakt. Met andere woorden: haal de hindernissen uit de (fysieke) omgeving weg en mensen zullen geen beperkingen ondervinden (voorafbeleid).

De werkgroep Maatschappelijke Toegankelijkheid, één van de vijf werkgroepen in het kader van de Zorgvisie Zeeland 2004–2008, heeft van ons de opdracht gekregen om drie voorbeeldprojecten uit te werken en daarmee de kennis te verspreiden over toegankelijkheid. Eén van die projecten is Imkerij Poppendamme. Adviseurs van Visio (blinden en slechtzienden) en Auris (doven en slechthorenden) en Klaverblad hebben samen een belangrijke bijdrage geleverd aan het beter toegankelijk maken van het terrein en bebouwing voor mensen met een beperking. Het rapport daarover is in mei 2006 opgeleverd. Inmiddels is een subsidie verleend om de adviezen uit te voeren. De verwachting is dat deze aanpassingen in april 2008 zijn gerealiseerd en de integraal toegankelijke Energiespeelplaats en de deuren kan openen.

Daarnaast laat de werkgroep een "Inclusie Effectenrapportage" ontwikkelen. Dit is een korte 'checklist' die een organisatie gebruikt om inzichtelijk te maken welke gevolgen een te nemen maatregel voor mensen met een handicap heeft. In eerste instantie richt deze "Inclusie Effectenrapportage" zich op overheidsorganisaties. Samen met de gemeente Reimerswaal en de lokale werkgroep gehandicaptenbeleid wordt geprobeerd een dergelijke effectenrapportage in het gemeentelijk beleidsvoorbereidingproces te integreren. Dit project loopt door in 2008.

In juni 2007 is gestart met de voorbereidingen van extra wandelmogelijkheden voor mensen met een beperking. Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van KNBLO Wandelsportorganisatie Nederland wil deze organisatie voor mensen met een beperking ook in Zeeland een aantal trajecten uitzetten voor mensen die aangewezen zijn op het gebruik van een rolstoel of een rollator. Zo komt er een rolstoelvriendelijke route van Verpleeghuis Ter Reede naar de Vlissingse Boulevard. Het project wordt eind 2007 afgerond en de betreffende routes worden opgenomen in een speciale wandelgids die in 2008 verschijnt.

Vissteigers Schouwen-Duiveland is gericht op de aanleg van toegankelijke vissteigers bij vijf kreken. Met het feitelijk uitvoeren van dit project is nog niet begonnen. Wel zijn, in over-

leg met visverenigingen en het platform voor mensen met een beperking, locaties en voorzieningen vastgesteld. Daarna volgen de vergunningenprocedure, het programma van eisen en de offertes voor realisatie.

Als onderdeel van vier te revitaliseren duiklocaties (project 'Aanleg duiklocaties') wordt één 'toplocatie' aan de Grevelingen toegankelijk gemaakt voor mensen met een lichamelijke beperking. De einddatum is opgeschoven naar juni 2008, de bestekvoorbereiding en vergunningaanvraag zijn gaande.

Subdoel 2 Inhoudelijke toegankelijkheid

Ons beleid is gericht op het versterken van de stem van zorgvragers. De vereniging 'Onderling Sterk', een organisatie van en voor mensen met een verstandelijke beperking, gaat in Zeeland het aantal afdelingen van de vereniging uitbreiden. Deze verenigingen hebben onder meer tot doel om de samenleving beter 'inhoudelijk toegankelijk' te maken voor mensen met een verstandelijke beperking. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om duidelijke bewegwijzering, eenvoudig en helder taalgebruik in informatiemateriaal, maar ook om bejegening door medewerkers van organisaties (postkantoren, bibliotheken, openbaar vervoer). Het project is voor de doelgroep arbeidsintensiever dan aanvankelijk gedacht is en verlengd tot eind 2008.

De stichting Philadelphia ontvangt een driejarige subsidie voor het aanpassen van een agrarische opleiding. Deze opleiding is inhoudelijk zodanig aangepast dat mensen met een verstandelijke beperking worden opgeleid tot 'hulpboer'. Deze praktijkopleiding vindt plaats op (zorg)boerderij Pitteperk.

Dit project draagt tevens bij aan de (sub)doelstelling kwaliteit zorgboerderijen van het programma Vitale dorpen, leefbaar platteland. Het project wordt in 2008 afgerond.

ICT voor mensen met een beperking is een grensoverschrijdend samenwerkingsproject van de provincies Zeeland, Oost- en West Vlaanderen. Het richt zich op scholing via de website www.ictwijs.eu. Het is een zoekwijzer op het gebied van ICT-toepassingen voor specifieke doelgroepen en begeleiders / ouders. In maart 2007 is de website in Middelburg gepresenteerd aan 25 organisaties en de pers. Het project wordt verbreed. Voor de financiering wordt een beroep op Interreg gedaan.

Subdoel 3 Mentale toegankelijkheid

Het Klaverblad heeft in opdracht van ons de campagne "UIT, goed voor iedereen" uitgevoerd. Deze campagne richt zich op de organisatoren van de Zeeuwse publieksevenementen. Doel van deze campagne is om bij het organiseren van festiviteiten al na te denken hoe deze beter toegankelijk kunnen worden voor publiek, dat op een of andere wijze beperkt is. Dit komt niet alleen tot uiting in het aanbrengen van aanpassingen, maar heeft ook alles te maken met omgang, benadering en behandeling. Naar aanleiding van deze campagne heeft de directie van het Zeeland Nazomerfestival (ZNF) op al haar locaties aangepaste toiletten aangebracht en een tribune voor rolstoelgebruikers toegankelijk gemaakt. De campagne is in mei gestart en heeft tot eind september 2006 geduurd. In deze periode is ook de 'Handreiking voor een goed toeganke-

lijk evenement' door Het Klaverblad opgesteld en verspreid onder instellingen en bedrijven die zich bezighouden met het organiseren van publiekstoegankelijke evenementen. Een van de resultaten van deze campagne is dat het ZNF daar waar mogelijk, haar voorzieningen op de verschillende locaties aanpast voor mensen met een lichamelijke beperking.

In het kader van onze prestatieafspraken met Scoop is onderzocht hoe mensen met een beperking de toegankelijkheid beleven. De uitkomsten moeten antwoord geven op de vraag hoe mensen met een beperking de toegankelijkheid van de Zeeuwse samenleving zelf ervaren en wat er verbeterd kan worden. De uitkomsten van het onderzoek zijn begin 2007 gepubliceerd. Op dit moment bereidt Scoop een in 2008 te houden werkconferentie voor waar met de Zeeuwse gemeenten wordt nagegaan welke rol zij kunnen spelen bij het succesvol huisvesten van bijzondere doelgroepen in de maatschappij zoals bijvoorbeeld jongeren met een licht verstandelijke beperking.

Het Klaverblad wil samen met MEE-Zeeland en Stichting Buitenkans de komende drie jaar de kleinschalige woon- en dagbestedingvormen in Zeeland niet alleen stimuleren, maar ook de kwaliteit daarvan bevorderen.

Vanuit SportZeeland worden tot eind 2010 op basisscholen in Zeeland gastlessen gegeven, die tot doel hebben de beeldvorming scholieren over mensen met een beperking in positieve zin te beïnvloeden. De gastlessen worden verzorgd door mensen met een beperking.

Wat heeft het gekost ?

Totale kosten projecten	€ 421.179
Totale kosten activiteiten	€ 35.459
Totale overige kosten	€ 0

Totale kosten € 456.638

Tussenbalans en vervolgacties

In de afgelopen periode zijn binnen dit programma weer een aantal concrete en aansprekende projecten gerealiseerd. De projecten zijn niet eenmalig, maar leiden vaak tot fysieke blijvende aanpassingen en geschiktheid voor mensen met beperkingen.

In het rapport van Scoop over de 'mentale toegankelijkheid' geeft de doelgroep zelf aan zeker net zoveel waarde te hechten aan het feit dat de maatschappij rekening met hen houdt, het gevoel welkom te zijn ('wellcomness').

Een opvallend en bijzonder project is www.ictwijs.eu, een grensoverschrijdende Vlaams-Zeeuwse website waar ICT-toepassingen zijn te vinden die mensen met een beperking in staat stellen aan het reguliere onderwijs deel te nemen. Dergelijke kennis vormt een randvoorwaarde voor het passend onderwijs, zoals dat door het basisonderwijs vanaf 2011 moet worden aangeboden.

Eén van de uitkomsten van het project Poppendamme is, dat er in de praktijk duidelijk behoefte is aan kennis op het gebied

van integrale toegankelijkheid. Wij vragen Het Klaverblad dan ook de functie van de toegankelijkheidsdeskundige verder te ontwikkelen tot hét kenniscentrum in Zeeland op het gebied van de integrale toegankelijkheid. De aanzet daartoe is gegeven binnen de met Het Klaverblad te maken prestatieafspraken voor 2008.

Het verbeteren van de toegankelijkheid staat op basis van het collegeprogramma ook de komende vier jaar centraal. De

toegankelijkheid van gebieden en gebouwen in Zeeland, zowel fysiek als mentaal, blijft een belangrijk item. Als provincie willen we daarin een stimulerende rol en een voorbeeldrol vervullen. De uitwerking hiervan nemen we de komende maanden ter hand.

Programma 2 Zeeland Woonzorgland

Bevorderen zelfstandig wonen van mensen met een zorgvraag door combinatie wonen, zorg en welzijn

Voortgang periode juli 2006 – juli 2007

Wat willen we bereiken?

We willen bevorderen dat mensen met een zorgvraag zelfstandig in hun eigen wijk of kern kunnen blijven wonen.

Waarom zien we of dat bereikt is?

Om dit te bereiken hebben we de volgende subdoelen geformuleerd:

1. **Wonen:** het mede mogelijk maken dat woningcorporaties, zorgaanbieders en gemeenten in 2010 minimaal 1900 zorgwoningen gerealiseerd hebben.
2. **Zorg:** het bevorderen dat zorgaanbieders afspraken maken over 24-uurs niet-geplande zorg, intramurale zorg en andere onderwerpen waar marktwerking en concurrentie niet wenselijk is.
3. **Welzijn:** het verbeteren van de informatie- en ondersteuningsfunctie op het gebied van wonen, zorg en welzijn, vooral richting burgers.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

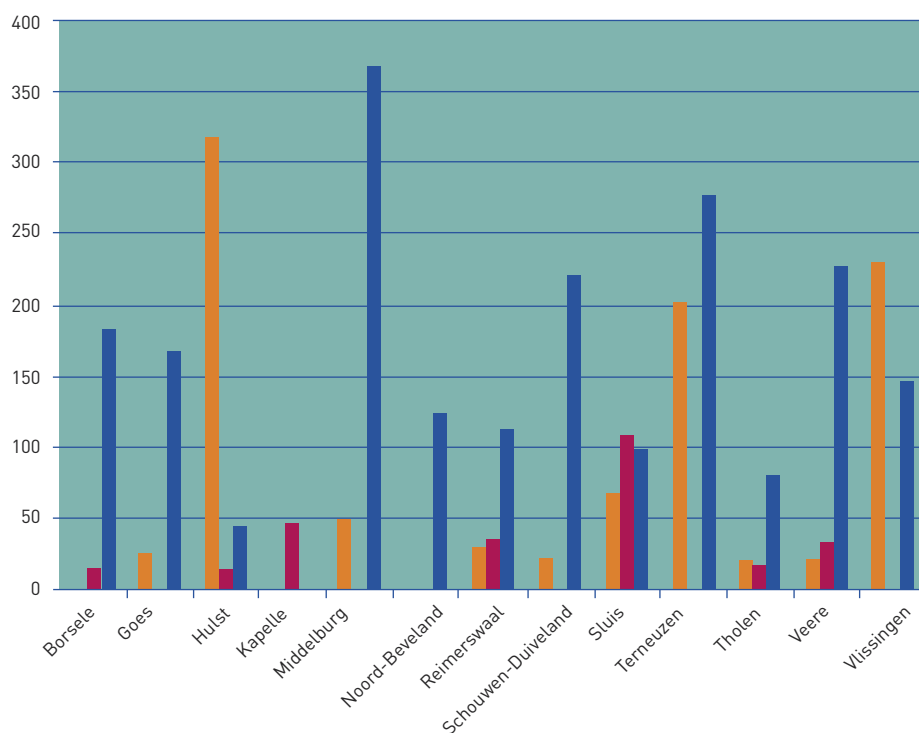
Subdoel 1 Wonen

Met gemeenten zijn wij overeengekomen om in samenwerking met zorgaanbieders en woningcorporaties regionale spreidingsplannen van zorgwoningen op te stellen en deze

Steeds minder ouderen, gehandicapten, psychiatrische patiënten en andere mensen met een zorgvraag wonen in instellingen. Zelfstandig wonen in de eigen wijk of kern heeft sterk de voorkeur. Om dit mogelijk te maken worden hoge eisen gesteld aan de geschiktheid van de woning en de woonomgeving, maar ook aan beschikbaarheid van 24-uurs niet-geplande zorg, het welzijnsaanbod en voorzieningen in de buurt. Dit programma richt zich vooral op de afstemming op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

jaarlijks te monitoren. In een spreidingsplan staat het aantal zorgwoningen dat gepland is, maar ook de spreiding hiervan in de betreffende regio. De eerste monitoring en analyse van de regionale spreidingsplannen (peildatum 1 januari 2005) is gemaakt door Scoop. Het bleek echter moeizaam om de juiste gegevens boven tafel te krijgen. Daarom is gekozen om de gegevens via de planningslijsten en de monitor woningbouw te verzamelen. In de grafiek hieronder kunt u zien hoe het op dit moment staat met de planning van minimaal 1900 zorgwoningen voor 2010. Uit deze grafiek kunnen we concluderen dat in vrijwel alle gemeenten een start is gemaakt met het realiseren van de geplande zorgwoningen. In totaal zijn er in 2005 en 2006 in Zeeland 629 zorgwoningen en 1003 seniorenwoningen (niet afgebeeld) gerealiseerd.

Voor het realiseren van kleinschaligheid en spreiding van zorgwoningen zijn wij in 2004 met een provinciale stimuleringsregeling gestart. Afgelopen jaar zijn er nog twee projecten (inrichting

Opmerkingen bij grafiek: Vanaf de planning 2007 t/m 2011 is in de terminologie en definities aangesloten bij de Ministeries VROM en VWS.

Verzorgd wonen zijn de voorheen genoemde zorgwoningen. Verzorgd wonen betreft nul-tredenwoningen, waarbij (de mogelijkheid tot het verkrijgen van) extramurale verzorging, verpleging en begeleiding én hotel- en welzijnsdiensten onlosmakelijk onderdeel uitmaken van het geboden arrangement. Zorg is op afroep mogelijk. Extra m² ruimte in de woning voor verzorging en de directe fysieke nabijheid van zorgvoorzieningen en diensten (al dan niet binnen het complex) zijn specifieke kenmerken van deze vormen van wonen. Niet zelden gaat het om geclusterde vormen van wonen. De realisatiecijfers zijn helaas onbetrouwbaar. Afgaand op deze cijfers lijkt de realisatie wat achter te lopen.

Bron: Planningslijsten en monitor woningbouw 2006

■ Aantal gerealiseerde zorgwoningen 2005

■ Aantal gerealiseerde zorgwoningen 2006

■ Aantal geplande verzorgd wonen 2007-2011

woonzorgcentrum Schutterijstraat Vlissingen en inrichting multifunctionele ruimten woonzorg- en servicecentrum Scherpenisse) in het kader van deze regeling gesubsidieerd.

Multifunctionele voorziening in Scherpenisse
In Zeeland zijn al vele woonzorgcomplexen gerealiseerd, de laatste jaren zien we echter dat er vaak een combinatie met andere voorzieningen wordt nagestreefd.

Een voorbeeld hiervan wordt het nog te bouwen woonzorg- en servicecentrum in Scherpenisse.

Het project Woonzorg en -servicecentrum Scherpenisse omvat, naast 20-25 zorgwoningen met zorginfrastructuur, veel (para)medische voorzieningen, zoals huisarts en fysiotherapie. Het project is kleinschalig en draagt bij aan de spreiding van (zorg)woningen. Ook heeft het een dorpshuisfunctie en fungeert het als gymzaal. Het project draagt hierdoor ook bij aan de leefbaarheid van het dorp en sluit daarom aan bij het programma Vitale dorpen, leefbaar platteland.

Per 1 oktober 2007 wordt deze regeling en de stimuleringsregeling servicepunten die gestart is binnen het programma Vitale dorpen, leefbaar platteland samengevoegd tot één stimuleringsregeling voor de ontwikkeling van multifunctionele voorzieningen.

Provinciale stimuleringsregeling eengezinswoningen

In 2006 is de provinciale stimuleringsregeling oplossen eengezinswoningen van start gegaan. Het doel hiervan is om gemeenten te stimuleren zelf een regeling op te zetten die het mede mogelijk maakt om preventieve woningaanpassingen te verrichten. Met kleine, preventieve aanpassingen kunnen ouderen immers langer in hun eengezinswoning en vertrouwde buurt blijven wonen. Wij hebben een subsidie ad. € 25.000,— verleend aan de gemeente Borsele en respectievelijk de gemeente Goes. De regeling van de gemeente Borsele is inmiddels van start gegaan onder de naam "Woon+++". Er kunnen nu nog drie gemeenten een beroep doen op deze regeling.

De regeling Woon +++ Borsele is van start gegaan. Deze regeling is bedoeld voor 55-plussers en mensen met een lichamelijke beperking. Het doel van de regeling is mensen zo lang mogelijk comfortabel te laten wonen in hun huidige woning. Voor meer informatie zie website van de gemeente Borsele: www.borsele.nl

Subdoel 2 Zorg

Concurrentie in de zorg, bijvoorbeeld in de thuiszorg, is een feit. In Zeeland zijn er echter ook voorbeelden te vinden van hoe het anders kan.

Aanbesteding huishoudelijke verzorging: het Zeeuws model

Waar elders in het land bij het aanbesteden van de huishoudelijke verzorging gekozen is voor concurrentie op prijs, hebben de Zeeuwse gemeenten, verenigd in het College van Zorg

en Welzijn, gezamenlijk gekozen voor concurrentie op kwaliteit. Dit houdt in dat zorgaanbieders voor een vaste prijs konden inschrijven en cliënten hebben een grote keus. In Nederland is deze manier van samenwerken bekend geworden onder het Zeeuwse model. Ook hebben gemeenten en zorgaanbieders zelf het initiatief genomen tot het treffen van een overgangsregeling toen bleek dat er veel meer huishoudelijke hulp geleverd werd dan viel te verwachten.

Toegang tot de woning Zeeuwsch-Vlaanderen

Een bijzonder zorgproject is het project 'Toegang tot de woning' in Zeeuwsch-Vlaanderen. De Zeeuws Vlaamse ouderenzorg- en thuiszorgorganisaties (verenigd in het Zeeuws Vlaams ZorgOverleg) hebben het initiatief genomen om gezamenlijk 24-uurs onplanbare zorg in heel Zeeuwsch-Vlaanderen te verlenen. Het grootste probleem dat men hierbij tegenkwam, was de toegang tot de woningen. De alarmopvolging bij de onplanbare zorg gebeurt vanuit de verschillende verzorgingshuizen, de dienstdoende zorgverlener van het verzorgingshuis in de buurt krijgt een melding door van de centrale en gaat vervolgens direct op pad. Omdat de oudere mogelijk niet zelf de deur kan openen, moeten er vele sleutels mee om binnen te kunnen komen. Een systeem dat vertragend werkt, waarbij de vertraging alleen maar zal toemenen naar mate meer mensen van deze zorg gebruik gaan maken. Het Zeeuws-Vlaams Zorg overleg wil daarom overstappen op een ander sleutelsysteem, waarmee eenvoudiger en sneller toegang tot de woning kan worden verkregen. Dit project, dat tevens een voorbeeldfunctie heeft voor Zeeland, beoogt een nieuw sleutelsysteem uit te proberen.

Subdoel 3 Welzijn

Er is veel aandacht voor het wonen en de zorg van mensen met een zorgvraag, terwijl het uiteindelijk gaat om het wel-zijn van mensen. In Middelburg en Hulst is er een onderzoek gedaan naar het welzijn van ouderen in een thuissituatie.

Cliëntonderzoek Woonservicezones Middelburg en Ruimte voor Resultaat Zeeuwsch-Vlaanderen

De gemeenten Hulst en Middelburg waren beide pilotgemeenten onder de naam 'Ruimte voor Resultaat' respectievelijk 'Woonservicezones' van het ministerie van VWS. Doel van beide pilots was om een zodanig woon-, welzijns- en zorgaanbod te realiseren dat de thuissituatie een volwaardig alternatief is voor verzorgingshuisopname. In dit kader is onderzoek gedaan naar de ervaringen onder cliënten en hun mantelzorgers. In april 2007 is het onderzoeksrapport "Extra welzijn voor ouderen in de thuissituatie: een alternatief voor verzorgingshuisopname? Evaluatie koploperspilots in de Westelijke Mijnstreek en Zeeland" uitgebracht. Naar aanleiding van dit rapport organiseert de provincie met het Zorgkantoor, Klaverblad Zeeland en Scoop een Startconferentie "Kunnen wij u van dienst zijn?" in het najaar van 2007. Op basis van de uitkomsten van deze conferentie komen er vervolgcacties.

Het rapport "Extra welzijn voor ouderen in de thuissituatie: een alternatief voor verzorgingshuisopname?" kunt u downloaden via: www.prv-limburg.nl

Wat heeft het gekost?

Totaalbedrag projecten	€ 132.492
Totaalbedrag activiteiten	€ 0
Overige kosten	€ 0
Totaal kosten	€ 132.492

Tussenbalans en vervolgcacties

Met dit programma hebben wij eraan bijgedragen dat meer mensen met een zorgvraag zelfstandig in hun eigen wijk of kern kunnen blijven wonen en een stimulans gegeven aan de realisatie van voldoende zorgwoningen in Zeeland. Wij hebben hieraan bijgedragen door:

- Uitvoering van een jaarlijkse monitor van de realisatie van de benodigde 1900 zorgwoningen in 2010, met oog voor kleinschaligheid en spreiding over heel Zeeland.
- twee subsidies te verlenen voor lokale kleinschalige initiatieven in het kader van de stimuleringsregeling realiseren zorgwoningen.
- twee subsidies te verlenen in het kader van de provinciale stimuleringsregeling aanpassen eengezinswoningen.

Al met al is onze conclusie dat het programma Zeeland Woonzorgland in zijn uitvoering goed op schema ligt. Een knelpunt is de nog steeds toenemende concurrentie tussen zor-

gaanbieders, als die ten koste gaat van de op sommige punten noodzakelijke samenwerking. Er zijn echter ook voorbeelden van hoe er in Zeeland kan worden samengewerkt. Het zwaartepunt ligt in dit programma op het realiseren van zorgwoningen, maar ook de aandacht voor welzijn neemt toe. Met het organiseren van de Startconferentie "Kunnen wij u van dienst zijn?" in september 2007 en een vervolgconferentie in 2008 hopen wij meer aandacht voor het welzijn te genereren.

Er zijn vooral parallellen te zien met het programma Vitale dorpen, leefbaar platteland. Immers, een leefbaar platteland en leefbare wijken houdt ook in dat er voldoende voorzieningen zijn voor mensen met een zorgvraag.

Vanuit het programma Zeeland Woonzorgland richten wij ons het komende jaar op:

- Evaluatie van het programma Zeeland Woonzorgland in samenwerking met de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling van de Provincie.
- Samenvoegen van de stimuleringsregeling realiseren zorgwoningen en de stimuleringsregeling servicepunten tot een gezamenlijke regeling voor het ontwikkelen van multifunctionele voorzieningen.
- Meer aandacht voor de welzijnscomponent in combinatie met wonen en zorg.
- Verder uitvoering geven aan de provinciale stimuleringsregeling aanpassen eengezinswoningen.

Programma 3 Zuinig op Zorg

Versterken van de zorginfrastructuur

Voortgang periode juli 2006-juli 2007

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat de beschikbaarheid en de gebruiksmogelijkheden van de gezondheidszorg in Zeeland in stand blijven en daar waar mogelijk versterkt resp. vergroot worden.

Waarom zien we of dat bereikt is?

Om dit te bereiken hebben wij de volgende subdoelen geformuleerd:

1. **Intensivering samenwerking:** intensiveren van de samenwerking tussen zorgaanbieders onderling en tussen zorgaanbieders en andere partijen;
2. **Samenwerking zorgpartijen:** vergroten van de samenwerking tussen zorgpartijen en o.a. onderwijsinstellingen op het terrein van de arbeidsmarkt binnen de zorg;
3. **Nieuwe initiatieven:** totstandkoming nieuwe initiatieven die de zorgmogelijkheden in Zeeland vergroten;
4. **Maatwerk voor Zeeland:** het bevorderen van maatwerk in financiering en planning op grond van bijzondere geo- en demografische kenmerken van Zeeland;
5. **Informatievoorziening:** het verbeteren van informatievoorziening over de gezondheidszorg op regionaal niveau;
6. **Transparantie van beleid:** het bevorderen dat zorgpartijen het door hen gevoerde beleid transparanter maken.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Subdoel 1 Intensiveren samenwerking

In de afgelopen periode hebben wij de samenwerking tussen verschillende zorginstellingen zien groeien. Zo is in Zeeuwsch-Vlaanderen nu al 15 jaar het Zeeuws Vlaams Zorg Overleg (ZVZO) actief. Marktwerking heeft dus niet alleen geleid tot verharding van de onderlinge posities, maar heeft ook geleid tot een 'samen optrekken' of (voorgenomen) fusie tussen zorginstellingen.

In de ziekenhuissector is in het afgelopen jaar de aandacht geconcentreerd geweest op samenwerking. In deze sector zien we al een aantal jaren specialisatie, subspecialisatie, de noodzaak van het op peil houden van vaardigheden, behoefte aan grotere maatschappen, een grote patiëntentuitstroom buiten de regio en soms een moeizame invulling van vacatures voor basisspecialismen, in het bijzonder boven de Westerschelde. Ook vanuit de principes van infrastructureel beleid opteerdten en opteren wij voor een stevige samenwerking tussen de Zeeuwse ziekenhuizen. In de bedrijfsvoering kan dan winst worden behaald, terwijl meer gespecialiseerde functies, die in een kleiner ziekenhuis niet haalbaar zijn, toch in Zeeland geboden kunnen worden. Boven de Schelde leidde het urgentiegevoel daartoe bij beide ziekenhuisorganisaties tot een voorgenomen fusie. De vergunningafgifte voor de fusie

hebben wij bij brief van 20 juni 2006 nadrukkelijk bepleit bij de NMa. Een robuust ziekenhuisnetwerk biedt daarenboven de mogelijkheden de eerstelijnszorg daar waar nodig te faciliteren en te versterken.

In onze brief van 21 november 2006 aan Provinciale Staten hebben wij ons standpunt kenbaar gemaakt over de samenwerking tussen de ziekenhuisorganisaties.

In ons collegeprogramma gaan wij opnieuw uit van de samenwerking tussen die ziekenhuizen. Over concentratie van klinische functies naar één locatie hebben wij geen expliciete opvatting verwoord, omdat wij het bepalen van de noodzaak daarvan allereerst een zaak vinden van de medische professie en de ziekenhuizen in relatie tot bereikbaarheidscriteria van het Rijk. Het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor medisch specialismen is daar eveneens onlosmakelijk aan verbonden. Binnen die grenzen bepleiten wij maximale spreiding en deconcentratie.

In ons collegeprogramma zetten wij in op juist de versterking van de verticale samenwerking naar de eerste lijn. Op Walcheren en in de Oosterschelderegio is ten opzichte van Zeeuwsch-Vlaanderen nog een grote stap voorwaarts te maken.

Voor wat betreft de totstandkoming van samenwerking tussen de maatschappen medisch-specialismen boven de Westerschelde hebben wij in juni 2007 prof. Vierhout gevraagd deze te begeleiden. Met het oog op de beoogde concentratie van klinische verloskunde in het Oosterscheldeziekenhuis te Goes hebben wij de in het leven geroepen werkgroep Verloskunde Walcheren deels gefaciliteerd. Van de werkgroep hebben wij de kosten van een onafhankelijk voorzitter vergoed.

Samen met de Regionale Ambulancevoorziening Zeeland (RAVZ) hebben wij nogmaals financiële middelen beschikbaar gesteld om te komen tot een verdergaande verbetering van afspraken in de keten spoedeisende medische hulpverlening. Het gaat daarbij om de administratieve begeleiding van het Zeeuws Overleg Acute Zorg (ZOAZ) als opvolger van de Begeleidingscommissie Spoedeisende Medische Hulp Zeeland. Het is de bedoeling dat dit overlegplatform van Ziekenhuizen, medisch-specialisten, huisartsen en RAVZ knelpunten signaleert en ideeën aanlevert op het gebied van acute zorg aan het Traumacentrum Rotterdam.

In het voorjaar van 2007 zijn bij wijze van proef op het traject Zierikzee – Westerscheldetunnel technische aanpassingen verricht aan de Verkeersregelinstallaties en aan drie ambulances. Door deze aanpassingen springt een verkeerslicht op groen als een ambulance nadert. Dit is het zogenaamde KAR (Korte Afstands Radio)project. Op die wijze kan winst worden geboekt op aanrijtijden van ambulances.

Aan de Stichting Palazzoli hebben wij naar aanleiding van een motie in Provinciale Staten een eenmalig subsidie verstrekt

over het jaar 2007 ter grootte van € 30.000,— ten behoeve van de instandhouding van de organisatie.

Wij hebben een eenmalige subsidie verleend aan Ziekenhuis Walcheren voor het organiseren van een symposium dat gehouden wordt in november 2007 rond het ziektebeeld CVA (hersenvloeding/beroerte). Met name “de verborgen gebreken na een CVA” en de samenwerking tussen de diverse medische en verpleegkundige disciplines staan tijdens dit symposium centraal.

Subdoel 2 Samenwerking zorgpartijen in relatie tot scholing en arbeidsmarkt

Eind mei 2007 bracht Stichting ViaZorg de rapportage ‘Arbeidsmarktverkenning 2007-2011’ voor de Zeeuwse zorg- en welzijnsector uit. Op basis hiervan heeft ViaZorg bekend gemaakt dat – bij ongewijzigd beleid – in de periode 2007-2011 een aantal van 500 niet te vervullen vacatures in de Zeeuwse zorg- en welzijnsector is te verwachten.

Deze rapportage is een tastbaar resultaat van de ‘Arbeidsmarktmonitor voor de Zeeuwse zorg- en welzijnsector’ die ViaZorg – met een driejarige provinciale subsidie vanuit het Sociaal Akkoord en de Beleidsprogrammering Sociale Zorg – heeft ontwikkeld. Het unieke van deze arbeidsmarktmonitor is dat deze niet alleen wordt gevoed met landelijke kengetallen, maar vooral met gegevens van organisaties in de zorg- en welzijnsector en het onderwijs in Zeeland. Daardoor geven de prognoses een betrouwbaar beeld van de eigen Zeeuwse situatie, die zoals bekend gekenmerkt wordt door een sterke mate van vergrijzing en ontgroening. Naar aanleiding van deze rapportage komen de werkgevers in de zorg- en welzijnsector, verenigd in stichting ViaZorg, met een pakket van maatregelen.

Op de arbeidsmarkt van de beroepsbeoefenaars in de eerste lijnszorg worden ook tekorten verwacht. Aangezien deze arbeidsmarkt een brede diversiteit te zien geeft, wordt eerst een quick scan uitgevoerd. Deze vindt plaats in de laatste helft van 2007. Op basis van dit onderzoek kunnen aanbevelingen worden gedaan.

In april 2007 hebben wij een subsidie verleend aan de organisatie Woonzorg West-Zeeuwsch-Vlaanderen voor het Project “Hooge Platen”. De “Hooge Platen” is een fysieke locatie waarin een leefconcept van wonen, zorg & welzijn geïntegreerd is. De doelgroep is gericht op oudere mensen, al dan niet met een zorgindicatie. Verschillende in het gebouw gevestigde diensten zorgen ervoor dat het zelfstandig wonen gestimuleerd en geactiveerd wordt op deze locatie. Naast de zorggerelateerde voorzieningen biedt het gebouw eveneens huisvesting aan de Rabobank, een kapper en een horecavoorziening. Vanwege de service gerichte dienstverlening is het zaak dat enerzijds bestaand personeel van het voormalige bejaardenoord “Ter Schelde” wordt omgeschoold, terwijl anderzijds stagiaires en nieuw personeel deze servicegerichte dienstverlening aangeleerd krijgen. Daarvoor zijn door de werkgever kerncompetenties bepaald die vorm geven aan deze servicegerichte dienstverlening. Bestaand en nieuw personeel/stagiaires moeten deze kerncompetenties -naast de

basiskennis en vaardigheden op het terrein van de zorg-beheersen. In de projectkosten daarvan hebben wij eveneens een bijdrage geleverd.

Subdoel 3 Nieuwe initiatieven

Opmerkelijk was dat in de achterliggende periode een aantal subsidieverzoeken ontvangen werd voor projecten op het gebied van versterking van de eerste lijnszorg. Het betreft het opzetten van eerstelijns psychologie en Algemeen Maatschappelijk werk in een huisartsenpraktijk in Grijskerke, een project diabetes ketenzorg vanuit de Huisartsenpost Midden- en Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen en een initiatief van Medisch Centrum Epicuris te Terneuzen, gericht op preventie van complicaties, het bevorderen van het algemeen welbevinden en de kwaliteit van leven van mensen met diabetes en hartfalen te verbeteren.

Nu wordt met het oprichten van één huisartsenorganisatie in Zeeuwsch-Vlaanderen in de vorm van een holding, een stuk zelfstandigheid van elke individuele huisarts opgeheven, waarbij de weg vrijgemaakt wordt voor het ontwikkelen van nieuwe zorgpaden, zorggroepen etc. De rol van de huisarts verandert daardoor van solist naar een manager van het zorgproces rond de patiënt. Deze multidisciplinaire behandelingen met praktijkondersteuners en andere eerstelijns beroepsbeoefenaren worden dan georganiseerd vanuit de nieuw op te richten huisartsenorganisatie, die ook de onderhandelingen met verzekeraars en overige aanbieders voert.

Verder hebben wij twee subsidieverzoeken gehonoreerd van Zorgzaam Zeeuwsch-Vlaanderen. Het eerste betrof het Proefproject Kraamsuite in Ziekenhuis De Honte te Terneuzen. De aanvraag was er op gericht een goed, kwalitatief, huiselijk en veilig alternatief te kunnen bieden op het gebied van kraamzorg in de toekomst. Met de uitstraling van gezinsgerichte kraamzorg, wordt een positieve impuls verwacht voor de gezondheidszorg Zeeuwsch-Vlaanderen. Daarnaast zou realisering van dit project er mede toe kunnen leiden dat bevallingen die nu in Vlaanderen plaatsvinden, in de toekomst in Terneuzen worden uitgevoerd.

Het tweede project ging om Screening van patiënten op MRSA. Het uiteindelijke doel hiervan is dat per 1-1-2008 er een regio-breed MRSA-beleid is, waarbij er sprake is van een actief opsporings- en eradicatiebeleid en een goede surveillance van patiënten, die MRSA positief zijn. Een verzoek om een bijdrage voor het ontwikkelen van een zorgpad Gezond Gewicht hebben wij deels gehonoreerd, zij het dat gemeld is dat het oppakken van dit project uitgesteld is tot een later stadium.

Subdoel 4 Maatwerk in financiering en planning voor Zeeland

Hierover zijn geen bijzondere ontwikkelingen te melden. Wel is er een link met subdoel 1 waar we bezig zijn door middel van maatwerk in de financiering met de RAVZ om te komen tot een verdergaande verbetering van afspraken in de keten spoedeisende medische hulpverlening.

Subdoel 5 Informatievoorziening

In het afgelopen jaar zijn geen bijzondere resultaten geboekt met betrekking tot dit subdoel. We verwachten hierover vol-

gend jaar meer te kunnen vertellen, omdat er een onderzoek naar uitstroom in voorbereiding is. Dit onderzoek is ingesteld om inzicht te verkrijgen in welke voorzieningen door inwoners van Zeeland gebruikt worden buiten Zeeland. Daarnaast wordt een onderzoek gestart naar de arbeidsmarkt van de 1e lijnszorg. Dit is bedoeld om te weten waar problemen en leemten ontstaan wanneer we tandartsen, fysiotherapeuten e.d. geen aantrekkelijke vestigingsplaats kunnen bieden.

Subdoel 6 Transparantie van beleid

Een van de inspanningen bij deze subdoelstelling is de organisatie van Abdijlezingen. Op 7 februari 2007 werd een Abdijlezing georganiseerd over het onderwerp "Marktwerking versus samenwerking". Sprekers voor deze lezing waren Mr. F.H.G. de Grave, voorzitter Raad van Bestuur Nederlandse Zorgautoriteit en de heer drs. N.C. Oudendijk, wnd. Inspecteur-Generaal voor de Gezondheidszorg.

Door de KNMG, afdeling Zeeland werd op 31 oktober 2006 een symposium voor de leden belegd in het provinciehuis over het onderwerp "Agressie in de zorg", waar door ons ook een bijdrage aan geleverd is. Samen met het Kringbestuur Zeeland van de Huisartsenvereniging werd op 24 januari 2007 een symposium georganiseerd over de toekomst van de Zeeuwse huisartsenzorg.

Wat heeft het gekost?

Totaalbedrag projecten	€ 302.796
Totaalbedrag activiteiten	€ 15.455
Overige kosten	€ 6.010

Totaal kosten € 324.261

Tussenbalans en vervolgacties

De afgelopen periode hebben wij veel aandacht besteed aan het stimuleren en ondersteunen van samenwerkingsprocessen in de Zeeuwse zorg. In vergelijking tot vorige periodes is in het achterliggende tijdsbestek relatief veel aandacht uitgegaan naar versterking van de eerste lijnszorg. Wij willen hier in de toekomst ook verder op inzetten.

Wat de curatieve zorg betreft hebben wij in onze brief van 21 november 2006 een standpunt ingenomen en geconstateerd dat tussen de ziekenhuisorganisaties onder en boven de

Schelde sprake is van een andere benaderingswijze. De ziekenhuisorganisaties boven de Westerschelde opteren voor fusie en Zorgsaam Zeeuwsch-Vlaanderen kiest voor verticale samenwerking en waar nodig samenwerking met het UZ-Gent.

De Klankbordgroep "Toekomstscenario Zeeuwse ziekenhuiszorg" is voor ons nog steeds het platform waarbinnen ontwikkelingen in de curatieve sector tussen de veldpartijen en stakeholders worden besproken. Het ingezette versterkingstraject voor de spoedeisende medische hulp (SMH) heeft een hele ontwikkeling doorgemaakt, waarbij enkele mijlpalen konden worden bereikt. In januari 2005 verscheen het rapport: "Spoedeisende Medische Hulpverlening verbeterd" en in juni 2006: "SMH Zeeland: Versterking voortgezet". Nu is er een overlegplatform, het Zeeuws Overleg Acute Zorg, waar dergelijke ontwikkelingen worden besproken.

Nagegaan wordt op welke wijze een platformfunctie voor de zorgsector in stand gehouden wordt. Zo wordt onder meer bekeken of deze platformfunctie gekoppeld kan worden aan de te organiseren Abdijlezingen.

Ook dient in het oog gehouden te worden dat de verhoudingen tussen zorgaanbieders onderling aan het veranderen zijn: een proces waarbij samenwerking steeds meer plaats gaat maken voor marktwerking. Daar waar activiteiten gericht zijn op samenwerking in zorgketens rond de patiënt zullen wij deze zoveel mogelijk blijven stimuleren en ondersteunen.

Het stimuleren van samenwerking tussen zorgaanbieders onderling en tussen zorgaanbieders met andere partijen is daarvoor het middel bij uitstek.

Daarnaast dient het voor de burgers bekend te zijn wat Zeeland aan zorgvoorzieningen te bieden heeft, nu en in de toekomst. Voor werkzaamheden in de achterliggende periode rond de Wmo wordt verwezen naar hoofdstuk 1.

De samenwerking tussen medische zorg (cure) en verplegende zorg (care) staat op basis van het nieuwe collegeprogramma ook de komende vier jaar centraal. Zeeland loopt het risico van verschraving van het zorgaanbod. Daarom blijven we, in nauwe samenspraak met het maatschappelijk veld, de mogelijkheden van verdergaande samenwerking, specialisatie en innovatie van het zorgaanbod verkennen en waar nodig ondersteunen. Met als doel de kwaliteit van de zorg in Zeeland verder te ontwikkelen/stimuleren.

Programma 4 Jouw Zorg, mijn zorg

Ondersteuning van de mantelzorg

Voortgang periode juli 2006 – juli 2007

Wat willen we bereiken ?

Het verbeteren van de randvoorwaarden waaronder mantelzorgers in Zeeland hun zorgtaken kunnen uitvoeren.

Waarom kunnen we zien of dat bereikt is?

Om dit te bereiken hebben we de volgende subdoelen geformuleerd:

1. **Herkenning en erkenning:** een betere herkenning en erkenning van de mantelzorger;
2. **Collectieve belangenbehartiging:** een collectieve belangenbehartigingstructuur voor mantelzorgers;
3. **Ondersteuningsstructuur:** een (betere) ondersteuningsstructuur voor individuele mantelzorgers.

Wat hebben we hiervoor gedaan ?

Subdoel 1 Herkenning en erkenning

De jaarlijkse 'Dag van de mantelzorg' is een moment waarop Zeeuwsbreed aandacht gevraagd wordt voor de positie van mantelzorgers. Ook in 2006 is men hier weer in geslaagd en is een 'Dag van de mantelzorg' georganiseerd in samenwerking met diverse partners. Mantelzorgers kregen een presentje en informatie uitgereikt (1500 pakketjes). Het resultaat is, dat de partijen - mantelzorgers, hulpverleners, beleidsmakers, bekenden/ familie - het steunpunt Mantelzorg weten te vinden. Er was veel aandacht in de pers. Daarnaast is de samenwerking met het steunpunt zorgvrijwilligers Goes en met de gemeenten Borsele en Reimerswaal versterkt.

**Mantelzorgers zijn mensen van onschatbare waarde.
Zij zetten zich in voor een ander en besparen de overheid
miljarden aan geld voor professionele zorg.
Zij laten in de dagelijkse praktijk zien wat betrokkenheid
inhoudt, wat 'geven om' betekent**

Subdoel 2 Collectieve belangenbehartiging

Mantelzorgers zijn niet collectief georganiseerd en kunnen (dus) slecht hun gemeenschappelijke belang naar voren brengen. Juist nu gemeenten (beleids)verantwoordelijk worden voor uitvoerende ondersteuning van mantelzorgers is dit echter van groot belang. We hebben daarom subsidie verleend voor een project dat wordt uitgevoerd door het Klaverblad en Mezzo om met het oog op de invoering van de Wmo de 'stem van de mantelzorgers' met name op gemeentelijk niveau goed te organiseren. Het project is in 2006 afgerond. De collectieve belangenbehartiging van mantelzorgers is bij Het Klaverblad structureel ingebed, van daaruit worden

de belangen van mantelzorgers op lokaal niveau behartigd. Voor Het Klaverblad is de 'collectieve belangenvertegenwoordiging' een nieuwe taak die opgenomen is in de jaarlijkse prestatieafspraken die wij met Het Klaverblad maken.

Subdoel 3 Ondersteuningsstructuur

Als gevolg van de invoering van de Wmo zijn gemeenten met ingang van 1 januari 2007 verantwoordelijk voor de uitvoerende mantelzorgondersteuning. Voorafgaand hieraan hebben de Zeeuwse gemeenten in het College Zorg en Welzijn besloten de ondersteuningsstructuur voor mantelzorgers zoals deze vanuit het Coördinatiepunt Vrijwillige Thuiszorg Zeeland is opgezet, niet voort te zetten, maar in het overgangsjaar 2007 op lokaal niveau in te bedden. Voor de uitvoering daarvan hebben wij een zogenaamde veranderingsmanager gefaciliteerd en zijn we aan de slag gegaan. Zoals het er nu naar uitziet is dit proces eind 2007 afgerond en zal ook meer zicht zijn op een provinciaal werkende helpdeskfunctie voor de ondersteuning van het uitvoerende mantelzorgwerk. Wellicht dat deze onder gebracht kan worden bij de nieuw te vormen Wmo-backoffice, waarover u heeft gelezen in hoofdstuk 1 Inleiding.

Bij het vormgeven van de mantelzorgondersteuning maken gemeenten hun eigen en vaak ook verschillende keuze. Zo ontwikkelt de gemeente Borsele in een Wmo-proof loket een combinatie van mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk. Scoop wordt desgevraagd ingezet om gemeenten advies te geven bij het opzetten van dergelijke integrale Wmo-initiatieven. De nieuwe mogelijkheden van gemeenten voor mantelzorgondersteuning leiden naar verwachting ook tot nieuwe initiatieven rond bijvoorbeeld respijt- en palliatieve zorg en het uit handen nemen van allerlei regelwerk en bureaucratie. Vanuit BSZ kunnen wij ondersteuning bieden bij het realiseren van dergelijke loketten.

In de verslagperiode zijn ook enkele concrete initiatieven tot stand gekomen. Zo werd een zorgboerderij voor ADHD-kinderen op Schouwen-Duiveland gerealiseerd en startte stichting KIO een logeershuis voor kinderen met een verstandelijke beperking in Zuid-Beveland.

Daarnaast verleenden wij een subsidie voor een onderzoek naar de mogelijkheden van palliatieve dagopvang in het nog op te richten hospice in Terneuzen. Dit onderzoek werd in april 2007 afgerond. We kunnen concluderen dat de opzet van palliatieve dagverzorging meer vergt dan vooraf verwacht, maar per 2008 kan palliatieve dagverzorging geboden worden.

Het Zeeuws Vlaams ZorgOverleg (ZVZO) heeft in Zeeuws-Vlaanderen een project gestart dat een adequaat ondersteuningsaanbod op welzijnsgebied wil opzetten voor mensen met dementie. Hierdoor wordt de mantelzorger ontlast en is het daarmee een vorm van respijtzorg.

Tenslotte is Ter Valcke in Goes 'een logeershuis voor demente-

rende ouderen' gestart. Het logeerhuis biedt plaats aan zes mensen in de vorm van een groepswoning. Doordat de dementerende ouderen een plaats hebben waar ze, bijvoorbeeld een weekend, kunnen logeren, worden de mantelzorgers ontzien en hebben zo de gelegenheid om even op adem te komen van de intensieve zorgverlening. Het aantal cliënten in het logeerhuis kan nog groeien en daardoor is in de vraag naar respijtzorg voor mantelzorgers deels voorzien.

Wat heeft het gekost?

Totaal kosten projecten	€ 75.503
Totaal kosten activiteiten	€ 9.185
Overige kosten	€ 110.000

Totale kosten € 194.688

Tussenbalans en vervolgacties

In de aanloop naar de Wmo is het onderwerp 'mantelzorg' vanuit dit programma goed op de kaart gezet. De bekendheid met dit onderwerp in Zeeland is de afgelopen periode toegenomen. Ook heeft de collectieve belangenbehartiging voor mantelzorgers een definitieve plek binnen Het Klaverblad gekregen. Deze organisatie ondersteunt de vertegenwoordigers van mantelzorgers in de lokale Wmo-raden en houdt op deze wijze ook zicht op de continuïteit en kwaliteit van de mantelzorgondersteuning in Zeeland.

De zorg voor de continuïteit en de kwaliteit van mantelzorgondersteuning onder de Wmo is in een motie door Provinciale Staten uitgesproken. Als antwoord hierop faciliteren wij een veranderingsmanager die voor het eind van 2007 de huidige ondersteuningstructuur voor de mantelzorgers overbrengt naar de door de gemeenten aangewezen lokaal werkende organisaties. Daarmee is de continuïteit in de overgangsfase naar de nieuwe Wmo-situatie gegarandeerd.

In 2007 en 2008 werken wij samen met de Zeeuwse gemeenten aan de totstandkoming van een Wmo-backoffice. Deze backoffice biedt ruimte voor een 'kwaliteitsfunctionaris mantelzorgondersteuning'. Deze functie richt zich op het stimuleren van de kwaliteit van de uitvoerende mantelzorgondersteuning, activiteiten waarin – gezien hun beperkte schaalgrootte – de lokaal werkende organisaties op het gebied van mantelzorgondersteuning niet zelf kunnen voorzien. Hierbij valt te denken aan het gezamenlijk organiseren van scholingsprogramma's, wervingscampagnes of het opzetten van bovenlokale voorzieningen in de sfeer van de respijtzorg.

Programma 5 Gevoel op veilig

Een impuls voor sociale veiligheid

Voortgang periode juli 2006 – juli 2007

Wat willen we bereiken?

We willen maatschappelijke voorwaarden creëren voor een veilig leefklimaat.

Waarom zien we of dat bereikt is?

Om dit te bereiken hebben we de volgende subdoelen geformuleerd:

1. **Monitoren:** in 2008 kan sociale veiligheid gemonitord worden op basis van eenduidige parameters;
2. **Sociale cohesie:** het behouden of realiseren van sociale cohesie in wijken en buurten;
3. **Verdraagzaamheid:** (groepen) burgers inzicht geven in onderlinge tegenstellingen en vooroordelen (vergroten verdraagzaamheid);
4. **Overlast jongeren:** het percentage burgers dat overlast ervaart van jongeren verminderen (nu 30%);
5. **Pesten:** het verminderen van het percentage gepeste kinderen (nu 30%);
6. **Voorkomen jeugdcriminaliteit:** het voorkomen dat jeugdigen die risicogedrag vertonen, starten met een criminele carrière;
7. **Huiselijk geweld:**
 - a. Bevorderen dat alle betrokken partijen hun verantwoordelijkheid nemen om, binnen hun kerntaken, iets tegen huiselijk geweld te doen;
 - b. Stimuleren dat sluitende ketens in het hulpaanbod voor huiselijk geweld ontstaan;
 - c. Bijdragen aan het realiseren van een laagdrempelig en bekend front-office voor huiselijk geweld (Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld Zeeland).

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Subdoel 1 Monitoren

In de prestatieafspraken met Scoop is vastgelegd dat zij parameters voor sociale veiligheid gaan ontwikkelen en testen. Het is de bedoeling dat gemeenten het meetinstrument kunnen gebruiken om sociale veiligheid in de eigen wijken in kaart te brengen en mogelijk te vergelijken met anderen. Bovendien willen wij het gebruiken om een cijfermatig beeld van de sociale veiligheid in heel Zeeland te krijgen. Dit project is in 2006 van start gegaan, maar heeft wat vertraging opgelopen. Inmiddels is er een concrete set vragen opgesteld, die via een internetenquête zijn getest. Voor afronding van deze prestatieafpraak zal nog een presentatie aan gemeenten volgen.

We hebben een subsidie verleend aan de Federatie Noord- en Oost-Zeeland (FNOZ) voor het ontwikkelen van een eenvoudig instrument om inzicht te verkrijgen in het welbevinden in en om de school. De kinderen kunnen dit eenvoudig zelf digitaal

invullen. Op basis van de webbased monitor kan de sociale veiligheid op scholen meetbaar gemaakt worden.

Onder sociale onveiligheid verstaan we: misdrijven en overtredingen die tot conflicten leiden tussen (groepen) burgers onderling en de door burgers gevoelde onveiligheid door overlast en ongepast gedrag.

De bestrijding van onveiligheid moet enerzijds gericht zijn op de aanpak van criminaliteit, anderzijds op het creëren van maatschappelijke voorwaarden voor een veilig leefklimaat. Dit programma richt zich met name op het tweede aspect.

Subdoel 2 Sociale cohesie

In 2005 hebben wij subsidie verleend voor een project waarin burgers en de lokale overheid samenwerken om de sociale veiligheid te verbeteren, namelijk het project "Veilige Wijk Terneuzen" van de gemeente Terneuzen. Vorig jaar is op 10 mei 2006 een symposium gehouden 'Zeker in Zeeland' waar dit project werd gepresenteerd, samen met andere projecten ter bevordering van de sociale veiligheid. Op 25 juni 2007 is het project in de gemeente Terneuzen afgerond en afgesloten met een bijeenkomst voor bewoners uit de wijk en de overhandiging van het boekje "Een schone wandeling" met daarin gedichten, foto's en informatie uit, door en over de wijk. Uit de evaluatie blijkt dat het een proces is van lange adem, omdat het moeilijk is wijkbewoners te betrekken bij een dergelijk project.

In de gemeente Middelburg is het pilotproject "Veilige linten" afgerond. Samen met burgers wordt gewerkt aan hoofdroutes door de wijk die er voor zorgen dat de toegankelijkheid en bereikbaarheid van voorzieningen en de routes hier naar toe merkbaar veiliger worden, zowel gevoelsmatig als feitelijk. Dit project draagt mede bij aan het realiseren van de algemene doelstelling van het programma Maatschappelijk Toegankelijk: het beter toegankelijk maken van algemene voorzieningen voor mensen met een beperking. Ook hier blijkt dat het betrekken van buurtbewoners moeizaam verloopt, daarom is uiteindelijk besloten het project alleen in de wijk Dauwendaele uit te voeren, waar de resultaten wel positief zijn. Omdat het de bedoeling was het project in twee wijken uit te proberen is het resultaat maar gedeeltelijk behaald. Een ander leerpunt was het aantal verschillende projecten dat tegelijkertijd naast elkaar loopt in een bepaalde wijk. Daarom is besloten verschillende projecten tot één samen te voegen.

Eveneens is subsidie verleend aan het project Buurtbemiddeling van Woongoed Middelburg. Bij dit project was de doelstelling de sociale cohesie te vergroten door middel van de inzet van vrijwillige conflictbegeleiders in het geval van burenruzies en dergelijke. Ook draagt dit project bij aan het

vergroten van de verdraagzaamheid. Het project is succesvoller dan verwacht en het fenomeen buurtbemiddeling krijgt ook landelijk veel publiciteit. In oktober t/m december 2006 waren er 37 meldingen en in 22 situaties is het conflict opgelost en zijn de relaties hersteld.

Subdoel 3 Verdraagzaamheid

Ook dit jaar is de Maand van de Vrijheid georganiseerd. De activiteiten zijn specifiek gericht op 'een verdraagzame maatschappij' met een groot accent op 'het hebben van respect voor elkaar', met name richting jongeren. Dit tegen de achtergrond van de vier vrijheden (vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst, vrijwaring van gebrek en vrijwaring van vrees). Zo is jaarlijks het Bevrijdingsfestival op 5 mei één van de hoogtepunten.

Op de website van de Maand van de Vrijheid kunt u alles lezen over de activiteiten van De Maand:
www.maandvande.vrijheid.nl

Als discriminatie voorkomt, dan is het belangrijk dat er iets mee gebeurt. Daarom subsidiëren we de coördinator van het Anti-Discriminatie Bureau Zeeland (ADBZ). Het ADBZ vervult hiermee een rol als dragende instelling. Het ADBZ is ondergebracht bij Slachtofferhulp Nederland. Het doel van het ADBZ is het signaleren, registreren en bestrijden van discriminatie op de gronden ras/afkomst, seksuele geaardheid, geloof, geslacht, politieke overtuiging, leeftijd en handicap. Zij behandelt klachten (onderzoek, advies) en geven voorlichting op scholen. Het ADBZ heeft eveneens subsidie ontvangen voor het organiseren van een symposium 'Zeven gronden Zeeuwse klei' op 11 oktober 2006. Dit symposium ging in op de thematiek van verdraagzaamheid en diversiteit gebaseerd op de zeven discriminatiegronden. Eén van de uitkomsten van dit symposium was dat men zich moet richten op preventie. Het ADBZ wil dan ook meer bekendheid geven aan het begrip discriminatie en de gevolgen hiervan.

Door het Rijk is eind 2006 beleid geformuleerd om te komen tot een landelijk netwerk van anti-discriminatievoorzieningen. Ons college heeft een convenant gesloten met het Rijk om ook in Zeeland het functioneren van het anti-discriminatiebureau te versterken.

In het kader van dat convenant en in samenspraak met de gemeente Vlissingen is eind 2006 opdracht verleend aan het adviesbureau SGBO om de mogelijkheden tot versterking na te gaan en te adviseren over een model. Hierbij is meegenomen dat Slachtofferhulp de functie van het anti-discriminatiebureau niet binnen die stichting wil continueren. Het advies van SGBO omvatte de volgende elementen:

- kies voor een Zeeuwse schaal voor alle taken rond anti-discriminatievoorzieningen;
- kies voor een samenwerkingsmodel tussen verschillende sociaal-maatschappelijke activiteiten die door provincie en/of gemeenten worden gesubsidieerd;
- geef het College Zorg en Welzijn een nadrukkelijke rol in de aansturing van de nieuwe organisatie.

Dit advies, dat na een zogenaamde consensusmeeting op 30 maart 2007 kon worden geformuleerd, is de aanleiding ge-

weest tot ons voornemen om een aantal Wmo-gerelateerde taken samen met gemeenten in één organisatie onder te brengen (backoffice Wmo). Naast het anti-discriminatiebureau gaat het vooralsnog om het centrum voor telefonische hulpverlening (SCTHD), het advies en steunpunt huiselijk geweld en de steunfunctietaken rond mantelzorgondersteuning (zie ook hoofdstuk 1.4 College voor Zorg en Welzijn/Wmo).

Bij de eerste contacten van leerlingen met de buitenwereld, bijvoorbeeld bij het zoeken van een stageplaats, worden ze regelmatig met discriminatie geconfronteerd. Dat werkt contraproductief. Het ROC Zeeland wil dit tegengaan in het project Samen Sterk. Doelstelling is het doorbreken van uitsluitingsmechanismen tussen scholen, leerlingen, (erkende) stagebedrijven en stagebegeleiders. Wij hebben subsidie verleend voor de eerste fase van het project, het organiseren van een expertmeeting. De expertmeeting was bedoeld om draagvlak te creëren bij alle partners. Fase 2 is nog niet gestart en begint waarschijnlijk begin 2008.

We hebben in 2005 subsidie verleend aan het project "Levensbeschouwelijk onderwijs" van OPOW Archipelscholen. Het project is gericht op het stimuleren van verdraagzaamheid in de samenleving en het vergroten van de sociale weerbaarheid door kennisoverdracht en kennisuitwisseling. Kern is verbetering van het vak levensbeschouwelijk onderwijs als geïntegreerd onderdeel van het reguliere lesaanbod. Diverse godsdiensten worden in het project betrokken en er wordt een jaarkalender gebruikt. Hiervoor wordt samengewerkt met het Anti Discriminatie Bureau Zeeland. Verder is het RPCZ betrokken om de overdracht naar scholen in geheel Zeeland te waarborgen. Ook de HZ Pabo is partner om zo de toekomstige docenten het levensbeschouwelijk onderwijs in hun reguliere lesaanbod te laten integreren. Dit project heeft de doelstelling inmiddels grotendeels gehaald en loopt door tot eind 2007.

Subdoel 4 Overlast jongeren

Bij vaststelling van de Beleidsprogrammering Sociale Zorg 2005-2008 hebben wij als inspanning vastgelegd dat we subsidie verlenen voor projecten die experimenteren met nieuwe methodieken voor de aanpak van overlast door jongeren. Voor dit onderdeel zijn tot op heden geen specifieke initiatieven ingediend. Wel is het zo dat er in de projecten die onder subdoel 2 zijn beschreven aparte aandacht is voor de groep jongeren die overlast veroorzaken in de wijk. In de vorige voortgangsrapportage heeft u kunnen lezen dat er een charmeoffensief voor jongeren in ontwikkeling was. Het doel hiervan was positieve beeldvorming over jongeren te bevorderen.

Scoop heeft naar aanleiding van gesprekken met gemeenten een advies uitgebracht. Er bestaat geen interesse voor een charmeoffensief. Naast het feit dat er op lokaal niveau al allerlei initiatieven bestaan die hetzelfde doel nastreven, lijkt het de gemeenten niet aansprekend genoeg voor jongeren zelf. We hebben dan ook besloten om het initiatief voor activiteiten die bijdragen aan een betere beeldvorming omtrent jeugd bij de jeugd zelf te laten. In de komende tijd wordt daar vanuit jeugdparticipatie aandacht aan besteed (programma Jeugd telt mee).

Subdoel 5 Pesten

De thema's pesten en hoe het is om een stempel opgedrukt te krijgen worden door leerkrachten vaak genoemd als dingen die moeilijk te veranderen zijn. Vanaf groep 3 van de basisschool wordt bij kinderen de sociale hiërarchie bepaald. Als een proces van uitsluiting eenmaal aan de gang is, dan is dat bijna onomkeerbaar. De theatervoorstelling "Stom Kind!" is bedoeld voor kinderen van groep 3 tot en met 5 en probeert deze problematiek bespreekbaar te maken en kinderen te leren niet meteen te oordelen over iemand. De leerkrachten krijgen in de week voorafgaand aan de voorstelling een Spelkist. In deze kist zitten voorwerpen die ook in het stuk te zien zijn en waar de kinderen mee kunnen spelen. Voor leerkrachten worden spelsuggesties gegeven. De voorstellingen van Stom Kind! hebben succes. Het project loopt nog tot 2008 en wordt waarschijnlijk structureel voortgezet.

Een ander initiatief om de jeugd bewust te laten worden dat pesten niet normaal is, is de "Anti pesten campagne" van de Stichting Tegen Zinloos Geweld. Een groot deel van de basisscholen in Zeeland heeft een anti-pestpakket ontvangen. Zo'n pakket bestaat uit elf verschillende maandposters en een docentenkalender. Zo kan 'pesten' op een positieve en structurele manier onder de aandacht gebracht worden. Dit project is inmiddels afgerond met positief resultaat.

Aan Scoop hebben we gevraagd te inventariseren welke methoden in Zeeland gebruikt worden om pestgedrag aan te pakken en welke bewezen effectieve methoden er zijn en welke daarvan eventueel in Zeeland gebruikt worden. Resultaat is het rapport: "Het is geen schoppen, maar het doet wel pijn". Scoop adviseert om in samenwerking met gemeenten en (onderwijs)instellingen de methode PRIMA in Zeeland te implementeren. In het PRIMA (proefimplementatie anti-pestbeleid) project wordt het Olweus preventieprogramma, dat is ontwikkeld in Noorwegen door Dan Olweus, aangepast en vertaald naar de Nederlandse situatie. In Noorwegen heeft de invoering van het PRIMA programma geleid tot een bewezen afname van pestgedrag van 30 tot 70%. Door Scoop wordt momenteel een pilot in Zeeuwsch-Vlaanderen voorbereid om het PRIMA programma in te voeren. De verwachting is met de feitelijke implementatie te beginnen in het schooljaar 2008/2009.

Pesten

**Ik word wakker,
door een straal zon door mijn gordijn.**

**Ik weet dat ik,
vandaag een keer blij moet zijn.
Maar dat gaat niet lukken,
elke schooldag weer.**

**Want iedere dag,
doet mijn hart weer zeer.**

**Het is geen schoppen,
maar het doet wel pijn.**

**Om altijd,
het pispaaltje te zijn.**

Myrthe, 12 jaar

Subdoel 6 Voorkomen jeugdcriminaliteit

Jeugdcriminaliteit kan in belangrijke mate worden voorkomen door in een vroegtijdig stadium te interveniëren. Een vorm die succesvol is gebleken is de vroeghulp zoals die wordt ingezet bij het Vroeg Erbij Team (VET). Het Vroeg Erbij Team heeft als doel het terugdringen c.q. verminderen van de jeugdcriminaliteit, het versterken van het eigen probleemoplossend vermogen van de jongere en het gezin en het verbeteren van de samenwerking tussen de politie, het AMW, BJJ en andere instellingen die zich bezighouden met jeugd en/of jeugdcriminaliteit. Dit project is reeds gestart in 2004 met een pilot op Walcheren. Naar de resultaten van dit project is een onderzoek uitgevoerd door studenten van de Hogeschool Zeeland. Het onderzoek is inmiddels afgerond en heeft aangetoond dat de methodiek van vroeghulp in de preventie van jeugdcriminaliteit werkt. Door het grote succes zal dit project in 2007 afgerond worden met de implementatie van VET in de regio's Oosterschelde en Zeeuwsch-Vlaanderen.

Subdoel 7 Huiselijk geweld

In de vorige voortgangsrapportage bent u geïnformeerd over de ondertekening van de raamovereenkomst om te komen tot een Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld Zeeland (ASHGZ). Sinds 1 januari 2006 is het ASHGZ operationeel.

De frontoffice van het ASHGZ is als werkeenheden ondergebracht bij de Stichting voor Telefonische Hulpdiensten Zeeland. Zij zorgen voor 24-uurs bereikbaarheid van de telefonische advieslijn. Voor de backoffice wordt een beroep gedaan op de bestaande hulpverleningsinstellingen. We hebben een aanvullende subsidie verstrekt voor het uitvoeren van een communicatiecampagne (inclusief website). Er zijn folders, posters en visitekaartjes gemaakt die verspreid zijn onder de vindplaatsen (scholen, huisartsen e.d.). Er heeft een landelijke campagne plaatsgevonden in 2007. Daarmee leek een aparte Zeeuwse publiekscampagne contraproductief en is deze ook niet uitgevoerd.

Eind 2006 is een eerste tussenevaluatie uitgebracht over het ASHGZ. De opvallendste conclusies uit de tussenevaluatie zijn:

- 14% van de bevolking is in de afgelopen 24 maanden geconfronteerd met huiselijk geweld.
- Ook in Zeeland is huiselijk geweld een ernstig probleem.
- 40% van de burgers kent het ASHGZ.
- 90% bekendheid onder de professionals.
- ASHGZ heeft zich goed op de kaart gezet.
- Doel om binnen 24 uur contact op te nemen is nauwelijks gehaald.

Eind 2007 wordt een eindevaluatie uitgevoerd.

De Stichting Centrum voor Telefonische Hulpverlening Zeeland heeft, als werkgever van het ASHGZ, subsidie ontvangen voor het inzetten van twee stagiaires bij het ASHGZ. De gegevens over de meldingen van huiselijk geweld moeten verwerkt worden tot presenteerbare informatie, hiervoor wordt een beroep gedaan op stagiaires. Daarnaast gaan zij werkzaamheden verrichten, die gericht zijn op het beter bereiken van Zeeuwse allochtone inwoners in relatie tot huiselijk geweld. Dit project eindigt op 31 december 2007.

Aan de Stichting Maatschappelijk Werk Oosterschelderegio

(SMWO) en Emergis is een subsidie verleend voor het project 'Ketencoördinatie en casemanagement binnen het project: Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld Zeeland'. De bedoeling van dit project is het ontwikkelen van een model voor ketencoördinatie en casemanagement. Dit project loopt tot eind 2007.

Emergis heeft subsidie ontvangen voor het oprichten van lotgenotengroep voor vrouwen die slachtoffer zijn geweest van huiselijk geweld. De lotgenotengroep komt gedurende één jaar maandelijks bij elkaar. De vrouwen krijgen handvatten aangereikt voor het omgaan met de situatie en inzicht in eigen handelen en dat van de partner wordt vergroot. Dit project eindigt op 1 september 2007.

Op 22 mei 2007 heeft het RPCZ in samenwerking met de Hogeschool Zeeland en Scoop een werkconferentie huiselijk geweld "Geweldig deskundig" georganiseerd. De evaluatie wordt in het najaar van 2007 verwacht.

De Stichting Take Care TV gaat een documentaire en een educatief lespakket op DVD uitbrengen over de aanpak van huiselijk geweld. Hiervoor heeft de stichting subsidie ontvangen. Dit project is in juni 2007 gestart en is eind 2008 afgerond.

Wat heeft het gekost?

Totaal bedrag subsidie projecten	€ 176.544
Totaal bedrag subsidie activiteiten	€ 29.950
Eigen kosten	€ 175

Totaal kosten € 206.669

Tussenbalans en vervolgacties

Het programma Gevoel op veilig is divers en gaat in op verschillende problemen binnen het veiligheidsbeleid van de provincie. De diversiteit biedt ook ruimte voor uiteenlopende projecten. Zo hebben we een voorstelling om de bewustwording van pesten gesubsidieerd, maar is ook het VET project zo goed als afgerond, waar door middel van vroeginterventie voorkomen wordt dat jongeren starten met een criminele carrière.

De uitvoering van dit programma is in volle gang, maar ook het komende jaar staat er nog het één en ander te gebeuren.

Eind 2007 wordt het project parameters sociale veiligheid afgerond en wordt het instrument opgeleverd. Tijdens een bijeenkomst voor gemeenten wordt dit instrument gepresenteerd.

De reeds gesubsidieerde pilotprojecten onder subdoel 2 werden uitgevoerd in Walcheren en Zeeuwsch-Vlaanderen. Naar aanleiding van deze pilotprojecten wordt het komende jaar in de Oosterschelderegio ook een pilotproject uitgevoerd met ondersteuning van Scoop. Dit project heeft als doel de sociale cohesie te vergroten en verhoging van de collectieve redzaamheid als bijproduct te bewerkstelligen.

Het onderwerp verdraagzaamheid verdwijnt ook volgend jaar niet uit de belangstelling. Er wordt opnieuw een Maand van de Vrijheid georganiseerd waar verdraagzaamheid en respect de sleutelwoorden zijn.

Op basis van het Collegeprogramma en de beoogde vorming van een backoffice Wmo wordt het ADBZ de komende periode in een nieuwe organisatorische setting ondergebracht. Mede dankzij de extra rijksmiddelen en de verwachte wettelijke verankering kan discriminatie in Zeeland straks beter worden gesignaleerd en tegengegaan. Dankzij een bredere inbedding kan naar verwachting ook aan het bevorderen van verdraagzaamheid en aan een 24-uursbereikbaarheid via de THD-functies invulling worden gegeven.

Ook wordt het komende jaar verder aandacht besteed aan het onderwerp pesten, door middel van implementatie van het PRIMA-project in Zeeuwsch-Vlaanderen in 2008.

We verwachten dat de implementatie van het VET-project in de regio's Oosterschelde en Zeeuwsch-Vlaanderen eind 2007 wordt afgerond.

Eind december 2007 wordt de eindevaluatie van het project ASHGZ 2006-2007 uitgevoerd. Daarin worden de resultaten van het ASHGZ tot nu toe en de knelpunten in de uitvoering beschreven. Het project ASHGZ loopt op 1-1-2008 af. Door de provincie en de Zeeuwse gemeenten wordt gewerkt aan het opzetten van een Wmo-backoffice. Hiervoor wordt een kwartiermaker aangesteld. In de Wmo-backoffice worden onder andere de provinciale steunfuncties ondergebracht. Ook het onderwerp huiselijk geweld wordt hier ondergebracht.

Programma 6 Vernieuwing in het Vrijwilligerswerk

Investeren in het vrijwilligerswerk in Zeeland

Voortgang periode juli 2006 – juli 2007

Wat willen we bereiken?

Het bevorderen van deelname van de Zeeuwse bevolking aan het vrijwilligerswerk.

Waarom zien we of dat bereikt is?

Om dit te bereiken hebben we de volgende subdoelen geformuleerd:

1. **Stimuleren vernieuwing:** het stimuleren van vernieuwing binnen het vrijwilligerswerk.
2. **Versterken ondersteuningsstructuur:** het versterken van de ondersteuningsstructuur voor vrijwilligers en hun organisaties, zodat een dekkend netwerk in de provincie ontstaat.
3. **Versterken bestuurlijk kader:** het versterken van het bestuurlijk kader van vrijwilligersorganisaties.
4. **Maatschappelijke stages:** het verkennen van de mogelijkheden voor het opzetten en invoeren van maatschappelijke stages.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Algemeen

In februari 2006 is de provinciale nota vrijwilligerswerk met de titel: "Vrijwillige Inzet Werkt" door de staten vastgesteld. De speerpunten van het provinciale vrijwilligersbeleid zijn vervolgens concreet uitgewerkt in een Plan van Aanpak. De belangrijkste actiepunten uit het Plan van Aanpak zijn de inrichting van een provinciale helpdesk en de opzet van een provinciale website voor vrijwilligerswerk onder de naam www.vrijwilligerszeeland.nl. Jaarlijks wordt een vrijwilligersbeurs georganiseerd voor de Zeeuwse vrijwilligersorganisaties waar men wordt geïnformeerd over de laatste trends en ontwikkelingen en worden er workshops verzorgd. Daarnaast worden twee keer per jaar speciale themabijeenkomsten gehouden. Voor de uitvoering van het Plan van Aanpak zijn meerjarige afspraken met Scoop gemaakt die door middel van prestatieafspraken zijn vastgelegd.

Check de nieuwe website:

www.vrijwilligerszeeland.nl

voor al uw vragen over wet en regelgeving, scholing, ondersteuning van gemeentelijke steunpunten etc.etc.

Subdoel 1 Het stimuleren van vernieuwing

Essentieel voor de toekomst van het vrijwilligerswerk is dat vrijwilligersorganisaties kunnen inspelen op de wensen en eisen die de hedendaagse vrijwilliger stelt aan het vrijwilligerswerk. Het gaat daarbij niet alleen om het werven van

nieuwe vrijwilligers maar vooral om de manier waarop vrijwilligers worden opgevangen en begeleid binnen de organisatie. Vrijwilligerswerk moet aansluiten bij de leefstijl en de wensen van de vrijwilliger. In de prestatieafspraken met dragende instellingen als Scoop en SportZeeland is vastgelegd, dat zij informatie over vernieuwende projecten verzamelen en toegankelijk maken. Op actieve wijze hebben deze organisaties hun kennis overgedragen tijdens themabijeenkomsten en de vrijwilligersbeurs die in november 2006 plaatsvond in de Stenge in Heinkensand.

De 'zilveren kracht' en verjonging vrijwilligerswerk

Wie zijn er nu eigenlijk actief in het vrijwilligerswerk?

Meer dan de helft van de vrijwilligers is 60 jaar of ouder.

Veel mensen die bijvoorbeeld met FPU zijn zijn heel actief in het vrijwilligerswerk. Deze zilveren kracht is erg waardevol en zal de komende jaren, ook beleidsmatig, aandacht blijven verdienen. Jongeren doen echter minder vrijwilligerswerk dan tien jaar geleden. Het is dus zaak om er voor te zorgen dat projecten en activiteiten worden ontwikkeld die ook deze groep betreft bij het vrijwilligerswerk.

Van de afgeronde projecten heeft het project van de Delta-Jongeren 'Activering plattelandjongeren' de doelstelling geheel bereikt. Boven verwachting zijn er 50 nieuwe leden geworven. Alle afdelingen hebben de cursus gevolgd; elke deelnemer kreeg de opdracht een nieuwe groep voor activiteiten aan te boren. Dat is goed gelukt, met als resultaat: nieuwe leden, nieuwe vrijwilligers, extra stimulans voor bestaande vrijwilligers en bestuursleden.

Een goed voorbeeld van een vernieuwende manier om vrijwilligerswerk te stimuleren is het project van de Stichting Beursvloer Zeeland. De Zeeuwse Beursvloer wordt een marktplatevenement voor vrijwilligerswerk, waar vraag en aanbod samen komen. Het is bedoeld om vrijwilligersorganisaties en kennis uit het bedrijfsleven met elkaar te matchen en hierover contracten af te sluiten. De voorbereidingen voor de eerste beursvloer zijn in volle gang, op 19 maart 2008 vindt het evenement plaats. De laatste ontwikkelingen zijn te volgen via www.beursvloerzeeland.nl.

Movisie (landelijke organisatie voor vrijwilligerswerk) heeft, in samenwerking met Scoop en de provincie, een projectplan ontwikkeld voor het uitvoeren van twee pilotprojecten voor maatschappelijk betrokken ondernemen op het platteland. De pilotprojecten worden uitgevoerd in Vlissingen en Noord-Beveland en staan onder regie van projectleiders, zogenaamde lokale makelaars. Door hun positie hebben zij een belangrijke spilfunctie in het project. Door samenwerking van lokale bedrijven en vertegenwoordigers vanuit de gemeenschap kunnen met vrijwillige inzet lokale problemen worden aange-

pakt, waardoor de leefbaarheid wordt vergroot. Een voorbeeld is het inzetten van bedrijfspersoneel binnen een vrijwilligersorganisatie. In Vlissingen en Noord-Beveland zijn de resultaten gedeeltelijk gehaald. De voorbereidingsfase is afgerond en de thema's/projecten zijn geselecteerd.

Subdoel 2 Versterken van de ondersteuningsstructuur

Vrijwilligerswerk is geen afzonderlijk beleidsterrein. We vinden vrijwilligers terug in sectoren, zoals zorg, sport, cultuur en milieu. Om specifieke vakinhoudelijke ondersteuning te kunnen bieden zijn helpdesks ingericht bij SCOOP, SportZeeland en de SCEZ. Vrijwilligers, organisaties en gemeenten kunnen hier terecht met vragen op terrein van scholing, onkostenvergoedingen, verzekeringen, subsidiëring, vrijwilligersbeleid en informatie over vernieuwende projecten. In het voorjaar van 2007 is de vernieuwde helpdesk bij Scoop van start gegaan. In september 2007 gaat de provinciale website voor vrijwilligerswerk de lucht in. Op de website kunnen vrijwilligers(organisaties) terecht voor meer informatie over alle mogelijke vragen over vrijwilligerswerk. Naast de provincie en Scoop zijn ook de gemeentelijke steunpunten voor vrijwilligerwerk nauw betrokken bij de totstandkoming en de vormgeving van de website.

Een nieuw project, dat in april 2007 is gestart, is het project Groene vrijwilligers van het IVN Consulentenschap Zeeland. Met het project wordt beoogd de kwaliteit, kwantiteit en continuïteit van het groene vrijwilligerswerk in Zeeland te versterken en te waarborgen. Hierdoor kunnen meer en vooral jonge vrijwilligers worden ingezet bij het op een aantrekkelijke en deskundige manier organiseren en begeleiden van natuuractiviteiten- en projecten. Elf Zeeuwse groene organisaties zullen het Platform Groene Vrijwilligers oprichten en dat bekrachtigen met het ondertekenen van een samenwerkingsovereenkomst voor vier jaar. Het platform besteedt planmatig, in overleg en afstemming met de vrijwilligersorganisaties aandacht aan het vinden en binden van vrijwilligers, opleiding, bijscholing, communicatie en informatievoorziening.

Subdoel 3 Versterken van het bestuurlijk kader

De beleidsprogrammering biedt de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor scholing en deskundigheidsbevordering van bestuursleden van vrijwilligersorganisaties. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen vrijwilligersorganisaties die bovenlokaal en provinciaal actief zijn en lokale vrijwilligersorganisaties die op gemeentelijk niveau actief zijn. Voor scholing van bestuurlijk kader op gemeentelijk niveau is een scholingsaanbod beschikbaar dat kostendekkend kan worden afgenomen door gemeentelijke steunpunten. De provincie ondersteunt met name de scholing van bestuurlijk kader van organisaties op provinciaal niveau.

Subdoel 4 Maatschappelijke Stages

De vrijwillige inzet van jongeren is een belangrijk speerpunt van het provinciaal beleid. Vooral onder de groep jongeren zien we een afname in de hoeveelheid tijd die zij bereid zijn om zich als vrijwilliger in te zetten. Een manier om jongeren op jonge leeftijd kennis te laten maken met vrijwilligerswerk is de invoering van maatschappelijke stages in het voortgezet onderwijs. De Stichting Welzijn Middelburg heeft in samenwerking met

scholengemeenschap Nehalennia een project maatschappelijk stage uitgevoerd. Doel van het project was leerlingen kennis te laten maken met vrijwilligerwerk en overdraagbare lesmethodiek voor andere scholen in het voortgezet onderwijs te ontwikkelen. De lesmethodiek is ontwikkeld en overdraagbaar. In het schooljaar 2006-2007 wordt het project, na evaluatie en kleine bijstelling van het plan, met subsidie van het ministerie van VWS voortgezet voor 71 leerlingen.

Het project 'Maatschappelijke stage Oosterschelderegio' wil jongeren motiveren vrijwilligerswerk te doen via gastcolleges op scholen, informeren/adviseren van vrijwilligersorganisaties, matchen van jongeren en vrijwilligerswerk. Daarnaast vindt deskundigheidsbevordering door Movisie plaats. De aandacht ligt bij dit project met name op de wijze waarop de opvang van de leerlingen bij de maatschappelijke organisaties waar zij stage lopen moet worden georganiseerd. Naast de maatschappelijke stages is in 2007 begonnen met het introduceren en uitvoeren van vernieuwende projecten die gericht zijn op het aantrekken van jonge vrijwilligers.

Het project 'International Award for Young People' is gericht op maatschappelijke participatie van jongeren via de scholen. Over dit project hebben we prestatieafspraken gemaakt met Scoop. The International Award for Young People is een programma waarmee jongeren in de hele wereld het beste uit zichzelf halen. De opgedane kennis en vaardigheden maken dat hun zelfvertrouwen groeit. De aanpak van dit programma bestaat uit vier onderdelen: maatschappelijke betrokkenheid, individueel talent, sport en expeditie. De vier programma's kunnen op drie niveaus worden uitgevoerd: brons, zilver en goud.

Daarnaast is er het project 'WhozNext' dat door SportZeeland wordt uitgevoerd en is gericht op het opleiden van jong bestuurlijk kader binnen sportverenigingen.

Tenslotte wordt door Scoop en SportZeeland gezamenlijk uitvoering gegeven aan het Project Njoy dat gericht is op actieve jongerenmarketing door vrijwilligersorganisaties.

Wat heeft het gekost?

Totale kosten projecten	€ 97.000
Totale kosten activiteiten	€ 103.964
Overige kosten	€ 0

Totaal kosten € 200.964

Tussenbalans en vervolgcities

Wij hebben het afgelopen jaar een bijdrage geleverd aan de ondersteuning van het vrijwilligerswerk in Zeeland door:

- het faciliteren van een helpdesk vrijwilligerswerk bij Scoop;
- het verzamelen en beschikbaar maken van vernieuwende projecten op het terrein van vrijwilligerswerk;
- het verlenen van activiteitsubsidies voor deskundigheidsbevordering en vernieuwing in het vrijwilligerswerk;

- het subsidiëren van projecten gericht op het vergroten van vrijwillige inzet onder jongeren, zoals The International Award for Young People en Njoy.

In bovengenoemde periode heeft het accent vooral gelegen op het uitwerken van de provinciale nota vrijwilligerwerk in een concreet Plan van Aanpak. Belangrijkste acties die hier uit voort gekomen zijn, zijn de opzet van een provinciale helpdesk voor vrijwilligerswerk en een nieuwe website. In het najaar van 2007 gaat de nieuwe website www.vrijwilligerszeeland.nl de lucht in. In die periode wordt ook weer een vrijwilligerskrant uitgebracht.

Het blijft belangrijk dat er aandacht is voor de wijze waarop we vrijwillige inzet onder jongeren kunnen bevorderen, zoals maatschappelijke stages en projecten gericht op het werven van jonge vrijwilligers.

Een nieuw aspect van vrijwilligerswerk is de inzet van vrijwilligerswerk als een manier om sociale cohesie en leefbaarheid te bevorderen. Meer en meer zien we dat bedrijven zich maatschappelijk betrokken voelen en een bijdrage willen leveren aan de samenleving. Dat doen ze onder meer door hun werknemers de gelegenheid te bieden onder werktijd vrijwilligerwerk te verrichten. Andere voorbeelden zijn projecten waar bedrijfsleven en vrijwilligersorganisaties samen proberen om de leefbaarheid in een kern te bevorderen door samen aan lokale problemen te werken zoals gebeurt bij het project maatschappelijk betrokken ondernemen. Het bevorderen van sociale cohesie en leefbaarheid staat ook de komende jaren centraal waarbij vrijwilligerswerk als middel kan dienen.

Programma 7 Vitale dorpen, leefbaar platteland

Versterken van de leefbaarheid en vitaliteit in het landelijk gebied

Voortgang periode juli 2006-juli 2007

Wat willen we bereiken?

Het versterken van de leefbaarheid en vitaliteit van plattelandskernen

Waarom zien we of dat bereikt is?

Om dit te bereiken hebben we de volgende subdoelen geformuleerd:

1. **Vitale netwerken en sociale betrokkenheid:** het stimuleren van gemeenten en bewoners om samen te werken aan verbeteringen van de leefbaarheid via interactieve methodieken en instrumenten
2. **Multifunctionele voorzieningen:** het stimuleren van een passend en bereikbaar voorzieningenniveau, zoals multifunctionele servicecentra
3. **Kwaliteit zorgboerderijen:** het bevorderen van een professionele, erkende en op de vraag afgestemde sector landbouw en zorg, die is ingebed in de zorgsector

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Subdoel 1 vitale netwerken en sociale betrokkenheid

Wij willen de organisatiegraad en de belangenbehartiging van bewonersorganisaties van kleine kernen versterken. Daarom hebben we advies gevraagd aan Scoop over versterking van de rol van de Zeeuwse vereniging voor kleine kernen (ZVKK). Doel is het realiseren van een sterk provinciaal netwerk van bewonersorganisaties van kleine kernen. Daarbij staat het optimaliseren van de samenwerking van gemeenten en bewoners bij dorpsvernieuwing en plattelandsontwikkeling centraal.

Aan de ZVKK is een subsidie verleend om haar bestuurskracht te versterken, haar organisatie verder te ontwikkelen en conferenties te organiseren voor bewonersorganisaties. In de conferenties staan deskundigheidsbevordering aan de hand van twee in 2006 door de ZVKK uitgebrachte brochures (dorpsplannen en communicatie tussen gemeente en dorpsraden) centraal.

Verder zijn subsidies verleend voor een leefbaarheidsonderzoek met behulp van de methode Dorpsblik in de kern Biggekerke van de gemeente Veere en voor een cursus aan dorpsraden van de kernen in de gemeente Hulst.

De provincie ondersteunt gemeenten bij de uitvoering van de Wmo, onder andere bij het vormgeven van het prestatieveld leefbaarheid en participatie. Uitgangspunt is de zelfredzaamheid en de eigen verantwoordelijkheid van burgers. In dit verband zijn twee voorbeeldprojecten gesubsidieerd:

In de gemeente Borsele is het project "sociale draagkracht van kleine dorpen" van start gegaan met steun van de provincie. De

leefbaarheid en sociale cohesie in de kleinste dorpen van Borsele worden onderzocht door de Universiteit van Amsterdam en de uitkomsten worden afgezet tegen de uitgangspunten van de Wmo: hoe zorgzaam en zelfredzaam kunnen kleine dorpen zijn? Scoop participeert in het project om de uitkomsten te verwerken in een Zeeuws meetinstrument voor leefbaarheid en sociale vitaliteit in kleine kernen.

In de gemeente Hulst is een project van start gegaan om de zelfredzaamheid van burgers te vergroten. Met behulp van de methodiek droomtrajecten maken bewoners zelf een lange termijn actieplan voor hun kern of wijk. In het project wordt uitgeprobeerd hoe het zelforganiserend vermogen van bewoners gestimuleerd kan worden. Tevens maakt het project gebruik van en borduurt voort op de eerder ontwikkelde integrale teams voor wonen, zorg en welzijn in de kernen en wijken.

Subdoel 2 multifunctionele voorzieningen

In het kader van de stimuleringsregeling servicepunten zijn in de verslagperiode vorderingen gemaakt in de projecten, waaraan de provincie met subsidie heeft bijgedragen.

"Werkerk" in Baarland is een tot multifunctioneel centrum verbouwd kerkje op initiatief van de particuliere (jeugd)zorgaanbieder T-care. In het centrum worden commerciële activiteiten gecombineerd met sociale doelen. Er is horecagelegenheid, met voor ouderen een speciaal gereduceerd aanbod. Er zijn leerwerkprojecten voor jongeren in de bediening, in de keuken en in het onderhoud en er is een kunst en cultuuraanbod.

De Biblioservicebus van de Zeeuwse Bibliotheek is operationeel sinds december 2005 en is in april 2007 geëvalueerd. Het project is succesvol wat betreft de publiek-private samenwerking, de snelle realisatie en de grote bekendheid. Het aantal diensten en producten breidt nog steeds uit, de flexibiliteit van het aanbod is een groot voordeel. Wat ICT betreft is het project een gewaagd experiment geweest, waar men veel van geleerd heeft.

Het servicecentrum in Oud Vossemeer op Tholen wordt in september 2007 geopend. In het centrum zijn (para)medische voorzieningen als een fysiotherapeut, een consultatiebureau, een bureau voor pijnbestrijding gecombineerd met ouderenhuisvesting en met welzijnsvoorzieningen als een dorps huis, een peuterspeelzaal, een jeugdthunk.

In Sint Maartensdijk op Tholen is een doelgroepenbibliotheek voor ouderen en voor schooljeugd gerealiseerd in een woonzorgcentrum. De bibliotheek is daarmee voor de kern behouden en door multifunctioneel medegebruik van belang voor de leefbaarheid van de kern.

In Zaamslag wordt een multifunctioneel gemeenschapscentrum gebouwd met zorgwoningen. De voorzieningen zijn voor alle inwoners van Zaamslag. Zij worden nauw betrokken bij de voorbereidingen.

Subdoel 3 kwaliteit van zorgboerderijen

Zorg op het platteland is een groeiende sector. De kleinschaligheid van de plattelandsomgeving speelt daarbij een be-

langrijke rol. Zorgboerderijen zijn een vorm van plattelandsvernieuwing, waarin economische en sociale doelen samenkomen. Zorgboerderijen dragen bij aan de keuzemogelijkheden voor zorgcliënten, dragen bij aan nieuwe vormen van recreatie en bieden neveninkomsten voor agrariërs.

Investeringsubsidies voor zorgboerderijen (veelal inrichting gemeenschapsruimten) zijn verleend vanuit Europese middelen binnen het project Vitaal platteland. Vanuit BSZ worden de middelen ingezet voor de keuzemogelijkheden en de kwaliteit van de zorgboerderij.

Het project "landbouw op weg naar een zorgeloze toekomst" van Stichting Zorgboeren Zeeland ontwikkelt een zelforganisatie met kwaliteitsnormen voor aangesloten zorgboerderijen. Doel is een erkende en professionele sector te worden binnen de zorgsector met een goede economische basis. Het project loopt nog tot en met 2008.

Wat heeft het gekost?

Totaalbedrag projecten	€ 74.585
Totaalbedrag activiteiten	€ 12.383
Overige kosten	€ 561

Totaal kosten € 87.529

Tussenbalans en vervolgacties

Het centrale thema van dit programma is leefbaarheid op het platteland. De activiteiten van het afgelopen jaar tonen aan dat leefbaarheid meer is dan het op peil houden van voorzieningen. De participatie van bewoners, de sociale betrokkenheid en vitaliteit hebben een belangrijk accent gehad de afgelopen periode. Dit wordt ook weerspiegeld in het collegeprogramma Nieuwe verbindingen, waarin Leefbaarheid en Vitaliteit één van de belangrijkste speerpunten is. Het gedachtegoed van de 'Driehoek rond' met betrekking tot schaal, sturing en samenhang past bij uitstek bij noodzakelijke ontwikkelingen in dorpen en het landelijk gebied.

De stimuleringsregeling multifunctionele servicecentra van dit programma wordt volgend jaar samengevoegd met de stimuleringsregeling zorgwoningen.

Er is een regeling in de maak voor gemeenten om met subsidie van de provincie een totaalplan voor de spreiding en beschikbaarheid van voorzieningen in hun kernen en wijken te maken.

De samenwerking met Vitaal Platteland is het afgelopen jaar versterkt. Het thema leefbaarheid binnen het sociale zorgbeleid wordt de komende periode afgestemd met het Europese subsidieprogramma POP-2.

De strikte scheiding tussen kernen op het platteland en wijken in steden is lang niet altijd functioneel, bijvoorbeeld op het terrein van een totaalplan voorzieningen gaat het om beide.

In de uitwerking van het collegeprogramma wordt bekeken welke maatregelen in de sociale sector specifiek voor plattelandskernen van belang zijn, welke zowel voor wijken als kernen en welke specifiek voor stadswijken met stedelijke problematiek.

Zorgboerderijen krijgen beleidsmatig een plek binnen multifunctionele landbouw en binnen het zorgbeleid.

Programma 8 Jeugd telt mee

Werken aan een goede leefomgeving voor de jeugd in Zeeland

Voortgang periode juli 2006 – juli 2007

Wat willen we bereiken?

We willen betere voorwaarden scheppen voor een veilige, gezonde en uitdagende leefomgeving voor jeugdigen in Zeeland.

Waarom zien we of dat bereikt is?

Om dit te bereiken hebben we de volgende subdoelen geformuleerd:

1. **Betrokkenheid jeugd:** Ondersteunen van nieuwe manieren om de betrokkenheid van de jeugd bij hun leefomgeving te vergroten en hen actief te betrekken bij de provinciale politiek.
2. **Bestrijding onderwijsachterstand:** Vanuit het sociaal domein stimuleren van de bestrijding van onderwijsachterstanden.
3. **Schooluitval en schoolverzuim:** Stimuleren van een sluitende samenwerkingsketen die schooluitval en schoolverzuim voorkomt.
4. **Aanbod sport- en cultuuractiviteiten:** Bevorderen van een aansprekend aanbod aan sport- en cultuuractiviteiten voor de (on)georganiseerde jeugd.
5. **Preventieaanbod opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering:** Structureren van het preventieaanbod in Zeeland, met name op het gebied van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Algemeen

De nota Integraal jeugdbeleid die op 16 februari 2007 is vastgesteld wordt uitgevoerd door een provinciale projectgroep met vertegenwoordigers van alle provinciale beleidsafdelingen. Ook het maatschappelijk veld wordt nauw bij de uitvoering betrokken. Monitoring zal gebeuren door middel van de RBA methode: Result Based Accountability. Bij deze methode worden maatschappelijk gewenste effecten geformuleerd met daaraan gekoppeld indicatoren die iets zeggen over dit effect. De indicatoren worden jaarlijks in een trendlijn geplaatst en besproken met de betrokken organisaties. Op basis van de trendlijn en de discussie met betrokkenen wordt gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld c.q. bijgesteld.

Jeugdmonitor

In de prestatieafspraken met Scoop is vastgelegd dat zij de jeugdmonitor bijhoudt en gegevens levert over de jeugd van 0-23 jaar op de terreinen: algemeen, onderwijs, welzijn, cultuur, gezondheid, jeugdzorg, wonen en leefomgeving, sociale zaken en arbeid, openbare orde en veiligheid, sport en mobiliteit met als doel jeugdbeleid te ontwikkelen, uit te voeren en te

evalueren. Periodiek worden hierover thema(plus)rapporten uitgebracht. In de periode juli 2006- juli 2007 ging het hierbij om:

- Jongvolwassenen: Werk, studie en inkomen (juli 2006)
- Voortgezet onderwijs: Verenigingsleven (oktober 2006)
- Basisonderwijs: Kerngegevens primair onderwijs (november 2006)
- Jongvolwassenen: Criminaliteit en veiligheid (januari 2007)
- Basisonderwijs: Vrije tijd (februari 2007)

Ook komen er meer uitgebreide onderzoeksrapporten tot stand. Zo is begin dit jaar het 'Advies loverboys in de keten' afgerond.

Op basis van de resultaten van de jeugdmonitor voert Scoop adviesgesprekken met alle Zeeuwse gemeenten. De monitor wordt door de provincie en de Zeeuwse gemeenten gefinancierd.

Jeugdbeleid heeft een directe relatie met diverse andere beleidsterreinen zoals jeugdzorg, onderwijs, cultuur, ruimtelijke ordening, verkeersveiligheid, openbaar vervoer en sport. Afstemming tussen deze terreinen is voor integraal jeugdbeleid onontbeerlijk.

Voor meer informatie over de jeugdmonitor(publicaties) kunt u een kijkje nemen op: www.jeugdmonitorzeeland.nl

Subdoel 1 Betrokkenheid jeugd

Simple Questions, sustainable solutions (SSQS)

Dit project wordt uitgevoerd door de Nationale Jeugdraad. Op 14 november 2006 ondervroegen 30 jongeren bestuurders en ambtenaren over het provinciaal duurzaamheidsbeleid en werden hierdoor actief betrokken bij beleidsvorming van onze provincie. De resultaten en aanbevelingen van de dag zijn samengevat in de brochure 'Vraagtekens plaatsen. Jongeren bestormen het provinciehuis Zeeland'.

Op weg naar het Jeugddebate en het Lagerhuis

Op weg naar het Jeugddebate en het Lagerhuis zijn landelijke debatvormen voor scholieren. Jaarlijks vinden de voorrondes ook in Zeeland plaats. Wij hebben subsidie verleend voor de provinciale voorrondes en een bijdrage geleverd in de facilitering op 12 februari 2007. Jongeren worden zo bij de politiek en hun eigen leefomgeving betrokken en gestimuleerd zich te verdiepen in maatschappelijke en politieke kwesties.

JIJ project (Jongeren Informeren Jongeren)

Het project JIJ (afdeling Communicatie) is per 1 juli 2007 afgerond, de opbrengsten ervan worden geïntegreerd binnen het integraal jeugdbeleid. Eén van de centrale thema's daarbinnen is immers jeugdparticipatie. Zo hebben ICT- en com-

Veilig, gezond en harmonieus opgroeien, in een stimulerende leefomgeving, is voor kinderen en jongeren in Zeeland (0-23 jaar) belangrijk om zich te kunnen ontwikkelen tot evenwichtige en zelfstandige volwassenen.

Vroegtijdig ingrijpen bij kinderen en jongeren die onder minder gunstige omstandigheden opgroeien, voorkomt problemen op latere leeftijd. In Zeeland groeien jeugdigen relatief rustig en veilig op, maar toch moet ook hier het een en ander gebeuren om dat zo te kunnen houden. In februari 2007 is door Provinciale Staten de nota Integraal Jeugdbeleid 2007 – 2012 vastgesteld, met daarin zes centrale thema's: de jeugd aan het woord/in actie, school en werk, zinvolle vrije tijd, prettige leefomgeving, openbaar vervoer en herstellen en verbeteren. Binnen deze thema's zijn 37 actiepunten benoemd die uitvoering moeten geven aan de ambitie 'Zeeland, de beste provincie om groot te worden'.

municatiestudenten van de HZ de provinciale jongerenwebsite ontwikkeld, die in september 2006 is gelanceerd. De website is intensief gebruikt het voorbije jaar, is geëvalueerd en zal de komende tijd een aantal grondige aanpassingen c.q. vernieuwingen ondergaan. Aan de website is sinds de start een 'jongerenpersbureau' gekoppeld dat zorgt voor actuele webinhoud.

Oprichting Jongerenraden Veere en Noord-Beveland

In Veere en Noord-Beveland verloopt het contact met jongeren ad hoc en gebonden aan bepaalde activiteiten, verzoeken en incidenten. Om de jeugd meer te betrekken bij haar eigen leefomgeving en structureel contact te mogelijk te maken tussen de gemeente en haar jeugd, willen deze gemeenten een jongerenraad opzetten. We hebben de start van de jongerenraden financieel ondersteund. De jongerenraden zijn in het najaar van 2007 actief.

Op provinciaal niveau heeft op initiatief van de jongerenraad Borsele voor de eerste maal het Zeeuwse jeugdforum plaatsgevonden op 9 juni 2007. 35 Jongeren en andere betrokkenen bij de Zeeuwse jeugd toonden hun interesse in lokale en provinciale politiek en beleid. De provincie heeft dit initiatief van harte gefaciliteerd via het integraal jeugdbeleid en zal dit in de toekomst blijven doen. Scoop is bezig met de ontwikkeling van een debatstructuur voor jongeren in Zeeland i.s.m. I-Debate.

Doel is Zeeuwsbreed jongeren te prikkelen tot het voeren van debatten met leeftijdsgenoten en hun bredere leefomgeving omtrent tal van maatschappelijke onderwerpen.

Film verkeersveiligheid en jongeren

De werkgroep veiligheid van de jongerenraad Borsele maakt een film waarin leerlingen van de bovenbouw van het basis-onderwijs inzicht wordt gegeven over de mogelijke gevolgen van hun gedrag in het verkeer. Gezien het belang dat de provincie Zeeland hecht aan zowel (betrokkenheid van) de jeugd als verkeersveiligheid, is vanuit de Beleidsprogrammering en het ROVZ samen een subsidie toegekend.

Op 1 maart 2007 vond ter voorbereiding op de Provinciale Verkiezingen een verkiezingsmarkt plaats op de Hogeschool Zeeland. Deze werd georganiseerd door studenten van de Hogeschool Zeeland voor medestudenten en tevens voor alle Zeeuwse Scholieren van middelbare scholen en studenten van de Roosevelt Academy.

Vrijwilligerswerk

Op het vlak van vrijwilligerswerk onder jongeren investeert de provincie onder meer in de oprichting van het Platform Groene Vrijwilligers en de organisatie van de Zeeuwse Beursvloer, een marktplaats waar vraag en aanbod van vrijwilligerswerk in de meest brede zin worden verhandeld. Maar bijvoorbeeld ook het project The International Award for Young People (zie hiervoor het programma Vernieuwing in het Vrijwilligerswerk).

Sinds 2004 ondersteunen we het Maatjesproject van Humanitas als pilot. Het project leverde jaarlijks tientallen vrijwillige maatjes voor kinderen die daar om wat voor reden dan ook behoefte aan hebben. Om nog meer onderzoek te kunnen doen naar en te investeren in een langduriger loyaliteit van vrijwilligers, wordt het project verlengd tot eind 2008. Bij slagen van de pilot wordt het project in heel Walcheren geïmplementeerd met steun van de betreffende gemeenten.

Ondersteuning implementatie jeugdpanels

Naar aanleiding van de pilot lokale jeugdpanels in Veere en Schouwen-Duiveland in 2006 organiseert Scoop een informatiebijeenkomst over de methode, waarbij een brochure wordt uitgegeven met de methodiekbeschrijving. Scoop adviseert gemeenten bij de invoering van een jeugdpanel.

Subdoel 2 Bestrijding onderwijsachterstand

Het gemeentelijk achterstandenbeleid werd per 1 augustus 2006 beëindigd, daarmee werd ook het project Kansen aan Zee afgerond. Eind 2007 is de nieuwe provinciale onderwijsnota klaar, waarin het onderwijsachterstandenbeleid en de relatie met jeugd een duidelijke plek krijgt. Ook in de nota Integraal jeugdbeleid zijn actiepunten opgenomen die een directe relatie met onderwijs hebben, onder het thema school en werk.

Subdoel 3 Schooluitval en schoolverzuim

In de vorige subsidierondes is ruim geïnvesteerd in deze thematiek door middel van subsidieverlening voor grotere Zeeuwsbrede projecten. Deze projecten zijn nog steeds in ontwikkeling of zijn inmiddels gestart. Het gaat over het project Arbeidstraining- en coachingscentrum (ATCC) 'De Loods' dat zich richt op het stimuleren van een sluitende samenwerkingsketen die schooluitval en schoolverzuim voorkomt. Verwacht wordt dat 60% van de vroegtijdig schoolverlaters positief uitgestroomd is in 2008.

Ook het Zeeuwsbreed zorgplatform voor de ROC's wordt verder ontwikkeld.

Tenslotte is de Zeeuwsbrede reboundvoorziening, waarin in een vorige subsidieperiode is geïnvesteerd op Walcheren, sinds september 2006 actief. In de Oosterschelderegio en Zeeuwsch-Vlaanderen moeten de plannen nog verder worden ontwikkeld.

Subdoel 4 Aanbod sport- en cultuuractiviteiten

Ter bevordering van een aansprekend aanbod aan sport- en cultuuractiviteiten voor de jeugd werd een aantal activiteiten en projecten gesubsidieerd.

Project jeugd, gezondheid en sport

De jongerenraad Tholen wil met dit project (moeilijk bereikbare) jongeren en hun ouders bewust maken van hun (ongezonde) levenswijze door het verstrekken van informatie via diverse kanalen, alsmede het aanbieden van activiteiten op het gebied van sport, voeding en middelengebruik.

De jongerenraad wil 80 jongeren bereiken, waaronder 20 moeilijk bereikbare, in de leeftijd van 14-18 jaar door deelname aan te organiseren activiteiten. Bovendien wil men hiermee bereiken dat de contacten tussen omwonenden en moeilijk bereikbare groepen worden verbeterd.

Southparkfestival

Op 23 juni 2007 vond het Soutparkfestival plaats in Middelburg. Het festival biedt een divers cultureel aanbod voor een bijzonder breed publiek, waaronder jongeren van verschillende culturele achtergronden. Zo veel als mogelijk muziekstromingen, diverse sportdisciplines, straattheater en dans in de breedste vorm van het woord kwamen aan bod. Ook kunstactiviteiten i.s.m. diverse basisscholen werden tentoongesteld. De provincie gaf een stimuleringssubsidie aan dit project.

Daarnaast voert SportZeeland door de provincie Zeeland gefinancierde projecten uit gericht op bevordering van sportdeelname van jeugd. Dit zijn onder andere projecten gericht op weerbaarheid, sportiviteit en respect, gehandicaptensport en het verbeteren van het bewegingsonderwijs (zie ook programma Gevoel op veilig en Niemand aan de Zijlijn).

Ook vanuit het beleidsterrein cultuur wordt aandacht besteed aan het ondersteunen en bevorderen van activiteiten voor de jeugd. Zo is op 4 juli 2006 door Gedeputeerde Staten een beleidsnotitie Audiovisuele amateurkunst vastgesteld, die zich richt op culturele projecten voor de jeugd. Er wordt momenteel naar mogelijkheden gezocht om audiovisuele amateurkunst een plaats te geven via de provinciale jongerenwebsite www.jouwzeeland.nl.

Scoop voert ook door de provincie gefinancierde projecten uit. Onder andere op de terreinen, onderwijs, popmuziek, kunst en jongerenwerkers.

Subdoel 5 Preventieaanbod opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering

Identiteitsgebonden peuterspeelzaalbezoek

Het reformatorisch onderwijs in Zeeland wil de deelname van reformatorische peuters aan kwalitatief hoogstaande voor- en vroegschoolse voorzieningen bevorderen. Met de oplevering van het onderzoeksrapport 'Mag ik ook naar de peuterspeelzaal?' is de basis hiertoe zeker gelegd. Nu is het reformatorisch onderwijs aan zet om samen met lokale partners de voor hen beste variant te implementeren.

Convenanten Goes en Tholen

In 2004 hebben wij met de gemeenten Tholen en Goes afspraken gemaakt via convenanten over de aansluiting tussen gemeentelijk jeugdbeleid en jeugdzorg. In 2006 heeft de evaluatie van deze convenanten plaatsgevonden. Op basis hiervan, wordt nu samen met de gemeenten Goes en Tholen en met het SMWO gekeken hoe hieraan een vervolg kan worden gegeven, ook Zeeuwsbreed. Eind 2007 moet hierover duidelijkheid zijn.

Training Intensief Pedagogische Thuishulp (IPT)

Tien medewerkers van Agathos Thuiszorg worden getraind volgens de IPT methode. Agathos werkt veel in Zeeland in multiprobleem gezinnen met reformatorische achtergrond. Door training van een aantal van haar medewerkers in de IPT sluit Agathos aan bij het provinciaal beleid om met een eenduidige methodiek te werken. Hierdoor wordt de kwaliteit van de zorg aan gezinnen met multi-probleem problematiek in Zeeland verhoogd.

Preventief Jeugdbeleid

Sinds mei 2006 is de bestuurlijke Taskforce Jeugd Zeeland actief. Samen met een ambtelijke werkgroep en de vertegenwoordiging van alle Zeeuwse zorgaanbieders die verbonden zijn met jeugd wordt een eenduidig preventief jeugdbeleid neergezet in Zeeland.

Daartoe worden onder meer pilots gestart in de drie Zeeuwse regio's die samen moeten leiden tot de Zeeuwsbrede implementatie van Centra voor Jeugd en Gezin in 2009. Vanuit het integraal Jeugdbeleid is in die context subsidie verleend aan de pilot in de Oosterschelderegio, Integrale Netwerkaanpak (INA) Schouwen-Duiveland. Dit meerjarig project heeft tot doel dat jeugd en gezinnen efficiënte en effectieve hulp ontvangen, doordat instanties en gemeentelijke afdelingen vanuit de methodiek van 'cliëntge-

stuurd netwerk' hulpverlening afstemmen en afspraken maken over de coördinatie van hulp en het casemanagement. Dit wordt via twee ontwikkelingslijnen gerealiseerd:

- a. De inrichting van een Centrum voor Jeugd en Gezin;
- b. het tot stand brengen van adequate netwerkverbindingen op basis van niet vrijblijvende afspraken met en tussen instellingen.

Dit jaar heeft de provincie, samen met centrumgemeente Vlissingen ook opdracht gegeven tot het doen van onderzoek naar zwerfjongeren (zie hiervoor het programma Niemand aan de zijlijn). De Taskforce neemt de conclusies van dit onderzoek ter harte en gaat hiermee aan de slag.

Daarnaast is Scoop bezig met een onderzoek rondom ketens van zorg voor specifieke jeugdige doelgroepen. Het onderzoek richt zich op de ketens waarin in ieder geval een of meerdere van de volgende jeugdzorgorganisaties zijn betrokken: Bureau jeugdzorg Zeeland, AZZ, Emergis (Ithaka) en de Raad voor de Kinderbescherming.

Wat heeft het gekost?

Totaalbedrag projecten	€ 399.037
Totaalbedrag activiteiten	€ 37.950
Overige kosten	€ 0

Totaal kosten € 436.987

Tussenbalans en vervolgcities

Ook dit jaar is er weer heel wat gebeurd voor de Zeeuwse jeugd. Het lijkt wel of de uitvoering van het programma 'Jeugd telt mee' steeds intensiever wordt. Dat is alleen maar positief, gezien het streven in de nota Integraal Jeugdbeleid 2007-2012 om van Zeeland de beste provincie te maken om op te groeien.

Twee visie-elementen die daarin staan, zijn ook zichtbaar geworden binnen 'Jeugd telt mee':

- er moet meer en meer worden ingezet op vooraf- (algemeen-) en voorkombeleid (preventief), i.p.v. focus op achterafbeleid (herstellen);

- er wordt ingezet op langetermijnduitdagingen voor algemeen beleid met vastere bovenlokale structuren, maar wel met oog voor acute vragen uit de lokale praktijk.

Op het vlak van jeugdparticipatie wordt gewerkt aan een permanente provinciale participatie- en communicatiestructuur voor de jeugd. Het allereerste actiepunt uit de nota Integraal Jeugdbeleid 2007-2012 is namelijk de realisatie van een permanente lijn tussen de provincie en haar jeugd. Per 1 januari 2008 moet een dergelijke structuur werkzaam zijn. Methodieken als de jongerenwebsite en het jongerenpersbureau krijgen daarin een plaats, evenals het Zeeuws Jeugdforum en de jongerendebatstructuur.

Ook de activiteiten die zijn ondernomen ter bevordering van een aansprekend aanbod aan sport- en cultuuractiviteiten dragen bij aan de verdere ontwikkeling van algemeen jeugdbeleid, dat ten goede komt aan alle jeugd in Zeeland. In samenwerking met Scoop is een project in ontwikkeling dat zich richt op een betere en brede integratie van sport, cultuur en maatschappelijk engagement in het na- en buitenschools aanbod voor jeugd.

Het traject rondom preventief jeugdbeleid zet duidelijk in op vaste structuren op de lange termijn. De Taskforce zet – in overleg met het College voor Zorg en Welzijn – lijnen uit voor de toekomst van het preventief jeugdbeleid in Zeeland. Zo zal onder meer in alledrie de regio's een pilot starten, zodat er in 2009 in elk geval Zeeuwsbreed Centra voor Jeugd en Gezin aanwezig zijn op lokaal niveau.

Op het vlak van onderwijsachterstanden zijn deze periode geen initiatieven met steun van de provincie gestart. Wel is de nieuwe provinciale onderwijsnota in ontwikkeling waarin dit thema evenals de relatie jeugdbeleid – onderwijsbeleid een plek krijgt.

Met de projecten 'ROC Zorgstructuur' en 'Reboundvoorziening' is een grote stap gezet in het sluitend maken van de samenwerkingsketen rondom het voorkomen van schooluitval en schoolverzuim. Vanuit het idee 'hoe eerder ingrijpen, hoe beter' blijft het stimuleren van een sluitende samenwerkingsketen erg belangrijk, daarom krijgt dit ook de komende jaren onze blijvende aandacht.

Programma 9 Niemand aan de Zijlijn

Bevorderen van deelname aan de samenleving van kwetsbare burgers

Voortgang periode juli 2006 – juli 2007

Wat willen we bereiken?

Volwaardige deelname aan de samenleving door alle Zeeuwen en het wegnemen van belemmeringen voor kwetsbare groepen.

Waarom zien we of dat bereikt is?

Om dat te bereiken hebben we de volgende subdoelen geformuleerd:

1. **Arbeidsmarkt:** het – vanuit het sociaal domein – ondersteunen dat groepen met een achterstandspositie hun weg weten te vinden naar de arbeidsmarkt bijvoorbeeld via scholing.
2. **Stimuleren doorbraak sociaal isolement:** het stimuleren van sport en cultuurparticipatie als middel om sociaal isolement te doorbreken.
3. **Sociale netwerkvorming:** het bevorderen van sociale netwerkvorming om de effecten van armoede en sociale uitsluiting tegen te gaan.
4. **Vangnet kwetsbare burgers:** het bieden van een tijdelijk vangnet voor groepen kwetsbare burgers, daar waar nog structurele oplossingen zijn.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Subdoel 1 Toeleiding arbeidsmarkt

Project Mens, mens, mens

Wij subsidiëren het project Mens, Mens, Mens. Het project richt zich op een andere benadering van medewerkers van sociale diensten richting hun cliënten. Door meer tijd en aandacht te besteden aan de mensen en goed te kijken naar hun individuele talenten, worden vooral mensen die geen deel meer nemen aan het sociale leven op weg geholpen. Deze aanpak is zeer succesvol en heeft er in geresulteerd dat meer dan 100 mensen zijn bereikt en begeleid bij hun terugkeer naar het sociale leven. Zij zijn vrijwilligerswerk gaan verrichten, een opleiding gaan volgen en een aantal van hen is teruggeleid naar betaald werk.

Edudelta Onderwijsgroep

Het project 'een kwalificatietraject voor praktijkschoolleerlingen' is afgerond en het doel, een traject opzetten om de betere leerlingen van de Zeeuwse praktijkscholen een kwalificatie op assistent-niveau in de groene sector te laten behalen, is bereikt.

ROC Westerschelde

Het ROC Westerschelde voert in samenwerking met de stichting Tragel een project uit dat is gericht op het geschikt maken van assistent-opleidingen voor mensen met een ver-

standelijke beperking. Het project loopt nog tot augustus 2008, maar doel en resultaat zijn grotendeels bereikt. De leermiddelen voor drie opleidingen zijn beschreven.

Subdoel 2 Stimuleren doorbraak sociaal isolement

Maand van de vrijheid

Van 5 tot en met 25 mei 2007 werd er een uitgebreid scala aan activiteiten en evenementen georganiseerd in het kader van De Maand van de Vrijheid, waarin het thema discriminatie centraal staat. Zie hiervoor verder het programma Gevoel op veilig.

Subdoel 3 Sociale netwerkvorming

Splinter

Wij verlenen subsidie aan Splinter. Splinter is het Zeeuwse platform voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. Splinter probeert politiek en bestuurlijk het thema armoede op de agenda te krijgen. Daarnaast verzorgt Splinter de training van cliëntenraden van de sociale diensten. Het thema armoedebestrijding staat in Zeeland inmiddels prominent op de kaart. Dat bleek tijdens de vergadering van Provinciale Staten in juli 2006 waar expliciet gevraagd werd om een onderzoek naar armoede in Zeeland en naar het gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen. Inmiddels is een Armoedemonitor uitgevoerd onder twaalf van de dertien Zeeuwse gemeenten. De resultaten hiervan worden eind 2007 verwacht.

Platform Zeeuwse Vrouwenraad

Wij verlenen subsidie aan het Platform Zeeuwse Vrouwenraad (PZVR). Via Scoop wordt het PZVR secretariael en administratief ondersteund. Wij hebben Scoop gevraagd een onderzoek te doen naar de kansen en bedreigingen voor vrouwenorganisaties in Zeeland, alsmede hoe het PZVR een eigentijdse rol en invulling kan geven aan het behoud en de versterking van vrouwenorganisaties in Zeeland. Dit resulteerde in het rapport: "Onderzoek en advies vrouwenorganisaties, kansen en bedreigingen in Zeeland". Kort samengevat houdt het advies van Scoop in dat het PZVR een netwerk-, informatie- en signaalfunctie kan vervullen met een aantal uitdagingen. Het PZVR is vervolgens aan de slag gegaan met het advies en een veranderingstraject ingegaan. In oktober 2007 worden de nieuwe plannen gepresenteerd tijdens een symposium en eind 2008 moet het veranderingstraject voltooid zijn.

Stroomschema

In de gemeente Borsele is in het najaar van 2006 het project Stroomschema gestart. De gemeente Borsele voert dit project uit in samenwerking met het Klaverblad, Splinter, MEE en het SMWO. Het project is gericht op het onder de aandacht brengen van de mogelijkheden met betrekking tot inkomensondersteunende voorzieningen en een toename van het

gebruik hiervan. Inmiddels is een checklist ontwikkeld, die moet inwoners helpen in een keer inzicht te krijgen in de inkomens-ondersteunende maatregelen die er zijn, bij de gemeente en bij andere instanties. Om het informatiemiddel goed af te stemmen op de doelgroep, heeft de gemeente door het NIBUD onderzoek laten doen naar de (informatie)behoefte van de Borselse inwoners. Het doel van het project is om door deze proef tot een informatiemethode te komen, die ook door andere gemeenten gebruikt kan worden.

Sociale netwerken

Met de afname van sociale cohesie en de toenemende vergrijzing zien we een toenemende problematiek van eenzaamheid vooral onder ouderen en sociaal zwakkere groepen zoals psychiatrische patiënten. Wij hebben een aantal projecten gesubsidieerd die gericht zijn op het bestrijden van eenzaamheid onder specifieke doelgroepen.

Het project Vriendendienst van Emergis heeft tot doel om vijftig koppelingen tot stand te brengen tussen psychiatrische patiënten en vrijwilligers. Door persoonlijk contact tussen de patiënt en zijn of haar maatje kan het sociaal netwerk worden vergoed en eenzaamheid worden verminderd. Het project is succesvol, maar de voortgang is onzeker, mede door de komst van de Wmo. Gemeenten bepalen zelf lokale subsidies en dit is een bovengemeentelijk aanbod. De provincie ondersteunt t/m december 2007 met een overbruggingssubsidie. Naar nieuwe subsidiemogelijkheden wordt gezocht.

Hier sta ik is een project van de Nationale Stichting ter bevordering van de Vrolijkheid en richt zich op extra aandacht voor asielzoekerskinderen, via acht kunstprojecten die gericht zijn op het bevorderen van sociale cohesie en participatie in de Zeeuwse samenleving. Op jaarbasis worden 160 kinderen in het AZC Middelburg bereikt en wordt een netwerk gerealiseerd van jongeren en scholen om het AZC heen, dat aanzienlijk groter is. Een van de acht kunstprojecten van Stichting ter bevordering van de Vrolijkheid is de kliederkaravaan. In Zeeland is 'rood' dit jaar het centrale thema van de Kliederkaravaan.

Subdoel 4 Vangnet kwetsbare burgers

Daar waar institutionele leemten zijn, proberen wij door een tijdelijke financiële bijdrage een periode te overbruggen om tot een structurele oplossing te komen. In het kader hiervan verlenen wij subsidie aan de stichting DOOR en de stichting Onder Dak.

Stichting DOOR

DOOR staat voor Door Opvang en Ontmoeting Resocialisatie en richt zich op twee vormen van opvang:

- opvang van gedetineerden in de laatste fase van hun detentie
- opvang van ex gedetineerden na ontslag uit detentie

DOOR heeft hiervoor twee opvangvoorzieningen beschikbaar in Middelburg en in Vlissingen. DOOR heeft in totaal zestien opvangplaatsen en beschikt daarnaast over woningen en een leerwerkplaats in Vlissingen. Het activiteiten aanbod is gebaseerd op de pijlers wonen, arbeid, financiën en zingeving. DOOR zit in een groeipadmodel met het Ministerie van Justitie

en heeft de afgelopen jaren een garantiesubsidie van ons gekregen. DOOR heeft in de afgelopen jaren honderden mensen opgevangen. Het recidivecijfer wordt geschat op 50%- 60% terwijl dit landelijk op bijna 80% ligt.

Onder Dak (Inlia)

De opvang van asielzoekers is een verantwoordelijkheid van gemeenten. In Zeeland worden ruim tweehonderd (uitgeprocedeerde asielzoekers) opgevangen. De gemeenten dragen zorg voor de kosten van levensonderhoud en onderdak voor deze groep. Centraal Zeeuws coördinatiepunt voor de opvang is de stichting OnderDak-Inlia. De provincie betaalde tot dusver de coördinatiekosten van Inlia.

Vanwege het generaal pardon voorziet Inlia een afbouw van het project. Inlia heeft een beleidsplan geschreven voor de periode 2008-2010. Met gemeenten wordt gesproken over de wijze waarop de afbouw van de activiteiten van de stichting Inlia gestalte krijgt.

Onderzoek naar dak-en thuislozen

In opdracht van de Zeeuwse gemeenten en de provincie heeft het UMC St. Radboud een onderzoek uitgevoerd naar de opvang van daklozen en jonge daklozen in Zeeland. Aanleiding voor de onderzoeksopdracht waren signalen over het toenemend gebruik van opvangvoorzieningen in Zeeland. Het onderzoek heeft geleid tot het rapport 'Dakloos in Zeeland' en de publicatie 'Omvang van de daklozenpopulatie in Zeeland'. De resultaten van het onderzoek zijn in het voorjaar van 2007 gepubliceerd. Door de focus op profiel, kwaliteit van leven, de aansluiting van het aanbod op de vraag, zorggebruik en woonwensen levert dit onderzoek veel aanknopingspunten bij de vernieuwing en toekomstige vormgeving van de opvang in Zeeland.

Zeeuws Kompas

Aansluitend op de rapporten met onderzoeksresultaten naar dak- en thuisloosheid in Zeeland is door de gemeenten, in samenwerking met betrokken partners in deze keten en de provincie de contourennotitie 'Zeeuws Kompas' opgesteld. Er is gekozen voor een getrapte benadering, een groeimodel, om tot de vaststelling van een Zeeuws plan van aanpak voor maatschappelijke opvang en verslavingszorg te komen. De provincie heeft hierbij specifiek aandacht gevraagd voor het preventiebeleid om dak- en thuisloosheid te voorkomen en voor een goede ketenbenadering waarbij samenwerking van alle partners essentieel is.

De provincie voelt zich betrokken bij de opstelling van het Zeeuws Kompas. Het biedt de mogelijkheid beleid te ontwikkelen vanuit een breed perspectief, waarbij aandacht is voor de samenhang tussen onderwerpen als bijvoorbeeld verslavingszorg, vrouwenopvang, zwerfjongeren, schuldenproblematiek, armoedebeleid, sociale veiligheid, ex-gedetineerden en huiselijk geweld. Verder kan het de samenhang tussen de inzet van alle partners in de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) helpen verbeteren en verstevigen.

De contouren vormen het vertrekpunt voor de invulling van het Zeeuws Kompas. Het streven is dat het Kompas eind 2007 door het bestuur van de Regionale Commissie Verslavingszorg Zeeland (RCVZ) wordt vastgesteld.

Naast de uitgevoerde projecten hebben we diverse subsidies verleend voor onder andere zelforganisaties en multiculturele activiteiten, die gericht zijn op uitwisseling en ontmoeting van autochtonen en allochtonen.

Wat heeft het gekost?

Totale kosten projecten	€ 33.525
Totale kosten activiteiten	€ 62.910
Overige kosten	€ 0

Totaal kosten € 96.435

Tussenbalans en vervolgacties

Het programma Niemand aan de Zijlijn is zeer divers en kent veel doelgroepen, zoals ouderen, allochtonen en mensen die leven beneden de armoedegrens. We zien dan ook een verscheidenheid aan manieren waarop we als provincie in het afgelopen jaar een bijdrage hebben geleverd aan participatie van kwetsbare groepen aan de samenleving. Deze bijdrage is altijd aanvullend op het lokaal beleid van gemeenten en de verantwoordelijke maatschappelijke instellingen.

Participatiebevordering was in het verleden vooral gericht op vrouwen en allochtonen. De laatste jaren zien we hierin een verschuiving. Meer en meer ligt het accent op ouderenparticipatie, eenzaamheidsbestrijding en armoedebeleid.

Op verzoek van Provinciale Staten wordt een onderzoek naar Armoede in Zeeland uitgevoerd. De resultaten van de armoedemonitor worden eind 2007 openbaar. De uitkomsten van het onderzoek vormen de basis voor een nog te ontwikkelen provinciaal armoedebeleid.

Dit programma heeft naar zijn aard, de ondersteuning van kwetsbare burgers, een overwegend herstelkarakter. Herstelbeleid blijft hier ook nodig, maar er kunnen wel door sociale netwerkvorming en het zorgen voor een tijdelijk vangnet erger problemen voorkomen worden. Preventief is bijvoorbeeld de opvang en ondersteuning van (ex)gedetineerden. De opvang en begeleiding bij terugkeer naar de maatschappij heeft als doel recidive te voorkomen en deze mensen instrumenten te bieden om succesvol deel te nemen aan de maatschappij. De opvang van asielzoekers en dak- en thuislozen werkt eveneens preventief, zo wordt voorkomen dat zij op straat komen te staan en mogelijk een risico zijn voor de openbare orde en veiligheid.

Programma 10 Ideeënnetwerk

Inzetten op praktijkgerichte innovaties voor zorg en welzijn

Voortgang periode juli 2006 – juli 2007

Wat willen we bereiken?

Het bevorderen van nieuwe benaderingen van problemen en uitdagingen, gericht op de verbetering van de kwaliteit van zorg en sociaal beleid. De uitdagingen voor de komende periode liggen met name op het terrein van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). Deze wet legt sterker dan voorheen de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van de burger en zijn/haar directe omgeving (mantelzorg en vrijwilligerswerk). Het programma wil insteken op nieuwe ontwikkelingen die de burger en zijn/haar netwerk versterkt.

Waarom zien we of dat bereikt is?

Om dit te bereiken hebben we de volgende subdoelen geformuleerd:

1. **Vernieuwingen:** het bevorderen van de toepassing van (o.a. medisch-technologische) vernieuwingen in Zeeland;
2. **Informatie-uitwisseling:** het bevorderen van informatie-uitwisseling en het delen van nieuwe inzichten;
3. **Preventie:** het toepassen van nieuwe inzichten om de gezondheidstoestand van inwoners te bevorderen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Subdoel 1 Vernieuwingen

Moderne techniek kan het mogelijk maken dat ouderen langer thuis kunnen wonen. Thuiszorg Online is een project dat hiermee op Walcheren experimenteert. Een aantal thuiswonende ouderen krijgt de mogelijkheid om via een online verbinding zowel auditief als visueel contact te hebben met de hulpverlener. De oudere ziet de hulpverlener op televisie en via een webcam is men zelf ook zichtbaar voor de hulpverlener. De verwachting bij het project Thuiszorg Online is dat dit niet alleen een aantal praktische mogelijkheden biedt, maar ook dat het feit dat er direct visueel contact is, goed is voor het zelfvertrouwen van de oudere. Dit is van belang omdat mensen niet alleen naar een zwaardere vorm van zorg willen omdat men iets niet meer aan kan, maar ook omdat het vertrouwen in eigen kunnen afneemt.

Vergelijkbaar, maar breder van opzet is het project Brede postbode/Met ICT doe ik mee(r). Dit project, een coproductie van de Stichting Personenalarmering Zeeland, Scoop en de Hogeschool Zeeland. Men wil voor thuiswonende ouderen een systeem opzetten waarmee men contact kan leggen met de buitenwereld. Enerzijds wordt een basispakket aangeboden, dat met name is gericht op de zorg en dienstverlening. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden om aanvullend een pakket aan te bieden waaruit gekozen kan worden.

Essentieel onderdeel van het project is het onderzoek dat door de Hogeschool Zeeland wordt uitgevoerd. De kernvraag is of, als gevolg van dit soort nieuwe technieken, het netwerk van de ouderen inkrimpt, omdat ze alleen nog maar beeldschermcontacten hebben, of dat als gevolg van de nieuwe communicatiemogelijkheden hun netwerk juist groter wordt.

Wij hebben mede mogelijk gemaakt dat de Spoedkaart in heel de provincie Zeeland is verspreid. Op deze kaart staan de belangrijkste nummers voor spoedeisende hulp.

Wij hebben twee vernieuwende initiatieven op het terrein van daklozen en verslavingszorg mede mogelijk gemaakt. Vernieuwend in de zin dat er een verschuiving optreedt van 'opvang' naar 'behandelen'.

Innovatie staat voor de ontwikkeling van verbeteringen in de praktijk. Het kan gaan om de ontwikkelingen van protocollen, nieuwe instrumenten, nieuwe vormen van samenwerking, maar ook om het invoeren van vernieuwingen. Met het programma Ideeënnetwerk willen we innovaties in zorg en sociaal beleid bevorderen. Binnen het programma is bijzondere aandacht voor preventie.

In de eerste plaats betreft dit POOZ, het Project Opiat Onderhoudsbehandeling Zeeuwsch-Vlaanderen, dat zich richt op heroïneverslaafden. Tot op heden werden deze verslaafden met name als een openbare orde probleem gezien, een probleem dat beheerst kon worden door de verstrekking van methadon. Er is inmiddels een tendens om verslaving te zien als een ziekte en verslaafden als individuen die recht hebben op behandeling. POOZ biedt individuele behandelingen aan verslaafden. Samen met Emergis en de gemeente Terneuzen hebben wij dit mogelijk willen maken. Belangrijk achtten wij ook het volgende aspect van het project. De methadonverstrekking vindt letterlijk plaats in de marge van de samenleving. De behandeling via POOZ gebeurt in een normale instelling voor gezondheidszorg, midden in een wijk. Om het NIMBY-effect te voorkomen is, parallel aan het behandlungsproject, een project met de wijk gestart. Er is een groep gevormd met buurtbewoners, de scholen, politie, de gemeente etc. die eventuele ongewenste effecten van POOZ bespreekbaar maakt en er gezamenlijk oplossingen voor bedenkt. Dit onderdeel van POOZ achten wij van groot belang, omdat als gevolg van de vermaatschappelijking van de zorg, vaker spanning optreedt tussen een deel van de zorg en de omringende samenleving. De ervaringen van POOZ op dit punt zouden ook voor andere zorginstellingen van belang kunnen zijn.

Een tweede project waar een verschuiving beoogd wordt naar individuele begeleiding/behandeling is het Inloophuis te Vlissingen. Het Witte Huis zorgt al jaren voor nachtopvang

voor daklozen en in de koude maanden voor een beperkte dagopvang. Mede op basis van een rapport van Het Klaverblad heeft men de ambitie geformuleerd om het jaar rond dagopvang te bieden en om vanuit deze situatie actief individuele begeleiding te verlenen gericht op terugkeer in de samenleving. Ook in dit geval hebben wij de verdergaande ambitie financieel mede mogelijk gemaakt.

Bij de bestuurlijke modernisering van Het Klaverblad hebben de verschillende zorgvragersorganisaties een plaats gekregen in een nieuw orgaan, de deelnemersraad. Om ervoor te zorgen dat de deelnemersraad een goede rol krijgt in Het Klaverblad, is een project gestart waarbij een extern adviseur werkende weg samen met de zorgvragersorganisaties vorm geeft aan die nieuwe rol en ook behulpzaam is bij de invulling daarvan. Dit project wordt twee jaar door ons ondersteund.

In Zeeuwsch-Vlaanderen wordt onderzoek verricht naar de mogelijkheden van een zorghotel. Dit is een samenwerkingproject van Stichting Zorgzaam en het ROC Zeeuwsch-Vlaanderen. Door middel van intensieve samenwerking tussen zorginstellingen en onderwijsinstellingen wordt er gestreefd naar een kwalitatief goed zorgproduct en een betere aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt. Met name deze beoogde vernieuwing van de relatie zorg en onderwijs heeft ons ertoe doen besluiten dit verkennend onderzoek te ondersteunen.

Subdoel 2 Informatie-uitwisseling

De volgende activiteiten/projecten werden door ons geïnitieerd en/of ondersteund:

In de vorige periode hebben wij Fleuroja ondersteund. Fleuroja op Schouwen-Duiveland is één van de ongeveer 180 ouderinitiatieven in de zorg voor mensen met een verstandelijke handicap die gebaseerd zijn op persoonsgebonden budgetten.

Fleuroja bestaat sinds 1999 en het blijft zoeken naar de juiste werkwijze. Het project is opgezet met het doel meer inzicht te krijgen in datgene wat nodig is om de kwaliteit van bestaan te borgen en om te verkennen welke organisatievormen Fleuroja in de toekomst kan gebruiken. Hierbij is een aantal externe organisaties betrokken, o.a. de universiteit Gent.

De vragen waar de groep ouders van Fleuroja voor staat spelen ook bij andere ouderinitiatieven. Wij ondersteunen het project omdat de inzichten die worden opgedaan ook zinvol kunnen zijn voor andere bestaande ouderinitiatieven en voor ouders die overwegen een initiatief op te zetten.

De overdracht van de inzichten vormt onderdeel van het project. Deze overdracht heeft plaatsgevonden tijdens een goedbezochte studiedag en ook door middel van een brochure, waarin onder andere besturingsmodellen staan beschreven.

Goede informatievoorziening is van groot belang en een voorwaarde hiervoor is dat er de gegevens volledig en actueel zijn. Dit is bij veel informatiesystemen een probleem. In Zeeland wil De G!DS hieraan deels tegemoet komen. De bibliotheek Vlissingen ontwerpt en vult een database met adressen, diensten en activiteiten van alle Zeeuwse non-profit instellingen en vrije beroepsbeoefenaren met een maatschappelijke doelstelling. De gegevens zijn vervolgens vrij te gebruiken door

andere organisaties die op basis van de database van De G!DS een eigen informatiesysteem kunnen opzetten.

Subdoel 3 Preventie

Uit onderzoek blijkt dat investeren in een betrokken, goed functionerende lokale gemeenschap veel problemen voorkomt. Wij willen daarom lokaal sociaal beleid bevorderen dat bewoners een grotere verantwoordelijkheid geeft voor de leefbaarheid in hun wijk of dorp. Dit krijgt met name vorm in Local Boards, waarin bewoners eigen doelstellingen vaststellen en daaraan zelf, samen met partners vorm aan geven. Wij zien Local Boards als een vorm van infrastructureel sociaal beleid dat met name preventief werkt.

Ons Local Board beleid heeft twee pijlers. In goed overleg is ervoor gekozen om in Vlissingen een provinciale pilot te organiseren. Daarnaast hebben wij besloten dat jaarlijks drie gemeenten een eenmalige subsidie kunnen krijgen ten behoeve van externe ondersteuning bij het opzetten van een Local Board. Voor 2007 zijn wij in overleg met de gemeenten Goes, Middelburg en Tholen.

Door de GGD Zeeland is het Preventief Gezondheidsonderzoek Ouderen in de Oosterschelderegio opgezet. Dit onderzoek is mede mogelijk gemaakt door ondersteuning en subsidie van uit de provincie. Het onderzoek richt zich op mensen in de leeftijdscategorie 60-75 jaar. Het gaat over vier gezondheidsproblemen die bij ouderen spelen: hart- en vaatziekten, vallen, osteoporose en depressie. Het onderzoek heeft twee niveaus. Individueel: een wijkverpleegkundige voerde de onderzoeken uit en adviseerde de deelnemers aan de hand van de uitkomsten hoe zij hun gezondheidssituatie konden verbeteren. Daarnaast worden de resultaten samen met die van een andere GGD door de Universiteit Utrecht verwerkt om de effectiviteit van dit soort preventief onderzoek te bepalen en te verhogen.

In Zeeuwsch-Vlaanderen wordt sinds 2005 het project uitgevoerd waarin voor ouderen persoonlijke toekomstplannen worden opgesteld. Dit project is erop gericht om voor ouderen een persoonlijk plan centraal te stellen, dat de nadruk legt op de mogelijkheden van de oudere in plaats van de beperking. Wij achten deze werkwijze als vernieuwend en bevorderlijk voor de kwaliteit van bestaan van de ouderen. De uiteindelijke resultaten verwachten we in de tweede helft van 2007.

Thuiswonende zorgvragers hebben te maken met veel verschillende dienst- en hulpverleners, dit is een gekend probleem. Van afstemming tussen die hulpverleners is vaak geen sprake. In de Oosterschelderegio heeft een aantal aanbieders en woningcorporaties het initiatief genomen te komen tot een cliëntgestuurd netwerk. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt een netwerk gevormd dat flexibel kan inspelen op de behoeften van de cliënt. Er wordt pro-actief gewerkt, wat leidt tot preventie.

De Stichting Maatschappelijk Werk Oosterschelde (SMWO) heeft, mede namens andere zorgaanbieders en woningbouwverenigingen, een project ingediend, dat netwerkvorming probeert te versterken. De opbrengst van dit project lijkt veelbelovend, maar nog niet voldoende concreet. Wij hebben daarom een startsubsidie voor een eerste fase verleend, wat moet

leiden tot aanscherping van het initiatief. Dit nadere onderzoek is inmiddels afgerond en wordt door ons betrokken bij de verdere besluitvorming.

Het SMWO heeft in de Oosterschelderegio het initiatief genomen te komen tot een ruilwinkel in het kader van armoedebeleid. De ruilwinkel levert een bijdrage aan effecten van armoede en sociale uitsluiting. Zonder tussenkomst van geld hebben mensen de kans producten en diensten te ruilen en zich zo materieel en/of immaterieel te verrijken en met elkaar in contact te komen. Het provinciaal bestuur ziet dit als een positieve nieuwe ontwikkeling en heeft het initiatief ondersteund.

Wat heeft het gekost?

Totale kostenprojecten	€ 525.693
Totale kosten activiteiten	€ 7.585
Overige kosten	€ 0

Totaal kosten € 533.278

Tussenbalans en vervolgacties

In het afgelopen jaar zijn diverse vernieuwende projecten gehonoreerd binnen dit programma en daarmee hebben we een bijdrage geleverd aan de doelstellingen van dit programma.

Maar ook het komende jaar zitten we niet stil.

Het project Cliëntgestuurd Netwerk wordt door ons opnieuw beoordeeld na nadere bestudering van de rapportage van het vooronderzoek. Hierbij wordt met name gekeken naar het draagvlak en naar de relatie met andere netwerkconstructies. Het project De G!DS heeft een goede start gemaakt. Het onderdeel met de adresgegevens is afgerond; men gaat verder met de diensten en activiteiten.

Het inloophuis te Vlissingen heeft resultaat geboekt. In 2006 zijn ca. 20 mensen naar wonen geleid. Het inloophuis heeft ca. 150 bezoekers. Op de locatie is inmiddels een spreekuur van de sociale dienst gerealiseerd. De financiering na afloop van het project is nog niet verzekerd.

Het resultaat van Thuiszorg Online is nog niet gerealiseerd, met name door problemen met toeleveranciers.

Het project Brede postbode/Met ICT doe ik mee(r) is nog in een verkennende fase, waar met name naar de techniek wordt gekeken. Er zijn contacten met andere (commerciële) initiatieven, waarbij gezocht wordt naar mogelijkheden tot afstemming. Standaardisatie van techniek en interface is van belang.

De ruilwinkel had in juli 2007 ca. 600 deelnemers vanuit heel Zeeland en zelfs uit West-Brabant. De formule werkt. De financiering na de projectperiode is nog niet verzekerd.

De projecten Fleuroja en Preventief Gezondheidsonderzoek Ouderen zijn afgerond met een bijeenkomst waar de resultaten zijn overgedragen aan anderen. Het eindrapport van Preventief Gezondheidsonderzoek Ouderen wordt eind 2007 verwacht.

Local Boards: eind 2007, begin 2008 wordt een studieconferentie georganiseerd, waarbij de Zeeuwse ervaringen worden besproken. Tevens wordt bezien in hoeverre de pilot in Vlissingen een vervolg zal krijgen. De stimuleringsregeling voor gemeenten blijft in stand.

In de prestatieafspraken met Scoop is gevraagd om in het kader van subdoel 2, het bevorderen van informatie-uitwisseling en het delen van nieuwe inzichten; een aantal ontwikkelingen op het terrein van preventie in brede zin in beeld te brengen. Het betreft zaken die elders in Nederland of Vlaanderen zijn ontwikkeld en die voor Zeeland inspirerend kunnen zijn.

Al met al kunnen we bij dit programma concluderen dat er een grote diversiteit aan projecten is ingediend en gehonoreerd, wat erop duidt dat een provinciale rol bij innovatie en preventie in een behoefte voorziet. De diversiteit van de projecten geeft echter ook aan dat innovatie en preventie een rol zouden moeten spelen in meerdere programma's. Wij verwachten dan ook dat dit programma in de nieuwe beleidsprogrammering niet als afzonderlijk programma wordt voortgezet, maar dat vernieuwende activiteiten en projecten mogelijk zijn binnen alle thema's en programma's waar zij inhoudelijk bij aansluiten. In die zin is sprake van een opschaling van innovatie en preventie.

Beleidsprogrammering Sociale Zorg

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

Juli 2007

Samenstelling

B. Heesters

J.G. Smit

in opdracht van de provincie Zeeland

Inhoudsopgave

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

	Inleiding	41
1	Maatschappelijk toegankelijk	42
2	Zeeland woonzorgland	44
3	Zuinig op zorg	47
4	Jouw zorg, mijn zorg	50
5	Gevoel op veilig	52
6	Vernieuwing in het vrijwilligerswerk	54
7	Vitale dorpen, leefbaar platteland	56
8	Jeugd telt mee	59
9	Niemand aan de zijlijn	63
10	Ideeënnetwerk	66

De Provincie schrijft in het informatiebulletin BSZinformatief (nr. 5 2007):

“Met de Beleidsprogrammering Sociale Zorg wil de Provincie Zeeland ruimte en voorwaarden scheppen om gewenste ontwikkelingen op het gebied van sociale zorg in gang te zetten. Dus geen beleidsnota's als papieren tijgers maar een concrete aanpak met duidelijke programma's waarbinnen subsidie aangevraagd kan worden.”

De Beleidsprogrammering Sociale Zorg (BSZ) is niet alleen een uitvoeringsplan, maar ook een subsidie-instrument. Gemeenten, maatschappelijke organisaties en Zeeuwse instellingen voor zorg en welzijn kunnen subsidie aanvragen voor projecten die bijdragen aan de (sub-)doelstellingen van de programma's.

Werkwijze inventarisatie

Scoop is gevraagd om net als voorgaande jaren in 2007 weer een inventarisatie uit te voeren van de lopende en afgeronde projecten in de verschillende programma's. Het resultaat is bedoeld als bouwsteen voor de voortgangsrapportages.

De formulieren voor tussentijdse en eindevaluatie van projecten treft u in de bijlagen aan. De formulieren voor de tussenevaluatie zijn digitaal verstuurd en ingevuld. Dat resulteerde in een snellere reactie door de meerderheid van de projectleiders en tot een duidelijkere communicatie over de formulieren. Alle antwoorden zijn digitaal verstuurd, er waren geen verzoeken om formulieren op papier aangeleverd te krijgen. De eindevaluatieformulieren zijn door de provincie met de post verstuurd op de einddatum van een project en derhalve dit jaar nog op papier ingevuld. Alle 74 projecten met een einddatum na 1 april 2007 hebben een formulier voor tussentijdse evaluatie gekregen.

Alle projecten met een einddatum tussen 1 april 2006 en 1 april 2007 hebben, met uitzondering van enkele specifieke projecten, een formulier voor eindevaluatie gekregen. Na meerdere rondes en een rappelbrief zijn in totaal 71 evaluatieformulieren van lopende projecten binnengekomen en 34 formulieren van afgeronde projecten.

De uitkomsten van de inventarisatie, inclusief de beoordelingen die daarbij worden vermeld, zijn gebaseerd op de gegevens die vanuit de projecten zijn aangeleverd via deze formulieren. Die gegevens zijn niet nader geverifieerd door de provincie en/of Scoop. Projecten lopen soms langer dan de beleidscyclus, waardoor sommige langlopende projecten uit een vorige periode zijn ondergebracht in nieuwe programma's.

De programmaleiders trekken per programma en (sub)doelstelling conclusies in de voortgangsrapportage. Daarom vindt u in dit rapport geen conclusies, maar uitsluitend een beschrijving van de stand van zaken, op basis van de door de projectleiders ingevulde formulieren.

Leeswijzer

De stand van zaken in de projecten wordt per programma gepresenteerd. Elk programma heeft een eigen hoofdstuk, waarbij de kerngegevens worden gepresenteerd in een tabel en de evaluatiegegevens in drie stappen worden beschreven: doelstelling & resultaten, wijzigingen en voortzetting.

1. Maatschappelijk toegankelijk

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

De doelstelling van het programma 'Maatschappelijk toegankelijk' is: **Het beter toegankelijk maken van algemene voorzieningen voor mensen met een beperking, door de inzet en toepassing van specifieke (vak)kennis.**

In dit programma zijn zeven afgeronde en lopende projecten geëvalueerd met in totaal een subsidiebedrag van € 420.573. Een overzicht van de projecten in dit programma is opgenomen in tabel 1.

Doelstelling & Resultaten

In het afgelopen jaar zijn twee projecten in dit programma afgerond. 'ITS structureel herkeurd' is er één van. Het project is erop gericht om in Zeeland de ITS-informatie (Internationaal Toegankelijkheid Symbool) na vijf jaar te actualiseren. Van de 187 aangeschreven objecteigenaren hebben er 68 een herkeuring aangevraagd. Daarvan kwamen er 20 in aanmerking voor een ITS. Daarmee is het belang van toegankelijkheid onder de aandacht gebracht. Het resultaat is gedeeltelijk gehaald omdat slechts enkele eigenaren een vrijblijvende herkeuring aanvrogen. Een leerpunt is, dat toegankelijkheid voor mensen met een

handicap een verplicht criterium zou moeten zijn, zoals dat bijvoorbeeld geldt voor brandweereisen.

'Aanpassen Westhove' (De Manteling) is gericht op toegankelijkheid van de buitenplaats voor mensen met een fysieke beperking. Dat is geheel gerealiseerd. Er is samengewerkt met 'Het Klaverblad'. Een leerpunt is dat de tijdsdruk voor een dergelijk project aanzienlijk is.

Het project 'Zorgboerderij Pitteperk' van Philadelphia beoogt 'het boerenvak' geschikt te maken voor mensen met een verstandelijke beperking door het ontwikkelen van beroepsprofielen. De visie en methodiek behelst een aantal aspecten, zoals een 'eigen initiatief model, coaching, een individueel activiteiten plan en individuele rapportage'.

Uiteindelijk moet dit leiden tot plaatsing van twaalf mensen op de zorgboerderij en nog eens drie tot zes mensen elders in Walcheren in het jaar 2008. Momenteel zijn er elf cliënten werkzaam op Pitteperk als hulpboer en worden er twee sta-geplaatsen aangeboden. Daarmee is het doel voor 2007 gehaald.

Tabel 1 Projecten in het programma 'Maatschappelijk toegankelijk'

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
afgerond					
259	ITS-structureel herkeurd	Stichting Het Klaverblad Zeeland	3-5-2004	31-5-2006	54.390
500131	Toegankelijkheid Westhove (De Manteling)	Staatsbosbeheer Regio Zuid	1-12-2005	1-12-2006	62.500
lopend					
500111	Zorgboerderij Pitteperk	Philadelphia Zorg Zeeland	1-1-2006	1-4-2008	81.183
600019	ICT, voor mensen met een beperking - grensoverschrijdend	CST vzw	1-10-2006	1-4-2007	25.000
600166	Vissteigers Schouwen-Duiveland	Gemeente Schouwen-Duiveland	1-1-2007	1-6-2007	42.500
600171	Toegankelijkheid Poppendamme	Stichting Ambrosius	1-11-2006	1-11-2007	80.000
0600194	Aanleg duiklocaties voor mensen met een lichamelijke beperking	Natuur- en Recreatieschap De Grevelingen	1-1-2007	1-7-2007	75.000
nieuw (april 2007)					
700081	Gastlessen door Zeeuwse ambassadeurs met een beperking op de basisschool	SportZeeland	1-4-2007	1-12-2009	30.879
0700068	Keuze in kleinschalige vormen voor wonen en dagbesteding	Stichting Het Klaverblad Zeeland	1-12-2009	1-3-2010	32.800

Diverse acties worden ondernomen, zoals nieuwe beroepsprofielen, betrekken van beroepsonderwijs, werving, contacten met boerenbedrijven. Daarnaast is er aandacht voor het methodisch werken aan behoud van het behaalde resultaat, voor de cliënt en het project.

'ICT voor mensen met een beperking' is een grensoverschrijdend samenwerkingsproject van de provincies Zeeland, Oost- en West Vlaanderen. Het richt zich op scholing via de website www.ictwijs.eu. Het is een zoekwijzer voor specifieke doelgroepen en begeleiders / ouders. In maart 2007 is de website in Middelburg gepresenteerd aan 25 organisaties en de pers. Het doel is grotendeels bereikt.

'Vissteigers Schouwen-Duiveland' is gericht op de aanleg van toegankelijke vissteigers bij vijf krekken. Het resultaat is nog niet bereikt. Wel zijn, in overleg met visverenigingen en het platform voor mensen met een beperking, locaties en voorzieningen vastgesteld. Daarna volgen de vergunningenprocedure, het programma van eisen en de offertes voor realisatie.

Als onderdeel van vier te revitaliseren duiklocaties (project 'Aanleg duiklocaties') wordt één 'toplocatie' aan de Grevelingen toegankelijk gemaakt voor mensen met een lichamelijke beperking. De einddatum is drie maanden opgeschoven naar eind 2007, de bestekvoorbereiding en vergunningaanvraag zijn gaande. De uitvoering vindt na het duikseizoen van 2007 plaats.

'Toegankelijkheid Poppendamme' heeft het doel deels bereikt. Het bezoekerscentrum, de boerenhoftuin met kas en speelplaats worden toegankelijk gemaakt voor mensen met diverse beperkingen, o.a. door een rolstoelpad, een belevingstuin en specifieke verlichting.

Wijzigingen

'Aanpassen Westhove' (De Manteling) heeft geleid tot meer rustpunten voor gebruikers en meer buitenmeubilair, omdat het oorspronkelijk geplande audiovisuele gedeelte in de buitenplaats niet haalbaar bleek. Dat heeft een groter effect opgeleverd dan verwacht. De aangebrachte voorzieningen hebben ook het gebruik door andere bezoekers geoptimaliseerd.

'Toegankelijkheid Poppendamme' is een gezamenlijke activiteit van St. Ambrosius (Poppendamme) en Stichting Het Gors. Het VSB-fonds toonde interesse om als co-financier voor de toegankelijkheid van de Belevingstuin op te treden. Daar maakt dit onderdeel van het project gebruik van. Ook is er interesse van de Stichting Nuts Ohra om als co-financier op te treden.

Voortzetting

- 'ITS structureel herkeurd' wordt door het Klaverblad voortgezet als regulier werk.
- 'Zorgboerderij Pitteperk' wordt eveneens voortgezet.
- 'Vissteigers Schouwen-Duiveland' kan voor het beheer en onderhoud van de vissteigers rekenen op de gemeente Schouwen-Duiveland.
- Dat geldt, in samenwerking met het Waterschap, ook voor de 'aanleg duiklocaties' aan de Grevelingen.
- 'ICT voor mensen met een beperking' vindt naar verwachting voortgang door sponsoring en interreg III- bijdragen.
- De blijvende 'Toegankelijkheid Poppendamme' is na afloop van het project financieel gewaarborgd.

2. Zeeland woonzorgland

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

De doelstelling van het programma 'Zeeland Woonzorgland' is: **Het bevorderen, dat mensen met een zorgvraag zelfstandig in hun eigen wijk of kern kunnen blijven wonen.**

In dit programma zijn 20 afgeronde en lopende projecten geëvalueerd met in totaal een subsidiebedrag van € 856.005.

Een overzicht van de projecten in dit programma is opgenomen in tabel 2.

De meeste projecten in dit programma worden uitgevoerd door zorgaanbieders. Ook enkele gemeenten en woningcorporaties krijgen subsidie voor projecten in dit programma.

Tabel 2 Projecten in het programma 'Zeeland Woonzorgland'

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
afgerond					
26	Zorgzone Scharendijke	Zeeuwend (beter in wonen)	1-9-2000	1-7-2006	22.689
258	"Tabadila in de wijk"	Zorgstroom	1-10-2004	31-12-2006	68.257
501	Servicecentrum / wijksteunpunt Oud Vossemeer	SVRZ / Castria Wonen	1-12-2005	1-2-2007	50.000
500045	Zorg-Welzijninfrastructuur Hof Cruninghe	Stichting Ter Weel	1-3-2005	1-9-2006	50.000
500070	Samenwerkingsproject De Betho BV & Allévo	De Betho	1-8-2005	31-12-2006	36.500
223	Dorpsteams Borsele	Gemeente Borsele	1-1-2004	1-2-2007	11.520
249	Inrichting Hospice Schouwen-Duiveland		6-4-2005	15-3-2007	43.000
500139	Zorgsteunpunten	Gemeente sluis	1-5-2005	1-3-2006	5.043
lopend					
500024	Inrichting Zorg- en welzijnsinfrastructuur Fonteyne te Heinkenszand	Stichting De Kraayert	1-3-2006	1-7-2006	50.000
500064	WWZ / spreidingsplan / RvR	Gemeente Hulst	1-9-2005	1-9-2006	50.000
500104	Participatiefonds woonservicezones	Gemeente Middelburg	1-1-2006	1-1-2009	135.000
495	Inrichting zorginfrastructuur Paauwenburg Vlissingen	Zorgstroom	1-11-2005	1-4-2006	40.000
500108	Project Toegang tot de Woning Zeeuws Vlaanderen	Zeeuws Vlaams Zorg Overleg	1-1-2007	1-4-2008	81.746
500116	Inrichting gemeenschappelijke ruimte en appartementen	Stichting Wonen en Psychiatrie	1-10-2005	1-10-2007	24.500
574	Inrichting Hospice Zeeuws-Vlaanderen	Stichting Hospice Zeeuwsch-Vlaanderen	1-1-2007	1-6-2007	50.000
600077	Dienst Boodschappen PlusBus	Stichting Welzijn Middelburg	3-4-2006	3-6-2009	25.000
600123	Inventaris woonzorgcentrum Schutterijstraat Vlissingen	Stichting Werkt voor Ouderen	1-12-2006	1-12-2007	50.000
600126	'Baas in eigen Huis'	Gemeente Borsele	1-10-2006	15-12-2008	25.000
600127	Stroomschema	Gemeente Borsele	1-9-2006	1-3-2008	24.000
600177	Pilot Brandveiligheid in geclusterde zorgwoningen	Vereniging Zeeuws Vlaams Zorg Overleg	15-11-2006	30-4-2007	13.750

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
nieuw (ronde april 2007)					
700051	Woonzorg en-servicecentrum Scherpenisse	Gemeente Tholen	1-10-2007	1-10-2009	50.000

Doelstelling & Resultaten

De 'Zorgzone Scharendijke' had als doel in de kern Scharendijke een (woon)zorgzone te ontwikkelen als alternatief voor een woonzorgcomplex van 40 tot 50 woningen. Dat is niet gelukt, omdat de aanpak volgens de projectleider te grootschalig was. Van 'Tabadila in de wijk' is geen formulier ontvangen en het project servicecentrum / wijksteunpunt Oud Vossemeer heeft geen formulier toegestuurd gekregen.

'Hof Cruninghe' te Kruiningen behelst welzijnsactiviteiten en zorg op afroep voor zelfstandig wonende ouderen. De doelstellingen zijn behaald, alleen moet er nog een (activiteiten)bewonerscommissie worden opgericht. Er wordt gebruik gemaakt van de gerealiseerde 24 uren-alarmering, van de recreatieruimte (kerkdiensten, vergaderingen enz.) en er is ruime belangstelling voor vrijwilligerswerk.

Het 'samenwerkingsproject De Betho BV en Allévo' richt zich op additionele zorg voor zelfstandig wonende ouderen. Met name het tuinonderhoud vraagt ondersteuning, voor dagelijkse huishoudelijke werkzaamheden is er voldoende ondersteuning.

Een bijkomend effect is, dat door rapportage en samenwerking de werknemers in de thuiszorg en de sociale werkvoorziening elkaar hebben leren kennen en waarderen.

'Dorpsteams Borsele' richt zich op keuzevrijheid voor zorggeïndiceerden (intra- en extramuraal). Dat doel is grotendeels bereikt. De teams hebben geleid tot een betere coördinatie van zorg, tot een volledig pakket 'wonen-zorg-welzijn' en tot een betere kwaliteit van zelfstandig wonen. Per 1 januari 2007 is het overleg dorpssteams gestart in Heinkenszand; 's Gravenpolder en de overige dorpen volgen. Het initiatief is gekoppeld aan het project Cliëntgestuurd netwerk in de Oosterschelderegio. Er is sprake van samenwerking tussen gemeente Borsele, Allévo, Stichting Poelwijk/de Kraayert, SVRZ en R&B wonen.

'Inrichting Hospice Schouwen-Duiveland' is zorgvuldig en goed verlopen, in samenwerking met Allévo en Coördinatiepunt Vrijwillige Thuiszorg. In die samenstelling wordt ook de exploitatie uitgevoerd en periodiek geëvalueerd.

Van 'Zorgsteunpunten Sluis' is geen formulier binnen gekomen. Het doel is ouderen zo lang mogelijk in staat te stellen zelfstandig te wonen, terwijl er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om in alle kernen van de gemeente één of meer wijksteunpunten te realiseren. Het resultaat is een onderzoeksrapport (2005) met daarin de suggestie om in vitale kernen zorgwoningen en zorgsteunpunten te realiseren.

Onder de lopende projecten is de 'Fontejne' in Heinkenszand (inrichting zorg- en welzijnsinfrastructuur) nagenoeg afgerond. Het doel, een pakket zorgverlening voor de woonzorgzone krijgt vorm in een Grand Café (restaurant), dagverzorging en alarmering. Over activiteiten en maaltijdvoorziening vindt overleg plaats.

De '2e fase WWZ / spreidingsplan Zeeland Woonzorgland' vanuit de gemeente Hulst heeft als doel 'een samenhangend pakket van woningen, buitenruimte-inrichting, welzijn en zorg'. Het spreidingsplan rond 'Wonen, Welzijn en Zorg' is gedurende het project toegespitst op de leefbaarheid van kleinen kernen en krijgt inbreng vanuit de dorpsraden. Het resultaat is gedeeltelijk behaald (de leefbaarheidmeting via basis-scholieren); het 'aanvalsplan knelpunten extramuralisering' is nog in uitvoering.

'Toegang tot de woning' richt zich in Zeeuwsch-Vlaanderen op een werkbaar, veilig en betaalbaar systeem voor toegang tot de woning bij "zorg op afroep", als alternatief voor de kopieën van voordeursleutels. Dat doel is gedeeltelijk bereikt (de start van de operationele fase is zeven maanden opgeschoven naar juli 2007). Tot en met juli 2007 worden 475 aansluitingen gerealiseerd.

Het inrichten van een gemeenschappelijke ruimte voor 12 appartementen voor cliënten GGZ Axel is vertraagd door buurtprotest. De verwachte aanvang van de bouw is nu juni 2007.

De 'Dienst Boodschappen Plus Bus' richt zich op het bestrijden van eenzaamheid en isolement bij ouderen en mindervaliden. Inmiddels hebben 120 klanten minstens één keer gebruik gemaakt van de negen-persoonsbus voor een uitje of voor het gezamenlijk boodschappen doen. Het project wordt uitgevoerd door vrijwilligers, via het vrijwilligerssteunpunt. Onderzoek naar het effect is in mei 2007 gestart.

De 'inventaris woonzorgcentrum Schutterijstraat Vlissingen' wordt na de bouwvakvakantie van 2007 aangeschaft. Daarmee is het project gedeeltelijk gerealiseerd, de benodigde inventaris is beschreven.

De projectnaam 'baas in eigen huis' Borsele is veranderd in 'WOON +++ Borsele'. De voorbereidende fase en een startbijeenkomst in april 2007 zijn afgerond. Er zijn zes vrijwillige adviseurs voor thuisbezoek geworven om bewoners de middelen aan te reiken om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven. Er wordt een folder verspreid onder huisartsen, bij de seniorenraad en huis-aan-huis. Nadere uitwerking gebeurt door de afdeling welzijn van de gemeente.

Het project Stroomschema Borsele richt zich op bekendheid en gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen. De doelstelling is gedeeltelijk bereikt, de voorbereidende fase voor het opstellen van het uiteindelijke stroomschema is grotendeels afgerond. Er is een eerste concept van het stroomschema uitgedacht. Via een enquête van het Nibud is een nulmeting uitgevoerd en gerapporteerd. Aan de hand daarvan is een eerste opzet van het stroomschema gemaakt. Het stroomschema moet leiden tot het terugdringen van het zogenaamde niet-gebruik van aangeboden voorzieningen, dan wel tot groter gebruik van het aanbod. Als het schema goed werkt kan het mogelijk doorontwikkeld worden.

De 'Pilot brandveiligheid geclusterde zorgwoningen Zeeuwsch-Vlaanderen' richt zich op de brandveiligheid 'op maat' voor niet zelfredzame personen in zorgwoningen. Het is ontstaan als reactie op de onduidelijkheid die landelijk bestaat over de brandveiligheidseisen 'op maat' voor geclusterde zorgwoningen. Het systeem is gedeeltelijk gerealiseerd. Het bestaat uit draadloze brandmelderinstallaties en alarmering via SPAZ (Stichting Bejaarden-, en gehandicapten Alarm Zeeland). Het is nog niet voldoende uitgeprobeerd. Er ontbreken nog teveel ervaringsgegevens om conclusies te kunnen trekken.

Wijzigingen

'Hof Cruninghe' te Kruiningen liep 3 maanden vertraging op in de oplevering van het gebouw.

Het 'samenwerkingsproject De Betho BV en Allévo' (tuinonderhoud voor ouderen) had een langere projectduur, dan voorzien.

'Dorpsteams Borsele' heeft vertraging opgelopen in de oplevering van het evaluatieverslag. Via een aanvankelijk moeizaam verlopen proces zijn concurrerende partijen gaan samenwerken. Een leerpunt is, dat 'een lange adem en blijven communiceren' voorwaarden vormen voor succes.

'De Fonteijne' in Heinkenszand is zowel qua organisatie (intensievere samenwerking en voorgenomen fusie tussen De Kraayert, Allévo en SVRZ) als qua begroting (hogere kosten van de technische inrichting) gewijzigd.

Het 'participatiefonds voor woonservicezones' in Middelburg is gericht op een financiële bijdrage voor de laagste inkomensgroepen in die zones. Om belastingtechnische redenen is het project vertraagd en loopt nu van januari 2007 t/m januari 2010.

Voor het project 'inrichting zorginfrastructuur Paauwenburg' en het project 'inrichting Hospice Zeeuws-Vlaanderen' geldt dat beide projecten bijna afgerond zijn en geen formulier voor tussenevaluatie hebben ontvangen. Zij worden meegenomen in de inventarisatie 2008 aan de hand van een formulier voor eindevaluatie.

'Toegang tot de woning' gaat nu uit van een iets hoger aantal aan te sluiten woningen; tussen de 550 en 600 in plaats van

450. De implementatiekosten zijn iets hoger dan verwacht. De reden is dat er meer aansluitingen zijn gerealiseerd, dat er meer uitleg voor cliënten en meer afstemming tussen organisaties nodig was. Mogelijk kan dit project toch binnen de oorspronkelijke opzet worden gerealiseerd.

De planning van de 'Pilot brandveiligheid geclusterde zorgwoningen Zeeuws-Vlaanderen' is iets te ambitieus geweest. Een langere levertijd en de vereiste tijd voor ervaringsgegevens met het systeem leidt tot een einddatum van 1 oktober 2007 en een opleverdatum evaluatieverslag van 1 november 2007.

Voortzetting

'Hof Cruninghe' wordt overgedragen aan zorggroep Ter Weel. De financiering gebeurt via AWBZ en eigen middelen. De open eettafel valt onder het zorgloket van de gemeente Reimerswaal.

Het 'samenwerkingsproject De Betho BV en Allévo' (tuinonderhoud voor ouderen) wordt niet in deze vorm vervolgd, mogelijk wel in samenwerking met een woningcorporatie in Goes.

'Dorpsteams Borsele' wordt door de betrokken organisaties regulier voortgezet.

Voor 'de Fonteijne' in Heinkenszand is financiering verzekerd, ondermeer door reserves van andere complexen.

De 'Dienst Boodschappen Plus Bus' kan na afloop van het project voortgezet worden. Het project heeft een grote kans van slagen, ook volgens het Nationaal Fonds Ouderenhulp, dat het eerste jaar nog financieel heeft bijgedragen.

De kosten voor 'Toegang tot de woning' worden na afloop naar verwachting verwerkt in het abonnementsgeld van Zorg op Afroep.

Voortzetting van de 'pilot brandveiligheid geclusterde zorgwoningen' is mogelijk mits de opzet slaagt en de ervaringen positief zijn en wettelijk kunnen worden ingepast

3. Zuinig op zorg

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

De doelstelling van het programma 'Zuinig op zorg' is: **Het vergroten van de beschikbaarheid en de gebruiksmogelijkheden van de gezondheidszorg in Zeeland.**

In dit programma zijn 15 afgeronde en lopende projecten geëvalueerd met in totaal een subsidiebedrag van € 608.436. Een overzicht van de projecten in dit programma is opgenomen in tabel 3.

Doelstelling & Resultaten

Het project 'Samenwerking Zeeuwse ziekenhuisstaven' heeft

het doel als geheel bereikt (er is per vakgroep deelgenomen aan nadere uitwerking van de plannen), maar het heeft minder opgebracht dan verwacht. De samenwerking beperkt zich tot de ziekenhuizen 'boven de Westerschelde'. Er is Zeeuws-breed minder samenwerkingsanimo. Er is samengewerkt met alle specialistenmaatschappen van de Zeeuwse ziekenhuizen, met de commissie Vierhout en met de raden van bestuur van de Zeeuwse ziekenhuizen en andere instellingen.

Het project 'Aanleg personenlift' in Sint Annaland is gericht op een goede bereikbaarheid van de spreekuurruimte op de 1e

Tabel 3 Projecten in het programma 'Zuinig op zorg'

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
afgerond					
500120	Samenwerking ziekenhuis-staven	Zeeuws-Vlaams Zorgoverleg p/a ziekenhuis Zeeuws-Vlaanderen	1-6-2005	31-12-2006	50.000
500125	Aanleg personenlift	Medisch Centrum De Smisse, Sint Annaland	1-12-2005	1-1-2006	20.000
600026	Palazzoli-huis	Stichting Palazzoli	1-1-2006	31-3-2007	16.250
250	Uitbouw E-blauwe gids	Stichting Geneeskunde Walcheren	1-5-2004	1-5-2006	22.500
318	Medwerk Zeeland	Emergis / Medwerk Zeeland	1-1-2002	31-12-2006	57.000
329	Zorgketen dementie (Oosterschelderegio)	Emergis, stafdienst preventie en zorgontwikkeling	1-7-2005	1-9-2006	46.035
440	Sport Medisch Adviescentrum Zeeland	Sport Medisch Adviescentrum Zeeland	1-6-2005	1-6-2006	14.500
lopend					
526	Logeerhuis Stichting KIO (kind in ontwikkeling)	Stichting KIO	1-6-2006	1-3-2007	20.000
600007	Transmurale Zorg Walcheren	Stichting Geneeskunde Walcheren	1-12-2005	1-7-2009	10.995
600035	Deelname Landelijk Dementie Programma; de Bevelanden, Schouwen Duiveland	Emergis, Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg	1-6-2006	1-9-2007	42.000
600153	Diabetesketenzorg Zeeuws- Vlaanderen	Huisartsenvereniging Zeeuws-Vlaanderen, p/a Huisartsenpost De Honte	1-1-2007	31-12-2009	50.000
600155	Proefkamer kraamsuite	Stichting ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen	1-4-2007	1-12-2007	89.906
600161	Project MRSA Zeeuws Vlaanderen	Zorgsaam Zeeuws-Vlaanderen	1-9-2006	1-1-2008	99.250
600165	Zorgprogramma Diabetes en/of hartfalen	Medisch centrum Epicurus	1-1-2007	31-12-2007	25.000
600175	GGZ-project Veersche Huisartsen Coöperatie	Veersche huisartsen coöperatie	1-1-2007	1-1-2010	45.000
nieuw (ronde april 2007)					
700056	Huisartsenorganisatie Zeeuws-Vlaanderen	Huisartsenpost De Honte U.A.	1-4-2007	31-12-2007	25.000

etage, met name voor cliënten en bezoekers voor Emergis en het consultatiebureau. Dat leverde tevens een intensieve samenwerking op, o.a. met Allévo

Het 'Palazzoli-huis' biedt psychosociale steun en informatie voor mensen met kanker in Vlissingen, Goes, Hulst en Terneuzen. Binnen de Zeeuwse Stichting Palazzoli worden alle activiteiten uitgevoerd door vrijwilligers. De stichting werkt samen met vrijwilligers van de terminale thuiszorg, ziekenhuizen, patiëntenverenigingen en maatschappelijk werk. Het gewenste resultaat voor mensen, die met kanker zijn geconfronteerd, is bereikt in de vorm van persoonlijke gesprekken, lotgenotenbijeenkomsten, lezingen, creatieve middagen en rouwbegeleiding. Maar een financiële borging ontbreekt.

'Uitbouw E-blauwe gids' omvat ICT-informatie in de ketenzorg tussen ziekenhuis, huisarts, thuiszorg en patiënt. In 2006 is de gids opnieuw geïntroduceerd bij de Walcherse huisartspraktijken, met nieuwe mogelijkheden zoals een nieuwsrubriek, aanvraagformulieren en het elektronisch aanvragen van periodiek laboratoriumonderzoek (in 2006 is er 2249 keer ingelogd). Een bijkomend effect is, dat per maart 2007 een accountmanager huisartsen is benoemd, dat er internetfolders voor patiënten beschikbaar zijn en er een laboratoriumonderzoeks-abonnement voor huisartsen is gerealiseerd. Informatie is nu beter toegankelijk en de samenwerking van ziekenhuisafdelingen in de transmurale zorg is bevorderd.

'Medwerk Zeeland' richt zich op een betere samenwerking tussen medische beroeps-beoefenaren in relatie tot arbeidsrelevante aandoeningen, kennisvergroting, terugdringen ziekteverzuim. In 10 multidisciplinaire nascholingsbijeenkomsten zijn ± 500 beroeps-beoefenaren bereikt, is kennis en inzicht overgedragen, zijn wederzijdse vooroordelen weggenomen en is de onderlinge verwijzing toegenomen. Een direct effect op het ziekteverzuim is niet te meten. Daarmee is het doel grotendeels gehaald.

'De zorgketen dementie' in de Oosterschelderegio streeft naar een eenduidige diagnostiek. De doelstelling is in zijn geheel bereikt, het resultaat is zelfs boven verwachting. In 2005 zijn 150 mensen gediagnosticeerd in ketenverband, volgens CBO-richtlijnen (landelijke richtlijnen tot stand gekomen in samenwerking met het landelijke kwaliteitsinstituut voor de gezondheidszorg CBO) en naar de zorg toe geleid. Inmiddels ligt dat aantal boven de 500. Ook is er een website met cliëntinformatie, een werkboek – samen met de geheugenpoli Zeeuws-Vlaanderen – en een informatiesysteem. Daarmee heeft het project de voorwaarden gecreëerd voor participatie in het landelijk dementie-programma en is de regionale structurele samenwerking vastgelegd in een convenant.

Het project 'Sport Medisch Adviescentrum Zeeland' heeft geen formulier voor de eindevaluatie ontvangen.

Lopende projecten

Logeershuis Stichting KIO (kind in ontwikkeling) heeft geen formulier voor tussenevaluatie ontvangen, omdat het bijna is afgerond. Dit project wordt meegenomen in de inventarisatie 2008 door middel van een formulier voor eindevaluatie.

'Transmurale Zorg Walcheren' is gericht op vernieuwing en intensivering van de transmurale zorg. De Stichting Geneeskunde Walcheren (SGW) heeft twee zeer succesvolle symposia gehouden in september 2006, na een kort / intensief onderzoek onder huisartsen en specialisten. Er is een accountmanager huisartsen aangesteld en de SGW overweegt een herpositionering 'rond de medische as'. Daarmee is het doel gedeeltelijk bereikt. Dat heeft ondermeer geresulteerd in het ontwikkelen van samenwerking tussen huisartsenpost en spoedeisende hulp, onderzoek toegangstijden / verwijssystemen / inhoudelijke innovatie. In de organisaties waarmee wordt samengewerkt zijn diverse wijzigingen opgetreden. De geherformuleerde samenwerkingswensen op Walcheren hebben geleid tot concrete stappen. Daardoor is duidelijk wie waarop aanspreekbaar is.

'Deelname Landelijk Dementie Programma' is voor de Oosterschelderegio gericht op een voortdurende regie en ontwikkeling van de zorg voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Als uitgangspunten gelden cliëntenperspectief en cliënteninvloed. Inmiddels is een regionaal platform dementie opgericht met relevante partners, wordt een casemanagementprogramma voor de zes participerende instellingen ondersteund door scholing en wordt een onderzoek naar de effecten opgezet. In het kader van het Landelijk dementie Programma (LDP) zijn in de regio drie onderzoeken uitgevoerd als stof voor een werkconferentie: (1) TNO-onderzoek bevolkingsontwikkeling plus prognose voor het aantal mensen met dementie (2) Cliëntenpanelonderzoek gericht op belevingsaspecten van de zorg (3) Onderzoek naar de producten van de zorgaanbieders (in samenwerking met het NIZW). De succesvolle werkconferentie leidde tot vier projecten: mantelzorgondersteuning, huisarts en dementie, casemanagement en scholing. Daarmee is het resultaat gedeeltelijk bereikt.

'Diabetesketenzorg Zeeuws Vlaanderen' streeft naar een goed gestructureerde en laagdrempelige diabeteszorg door de 1e lijn, in samenwerking met de 2e lijnszorg. De zorg is in kaart gebracht, maar er is nog geen nulmeting die de start kan vormen voor een structuurverbetering. Het beoogd resultaat is een regionale diabetesketenzorg, gericht op het voorkómen, tijdig opsporen en juist behandelen van diabetes. Nu wordt een plan van aanpak ontwikkeld om op 1 september 2007 te starten. Verder is regionale praktijkondersteuning aangevraagd (een eis van de zorgverzekeraar), zijn werkgroepen van start gegaan en voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. Er zijn gesprekken gevoerd met o.a. gemeenten, ZorgSaam, Klaverblad, apotheken, fysiotherapeuten en verpleegkundigen. Er zijn drie nieuwsbrieven voor belanghebbenden verspreid.

'Proefkamer kraamsuite' wil een kwalitatief goed, huiselijk en veilig alternatief bieden voor kraamzorg in de toekomst. De proefkamer is voorbereid - inclusief bijscholing van medewerkers - en wordt medio september geopend. Het doel is gedeeltelijk bereikt. Het beoogd resultaat bestaat uit zeven kraamsuites in het ziekenhuis, in samenwerking met de Stichting kraamzorg en entadministratie Zeeland.

Het 'Project MRSA Zeeuws Vlaanderen' wil in de strijd tegen de MRSA-bacterie per januari 2008 een regiobreed MRSA-beleid

realiseren. Dat beleid omvat het actief zoeken en vernietigen van de bacterie in samenwerking met gezondheidsinstellingen, huisartsen, GGD en Belgische ziekenhuizen en het opstellen plus hanteren van een humaan protocol voor patiënten.

Momenteel wordt er informatiemateriaal opgesteld, een handleiding geschreven, een informatiebijeenkomst voor huisartsen belegd en is er een lijst gemaakt voor 'veel gestelde vragen'. Het ziekenhuis heeft een snellere detectiemethode aangeschaft (in 24 in plaats van 72 uur). Er zijn afspraken tussen ziekenhuizen en GGD over zoek- en vernietigbeleid gemaakt en er is contact met Belgische ziekenhuizen en andere grensregio's. Daarmee is het resultaat deels bereikt.

Het 'Zorgprogramma Diabetes en/of hartfalen' beoogt in Terneuzen de preventie van complicaties te realiseren en daarmee de kwaliteit van leven te bevorderen. Per 2008 moet dat leiden tot: vroegdiagnostiek van diabetes en hartfalen, correctie van risicofactoren, tijdige herkenning van chronische complicaties en tot slot groepsvoorlichting over medicatie en leefregels. De doelstelling is nog niet bereikt, omdat twee 'randvoorwaardelijke' stappen vooraf wel in gang zijn gezet, maar nog niet zijn gerealiseerd. Het gaat om de aankoop en inrichting van een gezamenlijke ruimte van 60 m² en realisatie van het project praktijkondersteuning (POH; praktijkondersteuning huisartsen) volgens de procedure van zorgverzekeraar CZ. Daarom is het beoogde resultaat nog niet behaald. Beoogd is namelijk een mix van medische zorg en het stimuleren van zelfstandig functioneren, zowel in curatieve als in preventieve zin. Inmiddels is een kwaliteitsfunctionaris (op uurbasis) aangetrokken, is gestart met het werven van een praktijkverpleegkundige en met het vaststellen van protocollen voor de uitvoering.

Het 'GGZ-project Veersche huisartsen Coöperatie' wil binnen drie jaar huidige knelpunten oplossen voor patiënten, die behandeling van GGZ en Maatschappelijk Werk nodig hebben. Hoewel het doel nog niet is bereikt zijn de lijnen verkort en wordt tijdig doorverwezen. De spreekuren lopen vol. Dat werkt ook preventief. Het gewenste resultaat is een geïntegreerde keten van GGZ-functies. Dat is grotendeels bereikt door de start van een psycholoog/ psychotherapeut en maatschappelijk werker. Twee sociaal-psychiatisch verpleegkundigen en een kinderpsycholoog volgen. Daarmee ontstaat een compleet GGZ-team.

Wijzigingen

Uitbouw van de E-blaauwe gids (EBG) is overgebracht naar automatisering van het ziekenhuis Walcheren. De EBG is een besloten deel van de ziekenhuiswebsite (inlogcode).

'Deelname Landelijk Dementie Programma' is na de werkconferentie qua projectopzet gewijzigd, omdat toen een bredere inzet van deelnemende instellingen noodzakelijk bleek. Vooraf kon dat niet worden voorzien bij de opzet om vanuit cliëntenperspectief de dementiezorg te verbeteren. Dat leidde ook tot wijzigingen binnen de begroting.

'Zorgprogramma Diabetes en/of hartfalen' heeft vertraging door latere aankoop en verbouwing van de ruimte en door de procedure praktijkondersteuning CZ.

'GGZ-project Veersche huisartsen Coöperatie' is enigszins vertraagd door een latere toekenning van gelden CZ en Robuust.

Voortzetting

Uitbouw van de E-blaauwe gids (EBG); de webhosting is intern geregeld (ziekenhuis Walcheren) met het webbeheer als neventaak.

'De zorgketen dementie' heeft het proces van ketenvorming ondermeer goed doorlopen door het belang dat de besturen (van Allévo, Neurologie - Oosterscheldeziekenhuis, en Emergis -Ouderen) aan borging in het convenant hechten. Een leerpunt is dan ook, dat het proces van ketenvorming veel makkelijker verloopt, als de noodzakelijke activiteiten financieel worden ondersteund. Het omzetten van de projectgroep in een procesgroep moet zorgen voor 'onderhoud' van de ontwikkelde producten, die zijn opgenomen in de werkprocessen van de deelnemende instellingen.

'Transmurale Zorg Walcheren' is qua financiering na afloop van het project geheel afhankelijk van de 'marktsituatie' in de gezondheidszorg.

Voor 'Deelname Landelijk Dementie Programma' wordt in een bestuursconferentie in het najaar van 2007 onderhandeld over de borging van de resultaten.

'Diabetesketenzorg Zeeuws Vlaanderen' voert gesprekken met de zorgverzekeraar over financiering van de diabetesketenzorg.

'Proefkamer kraamsuite' past wel in het reguliere budget, maar heeft voor de 1e lijns verloskunde nog een tekort van ± € 50.000,- per jaar.

Het 'Project MRSA Zeeuws Vlaanderen' zoekt dringend naar cofinanciering, met name om alle bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen te kunnen testen. Dat onderzoek is kostbaar.

Voor het 'Zorgprogramma Diabetes en/of hartfalen' is voortzetting gedeeltelijk geborgd. Het jaar 2008 is te overbruggen door een POH-module (praktijkondersteuning) van OZ/CZ en in 2009 dient er een regulier tarief (DBC) te komen.

De financiering voor het 'GGZ-project Veersche huisartsen Coöperatie' is verzekerd door het voorstel van de minister van VWS voor de praktijkondersteuner huisartsenzorg GGZ. Tevens kunnen psychologen declareren, omdat iedereen in de basisverzekering recht heeft op acht zittingen psychologische zorg.

4. Jouw zorg, mijn zorg

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

De doelstelling van het programma 'Jouw zorg, mijn zorg' is: **Het verbeteren van de randvoorwaarden waaronder mantelzorgers in Zeeland hun zorgtaken kunnen uitvoeren.**

In dit programma zijn 6 afgeronde en lopende projecten geëvalueerd met in totaal een subsidiebedrag van € 161.640. Een overzicht van de projecten in dit programma is opgenomen in tabel 4.

Doelstelling & Resultaten

Van 'versterking regionale belangenbehartiging mantelzorgers' is geen formulier voor eindevaluatie ontvangen, wel de inhoudelijke verantwoording en rapportage naar Mezzo en de provincie, als ook een het rapport 'In gesprek met de mantelzorger' (Klaverblad, 2006).

'Palliatieve dagverzorging, Terneuzen' Door een extern bureau is goed onderzoek geleverd, waardoor palliatieve dagzorg medio 2008 geleverd kan worden. Daarmee is dat deel van het doel bereikt en is de toerusting van het personeel in orde. Het onderzoeksrapport is per april 2007 beschikbaar. Leerpunt is, dat het opzetten van palliatieve dagzorg is onderschat.

'O Jee adhd, logeerhuis Ouwerkerk' heeft de doelstelling om 8 kinderen per weekend een logeerplaats te bieden gehaald. Het project wordt goed gedragen door betrokken instanties (jeugdzorg, gemeenten, provincie) en er is samengewerkt met veel trouwe vrijwilligers, de brandweer en aannemers. Er is een positief effect op de doelgroep, er heerst een rustige sfeer in een goede accommodatie die begeleiders in staat stelt efficiënt te werken.

De 'dag van de mantelzorg' is weer geslaagd en georganiseerd in samenwerking met diverse partners. Mantelzorgers kregen een presentje en informatie uitgereikt (1500 pakketjes). Het resultaat is, dat de partijen – mantelzorgers, hulpverleners, beleidsmakers, bekenden/ familie – het steunpunt Mantelzorg weten te vinden. Er was veel aandacht in de pers. Daarnaast is de samenwerking met het steunpunt zorgvrijwilligers Goes en met de gemeenten Borsele en Reimerswaal versterkt. Er zijn meer jonge mantelzorgers bereikt. Leerpunt is, dat afwisseling nodig is, om de doelgroep te blijven prikkelen.

'Opzetten WMO-proof steunpunt vrijwilligerswerk en mantelzorg' in de gemeente Borsele dient als een provinciaal voor-

Tabel 4 Projecten in het programma 'Jouw zorg, mijn zorg'

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
afgerond					
500022	Versterking belangenbehartiging mantelzorgers	Stichting Het Klaverblad Zeeland	31-12-2005	1-4-2006	11.000
600032	Palliatieve dagverzorging	Stichting Hospice Zeeuwsch-Vlaanderen	1-9-2006	1-10-2007	17.000
600054	O jee ADHD zorg- en logeerboerderijen	Stichting O jee adhd	24-3-2006	1-10-2006	50.000
600025	Dag van de Mantelzorg 2006	Stichting Coördinatiepunt Vrijwillige Thuiszorg Zeeland	1-3-2006	27-2-2007	20.600
lopend					
500130	Vrijwilligerswerk en Mantelzorg WMO Proof	Gemeente Borsele	1-1-2006	1-3-2008	50.000
600148	Logeerhuis voor dementerende ouderen	Stichting voor Regionale Zorgverlening (SVRZ)	1-12-2006	1-12-2009	13.040
nieuw (ronde april 2007)					
700077	Zeeuwse Dag van de Mantelzorg	Stichting Coördinatiepunt Vrijwillige Thuiszorg Zeeland	2-9-2007	13-11-2007	10.000
700054	"De brug naar cliënt en mantelzorg en "vroegdetectie" van dementerenden in Zeeuwsch-Vlaanderen.	Vereniging Zeeuws Vlaams Zorg Overleg	1-1-2007	1-4-2007	52.463

beeldproject. Het steunpunt functioneert, er is een werkplan 2007 en een coördinator voor 20 uur per week. Er wordt gewerkt aan een productenboek. Daarmee is de doelstelling grotendeels bereikt. Het steunpunt vrijwilligerswerk in Borsele wordt geperfectioneerd en uitgebreid met mantelzorg. Daarmee wordt het 'WMO-proof'.

Inmiddels zijn er diverse praktische cursussen en ontmoetingsbijeenkomsten georganiseerd en worden contacten onderhouden met beleidsinstanties, ouderenadviseurs, het Opplusproject (Baas in eigen huis) en reguliere netwerken. Aandachtspunt na deze invoering is de vervolmaking door het (blijven) boeken van successen en daardoor een vertrouwd steunpunt te worden.

'Logeerhuis voor dementerende ouderen' Ter Valcke heeft de doelstelling van een tijdelijke (interval)opname voor dementerende ouderen geheel bereikt; het logeerhuis functioneert en biedt plaats aan 6 mensen in de vorm van een groepswoning. Het aantal cliënten kan nog groeien en daardoor kan o.a. aan meer mantelzorgers tegemoet worden gekomen.

Wijzigingen

'Palliatieve dagverzorging, Terneuzen' de oplevering van het hospice is met ruim een jaar vertraagd. Het extern bureau heeft het hele project uitgevoerd.

'O Jee adhd, logeerhuis Ouwerkerk' heeft door vertraagde levering van brandwerende voorzieningen een definitieve oplevering in februari 2007 (in plaats van juli 2006). Ook is er een andere installateur gekozen voor domotica. Leerpunt is, dat uitvoerende partijen strakker aan afspraken moeten worden gehouden

Voortzetting

'O Jee adhd, logeerhuis Ouwerkerk' kan functioneren via de inkomsten uit de logeerweekends.

'Opzetten WMO-proof steunpunt vrijwilligerswerk en mantelzorg' heeft nog geen garantie voor voortzetting. In juni 2007 neemt de gemeenteraad een besluit hierover.

'Logeerhuis voor dementerende ouderen' kan na afloop worden voortgezet. Daarover zijn afspraken gemaakt met het zorgkantoor.

5. Gevoel op veilig

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

De doelstelling van het programma 'Gevoel op veilig' is: **Het creëren van maatschappelijke voorwaarden voor een veilig leefklimaat.**

In dit programma zijn 12 afgeronde en lopende projecten geëvalueerd met in totaal een subsidiebedrag van € 427.594. Een overzicht van de projecten in dit programma is opgenomen in tabel 5.

Doelstelling & Resultaten

Voor het project 'Initiatieven voor veiligheid' heeft de gemeente Middelburg geen evalueerformulier ingeleverd, wel is er een uitgebreid eindverslag over de campagne in Nieuw Middelburg. Er is een slotbijeenkomst gehouden op 2 februari 2006. In mei 2006 is een geslaagd symposium 'Zeker in Zeeland' over de aanpak van sociale veiligheid georganiseerd in samenwerking met de provincie.

Het 'Onderzoek Vroeg erbij' is gericht op het onderzoeksmatig toetsen van de meerwaarde van vroeghulp in de preventie van jeugdcriminaliteit. Het onderzoek is afgerond en heeft aangetoond dat deze methodiek werkt. Er is samengewerkt met Bureau Jeugdzorg, Algemeen Maatschappelijk Werk, politie en Hogeschool Zeeland. De onderzoeksresultaten zijn verstrekt aan hulpverleningsinstanties, gemeenten en provincie. Van het project 'Vroeg erbij' en het project 'let op de kleintjes' zijn helaas geen ingevulde formulieren ontvangen.

'Veilige wijk, Terneuzen' is gericht op het creëren van een veilige wijk 'Hof Zeldenrust en St. Annapolder'. Dat doel is grotendeels bereikt en het gewenste resultaat – het versterken van sociale samenhang – is grotendeels gerealiseerd. Het proces is in gang gezet, maar vereist een langere adem dan voorzien. Het project wordt binnenkort afgerond met een boekje 'Een schone wandeling' voor de wijkbewoners. Daarin

Tabel 5 Projecten in het programma 'Gevoel op veilig'

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
afgerond					
218	Vroeg erbij	Bureau Jeugdzorg Zeeland	1-6-2004	1-6-2006	79.000
307	Onderzoek Vroeg erbij	Bureau Jeugdzorg Zeeland	1-12-2004	31-12-2005	9.900
453	Let op de kleintjes	Bureau Jeugdzorg Zeeland	1-10-2005	1-12-2006	38.103
500049	overdracht naar de AMW's Campagne Burgerinitiatieven voor Veiligheid	Gemeente Middelburg	1-3-2005	1-7-2006	20.000
lopend					
500010	Veilige wijk Terneuzen	Gemeente Terneuzen	1-4-2005	2-4-2007	60.461
500036	Theatervoorstelling Stom Kind	Theaterbureau Basalt	1-4-2005	1-5-2008	24.410
500040	Levensbeschouwelijk onderwijs	OPOW Archipelscholen	1-9-2005	31-8-2007	21.000
444	Advies- en steunpunt huiselijk geweld Zeeland	Gemeente Vlissingen	2-1-2006	2-11-2007	72.940
493	Sociale veiligheid in wijken: veilige linten	Gemeente Middelburg	1-9-2005	31-8-2007	22.780
500143	Communicatieplan ASHGZ	Stichting Centrum voor Telefonische Hulpverlening Zeeland	1-1-2006	1-3-2007	53.500
600087	Buurtbemiddeling	Woongoed Middelburg	1-9-2006	1-1-2007	15.000
600200	Vergoeding stagiaires ASHGZ	Stichting Centrum voor Telefonische Hulpverlening Zeeland	1-10-2006	31-12-2007	10.500
nieuw (ronde april 2007)					
700002	Ketencoördinatie en casemanagement binnen het project: Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld Zeeland	Emergis Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg / Stichting Maatschappelijk Werk Oosterschelderegio	1-11-2006	31-12-2007	166.544
700037	'Jouw huis is mijn Huis'	Stichting Take Care TV	1-6-2007	31-12-2008	10.000

staat informatie, vier wandelroutes en foto's/gedichten van bewoners.

'Stom Kind' heeft de doelstelling (10 scholen te selecteren voor de theatervoorstelling + ouderavond en nabespreking over het thema 'je veilig voelen binnen een groep') geheel bereikt. In de provincie zijn 20 voorstellingen uitgevoerd. Vanaf september 2007 staan 14 voorstellingen in Zeeuwsch-Vlaanderen gepland en is er overleg met theaters in Vlissingen en Goes. Een videoregistratie kan gebruikt worden voor ouderavonden en via een leskist wordt het thema extra onder de aandacht gebracht.

'Levensbeschouwelijk onderwijs', gericht op het stimuleren van verdraagzaamheid in de samenleving en het vergoten van de sociale weerbaarheid door kennisoverdracht en kennisuitwisseling heeft de doelstelling grotendeels bereikt. De beoogde kwaliteitsverbetering door verandering van het lespatroon voor leerkrachten in het primair onderwijs is deels gerealiseerd. Gesprekken zijn gepland en er wordt een studiedag georganiseerd, daarbij is het accent meer verschoven naar informatie voor de leerkrachten en implementatie.

Van 'Advies- en steunpunt huiselijk geweld Zeeland' is geen formulier terugontvangen, wel wordt er een uitgebreid evaluatietraject uitgevoerd, los van deze evaluatie. Zo vermeldt de website van ASHGZ "Op beleidsinhoudelijk niveau krijgt het Regionaal college en het college voor Zorg en Welzijn halfjaarlijkse rapportages over de voortgang (doorlooptijden, aantal lopende en afgeronde dossiers enz.)"

Van het project 'Sociale veiligheid in wijken: veilige linten' van de gemeente Middelburg is geen formulier terugontvangen. Het project is gericht op factoren, die de sociale veiligheid beïnvloeden. Uit informatie van de provincie blijkt dat het project alleen is uitgevoerd in de wijk Dauwendaele, omdat het niet eenvoudig was mensen gemotiveerd te krijgen. Opvallend is dat veel van de door buurtbewoners aangegeven sociale veiligheidsproblemen te maken hebben met verkeersveiligheid. De resultaten zijn ter beschikking gesteld aan andere gemeenten en belangstellenden.

De 'Publiciteitscampagne advies- en steunpunt huiselijk geweld Zeeland (ASHGZ)' is er in twee jaar grotendeels in geslaagd bekendheid te geven aan het bestaan en het doel van het ASHGZ. De naamsbekendheid is onder bewoners 40% en onder hulpverleners 75% - 100% (onderzoeksrapport Scoop).

Woongoed Middelburg heeft met het project 'Buurtbemiddeling' de doelstelling (het opzetten van een stedelijk buurtbemiddelingsproject met vrijwillige conflictbegeleiders) geheel bereikt. In de laatste drie maanden van 2006, zijn er 37 aanmeldingen geweest en is in 22 situaties de relatie hersteld, zonder vervolklachten.

'Vergoeding stagiaires ASHGZ' heeft het gewenste resultaat geheel bereikt. Per oktober 2006 zijn twee stagiaires HBO-psychologie aangetrokken voor de duur van het project.

Wijzigingen

Voor de theatervoorstelling 'Stom Kind' heeft het RPCZ de rol van de GGD Zeeland overgenomen. De opbrengst per voorstelling is lager dan verwacht.

De 'Publiciteitscampagne ASHGZ' wil een deel van het budget omzetten in kranten-advertenties (in plaats van posters in het Openbaar Vervoer).

'In het project 'Buurtbemiddeling' zijn de kosten voor werwing/coaching/training van vrijwilligers met ruim 50% toegevoegd door een groter verloop onder de vrijwilligers dan verwacht. Het project ligt (na 7 maanden) goed op schema en er is ruime belangstelling uit de regio Goes, Zierikzee en Vlissingen.

Voortzetting

'Veilige wijk, Terneuzen' wordt voortgezet binnen het leefbaarheidbeleid van de gemeente.

'Stom Kind' wordt waarschijnlijk voortgezet; de ouderavonden zijn erg goed ontvangen.

'Levensbeschouwelijk onderwijs' wordt voortgezet.

6. Vernieuwing in het vrijwilligerswerk

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

De doelstelling van het programma 'Vernieuwing in het vrijwilligerswerk' is: **Het bevorderen van deelname van de Zeeuwse bevolking aan het vrijwilligerswerk.**

In dit programma zijn 7 afgeronde en lopende projecten geëvalueerd met in totaal een subsidiebedrag van € 125.810. Een overzicht van de projecten in dit programma is opgenomen in tabel 6.

Doelstelling & Resultaten

Van de afgeronde projecten heeft het project van Delta-Jongeren 'Activering plattelandjongeren' de doelstelling geheel bereikt. Boven verwachting zijn er 50 nieuwe leden geactiveerd. Alle afdelingen hebben de cursus gevolgd; elke deelnemer kreeg de opdracht een nieuwe groep voor activiteiten aan te boren. Dat is goed gelukt, met als resultaat: nieuwe leden, nieuwe vrijwilligers, extra stimulans voor bestaande vrijwilligers en bestuursleden.

Het project 'LINKIS' van het COS Zeeland richt zich op het realiseren van een 1-loketfunctie voor particuliere initiatieven die advies en/of begeleiding vragen bij het aanvragen van subsidies voor projecten voor internationale samenwerking met het Zuiden en Oosten en op de organisatie van studiebijeenkomsten. Dat doel is geheel bereikt. In 2005 en 2006 zijn achtereenvolgens 28 en 47 contacten ondersteund voor subsidieaanvragen. Er zijn in totaal zes cursussen opgezet, in 2005 voor 54 personen en in 2006 voor 77 personen. Daarmee

is het resultaat grotendeels gerealiseerd. Want enerzijds blijft het succes van een beroep op landelijke fondsen iets achter bij de verwachting, maar anderzijds blijkt het project te voldoen aan een grote behoefte. Bovendien is het netwerk van COS Zeeland en haar positie als expertisecentrum versterkt.

Van 'MADD' (Make a difference day) is wel een inhoudelijke en financiële verantwoording, maar geen evaluatieformulier binnengekomen.

'Maatschappelijke stages in het voortgezet onderwijs' beoogt leerlingen van Nehalennia kennis te laten maken met vrijwilligerswerk en een overdraagbare lesmethodiek voor andere scholen voor voortgezet onderwijs te ontwikkelen. Dat doel is reeds geheel bereikt door een kennismakingsles voor alle leerlingen van VmboT3, Havo4 en Vwo4 en een 'Zeeuwse' workshop in november 2006. Een lesmethodiek is ontwikkeld en is overdraagbaar. 31 jongeren namen deel aan het vervolg. Het gewenste resultaat is behaald en beschreven in het eindverslag.

Van de lopende projecten is 'Gastlessen ontwikkelingssamenwerking' nog niet gestart door ziekte. De beoogde start was oktober 2006.

'Maatschappelijke stage Oosterscheldregio' wil jongeren motiveren vrijwilligerswerk te doen via 'gastcolleges op scholen, informeren/ adviseren van vrijwilligersorganisaties, mat-

Tabel 6 Projecten in het programma 'vernieuwing in het vrijwilligerswerk'

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
afgerond					
500042	Jongeren activering Zeeland	Delta-Jongeren	1-4-2005	1-7-2006	9.087
500050	LINKIS - KPA cursussen - KPA/MATRA Programma	COS Zeeland Projecten, Werkgroep PIVD	1-1-2005	31-12-2006	19.355
500113	MADD-dag	Steunpunt Vrijwilligerswerk Vlissingen	1-10-2005	10-12-2005	10.000
599126	Maatschappelijke stages	Stichting Welzijn Middelburg	1-9-2005	15-9-2006	8.860
lopend					
600063	Gastlessen Ontwikkelingssamenwerking	Stichting COS Zeeland	1-10-2006	1-10-2009	11.380
600068	Maatschappelijke stage	SMWO Welzijn	1-8-2006	30-7-2008	40.000
600184	Vervolgtrainingen	Scouting Regio Zeeland	1-3-2007	23-6-2007	27.128
nieuw (ronde april 2007)					
700038	Gezamenlijk Vrijwilligersbeleid	IVN Consulentenschap Zeeland	2-7-2007	29-6-2007	62.000
700043	Beursvloer Zeeland	Stichting Beursvloer Zeeland	1-8-2007	1-8-2008	35.000

chen van jongeren en vrijwilligerswerk'. Daarnaast vindt deskundigheidsbevordering door Movisie plaats. Doel en resultaat zijn gedeeltelijk behaald.

Van het project 'Vervolgtrainingen' door Scouting Zeeland is geen evaluatieformulier ontvangen. De trainingen zijn nog niet afgerond.

Voortzetting

'LINKIS' van het COS wordt voortgezet binnen het kader van een budgetfinancieringsovereenkomst met provincie Zeeland 2007-2010. Met NCDO en LINKIS-partners worden in 2007 vervolgafspraken gemaakt.

Voor 'Maatschappelijke stages in het voortgezet onderwijs' wordt gedacht aan een maatschappelijk stagebureau op Walcheren. In 2006-2007 wordt het project, na evaluatie en een kleine bijstelling van het plan, met subsidie van VWS voortgezet voor 71 leerlingen.

'Maatschappelijke stage Oosterscheldregio' kan na afloop van het project worden voortgezet.

7. Vitale dorpen, leefbaar platteland

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

De doelstelling van het programma 'Vitale dorpen, leefbaar platteland' is: **Het versterken van de leefbaarheid en vitaliteit van plattelandskernen.**

In dit programma zijn negen projecten geëvalueerd. Met in totaal een subsidiebedrag van € 728.890,-. Een overzicht van de projecten in dit programma is opgenomen in tabel 7.

Doelstelling & Resultaten

Voor het project 'Kernteams in de gemeente Hulst' is de eindevaluatie ingevuld. Er zijn nu twee teams die zich richten op de integratie van zorg en welzijn: één in Vogelwaarde en één in Sint Jansteen. De bedoeling is dat er ook teams in Clinge en stad Hulst gaan komen. Met het kernteam in Vogelwaarde is de doelstelling en het beoogde resultaat grotendeels behaald; in Sint Jansteen in wat mindere mate (in de zin dat de activiteiten voornamelijk op welzijn zijn gericht en het team zich vooral richt op afstemming). Naast de dorpsteams zijn er een aantal welzijnsdiensten ontwikkeld en is men met de methode 'dynamische dorpsplannen' bezig. Ook in Koewacht is een start gemaakt. Leerpunt is dat het project

meer slagingskans heeft met een woonzorgvoorziening in de buurt. Een ander leerpunt is om dingen laag in de organisatie, op operationeel niveau, te leggen.

Het project 'biblioservicebus', heeft als doelstelling behoud en versterking van de sociale cohesie op het platteland. Het project richt zich op het voorzieningenniveau en is inmiddels afgerond¹. Het beoogde resultaat om met gebruikmaking van draadloze technologie een aanbod van informatie en producten te realiseren is behaald. De biblioservicebus rijdt inmiddels 18 maanden in de kernen van Noord-Beveland, Schouwen-Duiveland en Veere en sinds 1 januari 2007 ook in de gemeente Kapelle. De verkoop van producten en het aantal informatievragen ontwikkelt zich goed. Verbeterpunt is de informatiezuil. Ook de doelstelling is grotendeels bereikt, blijkend uit het feit dat de bus een rol vervult in het gemeenschapsleven als mobiel ontmoetingspunt door deelname aan lokale activiteiten. De naamsbekendheid is heel groot: meer dan 75%. Ook de waardering is hoog met meer dan een acht als rapportcijfer.

Tabel 7 Projecten in het programma 'Vitale dorpen, leefbaar platteland'

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
afgerond					
335	Kernteams in de gemeente Hulst	WZC Antonius	1-11-2004	2-6-2006	32.400
500053	Biblioservicebus	Zeeuwse Bibliotheek	1-4-2005	1-6-2007	200.701
lopend					
500101	Werkerk	T-care	1-1-2006	1-1-2008	50.000
600042	Doelgroepenbibliotheek jeugd /ouderen in wozoco Maartenshof, St. Maartensdijk	St. Gemeenschappelijke Openbare Bibliotheek Tholen	1-6-2006	31-12-2007	17.012
600059	Koppeling WMO en projecten WWZ	Gemeente Hulst	1-1-2006	31-12-2007	78.000
600179	Multifunctioneel Gemeenschapscentrum Zaamslag	Subvention / Woongoed Zeeuws-Vlaanderen	31-10-2006	31-12-2008	50.000
600201	De sociale draagkracht van kleine Zeeuwse dorpen	Gemeente Borsele	1-2-2006	1-12-2007	25.000
700033	ISV Oud-Vossemeer	Gemeente Tholen	1-4-2005	1-11-2006	150.000
70032	Landbouw en Zorg op weg naar een zorgloze toekomst toekomst in Zeeland	Stichting Zorgboeren Zeeland	1-1-2005	31-12-2008	125.777
nieuw (ronde april 2007)					
700046	Buurtsparen	Castria Wonen	1-4-2007	1-4-2010	24.585

¹. Voor dit project is een formulier voor tussenevaluatie ingevuld, omdat de formele einddatum na 1 april 2007 (juli) ligt.

Lopend

'Werkerk' richt zich op het realiseren van een multifunctioneel gebouw met een bundeling van commerciële voorzieningen en functies. In december 2006 is de voormalige kerk in Baarland in gebruik genomen met als naam 'de kleine toren van Baarland'. Het beoogde resultaat ontmoetingscentrum en horecagelegenheden (voor onder andere ouderen) is gerealiseerd. De kleine toren is 7 dagen per week open vanaf 10 uur 's ochtends. Ouderen kunnen tegen gereduceerd tarief gebruik maken van de maaltijd 'aan de grote tafel'. Ook zijn er leerwerkprojecten voor jongeren met een deelnemer in de keuken, een deelnemer in het onderhoud en een deelnemer in de bediening. Dit kan nog verder worden uitgebreid. Kunstenaars uit de streek kunnen gratis exposeren. Commercieel is er ook al een stijgende lijn waar te nemen, zowel mensen uit de Zak van Zuid-Beveland als toeristen maken gebruik van de faciliteiten. Zowel doelstelling als resultaat zijn hiermee grotendeels gerealiseerd.

'Landbouw en zorg op weg naar een zorgeloze toekomst in Zeeland' streeft per 2009 naar een professionele, erkende en op de vraag afgestemde sector Landbouw en Zorg in Zeeland. Deze doelstelling is gedeeltelijk bereikt, onder andere met het verkrijgen van AWBZ-erkenning. Aan de invulling hiervan met productieafspraken wordt gewerkt. Er zijn inmiddels 25 zorgboerderijen en elf welkomboerderijen in Zeeland actief. De basis voor een professionele en erkende sector is gelegd. Het resultaat is gedeeltelijk bereikt.

De gemeente Borsele streeft met het project 'sociale draagkracht kleine Zeeuwse dorpen', naar een integrale analyse ter onderbouwing van beleid gericht op leefbaarheid en sociale cohesie in kleine dorpen. Dit project moet leiden tot een meetinstrument voor leefbaarheid en sociale vitaliteit. Het project is net gestart.

Het project 'Multifunctioneel gemeenschapscentrum Zaamslag' van Woongood Zeeuws-Vlaanderen dat gekoppeld wordt aan een nieuw zorgcentrum beoogt voorzieningen te realiseren voor alle inwoners van Zaamslag. De opdracht voor de bouw is inmiddels gegeven.

De gemeente Hulst wil met het project 'Koppeling WMO en projecten WWZ' de zelfredzaamheid van kwetsbare burgers vergroten, evenals het zelforganiserend vermogen in de kernen. Er is gekozen voor één methodiek, namelijk droomtrajecten. Er zijn drie beoogde resultaten benoemd, te weten inventariseren, analyseren en ontsluiten van competenties in de kernen, ontwikkeling van een coöperatieve vereniging voor dienstverlening en tot slot ontwikkeling van een signaleringsfunctie met model voor ondersteuning. Per woonkern is een nulmetingskaart gemaakt. In twee pilotkernen zijn droomtrajecten uitgevoerd. In Vogelwaarde is dit afgerond met een droommarkt en is ook een leefbaarheidsonderzoek uitgevoerd in samenwerking met de basisschool. In Clinge is de droommarkt eind juni 2007 gepland. Ook is er een plan van aanpak signaleringsfunctie kernteams WWZ en wordt dit uitgevoerd in de periode april tot en met oktober 2007.

Via 'de doelgroepenbibliotheek jeugd/ouderen in woonzorg-

complex Maartenshof' wil de stichting gemeenschappelijke openbare bibliotheek Tholen (per 1 januari 2007 onderdeel van BibliOosterschelde) de leefbaarheid in Sint Maartensdijk vergroten. Via samenwerking en medegebruik moet de meerwaarde gerealiseerd worden. De bibliotheek is sinds juli 2006 gevestigd in woonzorgcomplex Maartenshof, waardoor deze voorziening behouden blijft voor de kern Sint Maartensdijk. Zorgverzekeraar VGZ maakt op drie ochtenden per week gebruik van de bibliotheek. De bibliotheek wordt dan gebruikt als verzekeringswinkel. Andere instellingen en ook verenigingen zijn in beeld voor samenwerking. Het resultaat is bereikt, maar de doelstelling nog niet helemaal.

De gemeente Tholen beoogt met het project 'ISV Oud Vossemeer' de leefbaarheid te versterken in Oud Vossemeer met een gedifferentieerd woningaanbod en behoud van voorzieningen. Het resultaat is een geïntegreerd bouwplan waarmee voorzien wordt in de mogelijkheid van extra zorg, medische voorzieningen, dorpshuisfunctie en woningen. De bouw is gestart; de ingebruikname is gepland in september 2007.

Wijzigingen

Het afgeronde project kernteams Hulst is verbreed vanuit Vogelwaarde naar heel Oost-Zeeuws-Vlaanderen. De komst van de WMO maakt dat het over meer schijven gaat en de slagvaardigheid wat afgenomen is.

De biblioservicebus kent wederom een uitbreiding (Allevio is erbij gekomen). Daarnaast vindt er een nieuw onderzoek plaats naar de toegepaste connectie-technologie.

In Oud Vossemeer heeft de gemeenteraad extra krediet beschikbaar gesteld in verband met een tegenvallende aanbesteding. Bij de biblioservicebus zijn meer organisaties betrokken.

'Werkerk' is met meer organisaties gaan samenwerken, bijvoorbeeld met andere kerken in de regio op het gebied van muziek en cultuur, met de organisatie van 'classic fever' en met de Hoge School Zeeland. Daarnaast is het project inmiddels losgekoppeld van T-care en daarmee een zelfstandig bedrijf geworden.

De rol van Stichting Zorgboerderijen Zeeland (SZZ) en Buitenkans in de uitvoering van het project 'Landbouw en Zorg' is vergroot. Ook heeft een accentverschuiving plaatsgevonden van loketfunctie naar kwaliteit en marktontwikkeling. Op basis van de gewijzigde projectuitvoering is de begroting en de bijdrage van de deelnemers gewijzigd.

De uitvoering van het project 'koppeling wmo en wwz' ligt op schema, met uitzondering van het realiseren van een coöperatieve dorpsvereniging. Dat kost meer tijd dan verwacht.

In Oud Vossemeer is SVRZ toegevoegd als samenwerkingspartner bij het project 'ISV Oud Vossemeer'. SVRZ gaat zorg en een aantal recreatieve activiteiten organiseren binnen het project.

Voortzetting & Overdracht

Het project 'kernteams in Hulst' is voorbereidend geweest voor de pilot WMO die in 2006 en 2007 in Hulst wordt uitge-

voerd. De kernteams worden verder uitgebouwd (bijvoorbeeld overleg met AMW, Emergis e.d.). Via een symposium zijn de resultaten aan het veld overgedragen. Er is geen voortgezette financiering geregeld.

De biblioservicebus gaat door, nu de pilot is afgerond, met reguliere exploitatie door de ZB en bijdragen van de samenwerkingspartners.

De financiering van 'Werkerk' oftewel 'de kleine toren van Baarland' is verzekerd in de zin dat er in de commerciële activiteiten een stijgende lijn is waar te nemen.

Voor wat Landbouw en Zorg betreft wordt er gewerkt aan het opzetten van een structurele organisatiestructuur die vanuit de markt gefinancierd wordt. De haalbaarheid moet nog blijken, maar uit vergelijkbare initiatieven in andere provincies blijkt dat dit mogelijk is.

Borging van het vervolg is onderdeel van het project 'koppeling WMO en WWZ' van de gemeente Hulst.

8. Jeugd telt mee

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

De doelstelling van het programma 'Jeugd telt mee' is: **Betere voorwaarden scheppen voor een veilige, gezonde en dynamische leefomgeving voor jeugdigen in Zeeland.**

In dit programma zijn 19 afgeronde en lopende projecten geëvalueerd met in totaal een subsidiebedrag van € 1.998.980. Een overzicht van de projecten in dit programma is opgenomen in tabel 8.

Doelstelling & Resultaten

Het project 'whoZnext 2' richt zich op het verbeteren van de jeugdgerichtheid van sportactiviteiten, sportvoorzieningen en organisaties door het realiseren van jongerenteams in alle Zeeuwse gemeenten. Er zijn 17 jongerenteams opgericht in vijf gemeenten. De meeste hiervan zijn nog actief, vaak in de rol van organisator van sportevenementen voor de eigen doelgroep. Jeugdparticipatie en de methode whoZnext zijn opge-

Tabel 8 Projecten in het programma 'Jeugd telt mee'

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
afgerond					
183	whoZnext 2	SportZeeland	1-6-2003	31-12-2006	70.160
342	Stedelijk Sociaal Beleid - Vizier op Jeugd	Gemeente Middelburg	1-10-2004	1-4-2006	45.000
346	Het instellen van een zorgnetwerk (consultatieteam) voor kinderen van 0-12 jaar in de gemeente Tholen	Gemeente Tholen	1-3-2005	1-12-2006	15.000
509	Elektronisch medisch dossier 0-19 jarigen	GGD-Zeeland	1-9-2005	1-3-2007	397.000
533	Kunst Expeditie	Departement of Education Hogeschool Zeeland	1-2-2006	1-7-2006	20.234
500031	Opvoedingsondersteuning Scheldemond	SSG Scheldemond	1-9-2005	31-8-2008	11.970
600101	Bevorderen Peuterspeelzaal bezoek reformatorische peuters	ds G.H. Kersten school	1-9-2006	1-12-2007	11.469
600192	Op weg naar het Lagerhuis en het Nationaal Jeugddebate	Omroepvereniging VARA	1-3-2005	1-5-2006	9.000
lopend					
331	Zorgketen Gedrag en Motivatie	Ref. S.W.V. p.o. Zeeland	1-10-2005	1-10-2007	16.482
500030	Ja, jij daar! Jeugdparticipatie in Reimerswaal	Gemeente Reimerswaal	1-7-2005	1-10-2008	16.000
500109	Stretdreams (Leef- en werkstudio "Droom")	Stichting Droom	1-1-2006	1-3-2007	20.430
500110 & 600096	Arbeidstraining en coachingscentrum De Loods	St. Samenwerkingschool voor SBO en PrO Zeeland	1-1-2006	30-9-2008	250.000
500122	Zeeuws netwerk van loopbaanadviseurs	Technocentrum Zeeland	1-1-2006	1-2-2009	261.000
600078	Rebound-voorzieningen	Stichting Scholengemeenschap Nehalennia	1-9-2006	1-9-2009	442.500
600103	ZORGSTRUCTUUR, Zeeuws zorgplatform Middelbaar Beroepsonderwijs	ROC Zeeland	1-8-2006	1-8-2009	277.210
600156	Jeugdparticipatie Noord-Beveland	Gemeente Noord-Beveland	1-1-2007	31-12-2009	17.390

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
lopend					
700025	Maatjesproject voor de Jeugd	Humanitas district Zuidwest	1-9-2004	31-8-2007	70.819
700034	Satellietgroepen VO-SWV lokatie Bergweg	Pontes Goese Lyceum,	1-7-2003	1-7-2007	33.220
700035	Gedeelde zorg voor gezinnen met een verhoogd risico op kindermishandeling	GGD-Zeeland	1-6-2006	1-7-2007	14.096
nieuw (april 2007)					
700040	Project Integrale Netwerk Aanpak	Gemeente Schouwen-Duiveland	1-6-2007	1-9-2009	302.000
700042	Project Jeugd, gezondheid en sport	Gemeente Tholen	2-4-2007	31-10-2007	21.861
700061	Training Intensieve Pedagogische Thuiszorg	Agathos Thuiszorg	1-6-2007	1-12-2007	9.130
700066	Bevorderen jeugdparticipatie	Stichting Welzijn Veere	1-6-2007	1-2-2008	9.701
700082	Voortzetting Maatjesproject voor Jongeren 2007	Humanitas district Zuidwest	1-9-2007	1-12-2008	24.295

nomen in het (jeugd)sportbeleid van de gemeenten. Het resultaat en de doelstelling zijn hiermee grotendeels bereikt. De opbrengst van het project is zoals verwacht. Leerpunten zijn onder meer het dichtbij de jongeren te houden (geen grote provinciale manifestaties), aansluiten bij lokale jongeren-netwerken. Gemeenten en begeleiders ondersteuning bieden bij het begeleiden van jongeren.

De gemeente Middelburg wilde via 'Vizier op jeugd' samen met jongeren en partijen een jongerenagenda opstellen, prioriteiten stellen en concrete projecten plannen en starten. Dit zou op de lange termijn moeten leiden tot een sluitende keten, tot samenwerking door partijen op lokaal niveau en tot participatie van jongeren op zowel politiek als maatschappelijk vlak. Het accent in de uitvoering is meer komen te liggen op concrete projecten. De samenwerking tussen organisaties lijkt geïntensiveerd. Het project heeft meer dan voldaan aan de verwachtingen, doordat het als 'groeiboek' ruimte bood voor ontwikkeling en inspelen op behoefte(n). Het belangrijkste leerpunt is dat ideeën tijd en ruimte nodig hebben om uit te kristalliseren, draagvlak te krijgen. Het werken via een groeiboek schept die mogelijkheid.

Het 'consultatieteam' voor kinderen van 0 tot 12 jaar in Tholen heeft de doelstelling – het bieden van een goede integrale en professionele diagnostiek, afstemming van ingezette hulpverlening en versnellen van de doorlooptijd bij de vraag naar consultatie en advies – grotendeels bereikt. Het netwerk is gerealiseerd. De scholen hebben via deze weg snel toegang tot consultatie en advies. Het beoogde resultaat 'consultatie voor 20 kinderen op jaarbasis' is geheel bereikt. De opbrengst van het project is zoals verwacht. De leerpunten zijn dat onderlinge afstemming van zorgaanbieders in een gezamenlijk advies, ondersteuning biedt aan scholen in de omgang met leerlingen met problemen. Bovendien is het tevens een ingang tot BJJ.

Voor het 'elektronisch medisch dossier 0-19 jarigen' is uitstel verleend, waardoor nog geen formulier voor eindevaluatie is toegezonden.

Voor het project 'Kunst Expeditie' dat kinderen in het basisonderwijs bewuster wil maken van beeldtaal in de wereld om hen heen is ook geen ingevuld formulier beschikbaar. Door overheveling naar een andere afdeling heeft dit project geen formulier voor eindevaluatie ontvangen. Uit informatie van de provincie blijkt dat het project inmiddels succesvol afgerond, veel aandacht heeft gekregen en op verschillende scholen in Nederland ook is gestart.

Scholengemeenschap Scheldemond wil via het project 'opvoedingsondersteuning Scheldemond' ouders informeren en naar informatie leiden, alsmede ouders (lichte) ondersteuning geven in opvoeding. Het project is afgerond en heeft minder opgeleverd dan verwacht. Met name het werk van het externe bureau heeft onvoldoende meerwaarde kunnen bieden, doordat een plan van aanpak en inhoudelijke rapportages ontbraken. Wel heeft het project waardevolle inzichten en ervaringen opgeleverd voor de verdere vormgeving van zorg in en om de school.

Het reformatorisch onderwijs in Zeeland wil de deelname van reformatorische peuters aan kwalitatief hoogstaande voor- en vroegschoolse voorzieningen bevorderen. Met de oplevering van het onderzoeksrapport 'mag ik ook naar de peuterspeelzaal' en de aangedragen varianten is deze doelstelling breed neergelegd. De voorwaarden voor deelname zijn geschapen en moet zich plaatselijk uitkristalliseren. Van twee dorpen staat nagevraagd vast dat per augustus 2007 gestart gaat worden. Het project is meer dan geslaagd, doordat er onverwacht grote bereidheid bleek te bestaan om te zoeken naar plaatselijke varianten/mogelijkheden (identiteitsgebonden) en er een zeer open sfeer is ontstaan. Leerpunten zijn enerzijds dat op een aantal plaatsen nog verschillende jaren nodig zijn, terwijl anderen al in de startblokken staan, anderzijds dat identiteitgebonden werk ook onder algemene vlag mogelijk blijkt.

'Op weg naar het Lagerhuis (2006-2007)' werd in 2006-2007 voor de negende keer georganiseerd en was succesvol.

Het project 'Leef- en werkstudio 'Droom' beoogt hulp te bie-

den aan jeugd met meervoudige problematiek en zicht te krijgen op de praktijk op straat- en wijkniveau. Uit de vorige inventarisatie bleek dat het project verplaatst is van Vlissingen naar Schouwen-Duiveland. Het resultaat is nu ook minder 'smart' geformuleerd: er worden geen aantallen bereikte jongeren meer genoemd, maar dat jongeren in hun eigen leefwereld benaderd worden en er is een netwerk van specialisten ingezet. De inventarisatiefase is afgerond, maar het starten van hulp vanuit de contacten in de leefwereld van jongeren is nog niet op gang gekomen. Er zijn namelijk geen jongeren aangetroffen (op straat) met ernstige problematiek.

De gemeente Reimerswaal wil met het project 'Ja, jij daar!' de jeugdparticipatie bevorderen. Het resultaat zou een 'menukaart' moeten zijn met activiteiten. Inmiddels is er een jeugd- en jongerenwerker aangesteld, die zich onder andere hierop gaat richten. Het resultaat is derhalve nog niet bereikt.

'ATTC De Loods' wil Zeeuwse jongeren met een beperkt arbeidsperspectief individuele maatwerktrajecten aanbieden. Het resultaat is een centrum waar 140 (potentieel) vroegtijdige schoolverlaters een traject volgen waarvan 60% positief zal zijn per 30 september 2008. De trajectbegeleiders van De Loods en de begeleiders van instellingen die participeren, zoeken een aanbod per deelnemer gebruik makend van de mogelijkheden en kennis bij de samenwerkende partners. Deze worden opgenomen in een 'productenhandboek'. In Goes is een pand betrokken met kantoorfunctie en een scooterwerkplaats. Na de verbouwing wordt ook voorzien in een meubelrestauratiebedrijf, smederij en cateringbedrijf. Tot nu toe zijn 167 deelnemers ingeschreven, waarvan er 61 zijn uitgestroomd naar onderwijs en/of werk. Daarmee is het resultaat gedeeltelijk bereikt.

De doelstelling om (a) 250 ongekwalificeerde jongeren van 16 tot 23 jaar in kwalificerende leerwerktrajecten te plaatsen en om (b) samenhang in aanpak/organisatie rond de bestrijding van voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid te realiseren staat centraal in het project 'Zeeuws netwerk van loopbaanadviseurs'. In 2006 zijn in totaal 365 jongeren in trajecten geplaatst en zijn de 'jongerenloketten' een stap richting concretisering gekomen en is de netwerksamenwerking geïntensiveerd.

Het provinciale project 'Reboundvoorzieningen' beoogt schooluitval te voorkomen, door een tijdelijke onderwijsplek te bieden aan leerlingen in een crisissituatie in het regulier voortgezet onderwijs en hen ook naar het regulier onderwijs terug te plaatsen. Het formulier heeft betrekking op Walcheren². De voorziening met een capaciteit van 15 leerlingen is geopend in oktober 2006. Er zijn inmiddels leerlingen teruggeplaatst op de stamschool of naar andere instellingen verwezen. Een probleem ligt er nog bij de nazorg. De middelen zijn onvoldoende om hier voldoende formatie in te kunnen zetten. Op het einde van het schooljaar vindt een totaalevaluatie plaats.

². Over de realisatie van voorzieningen in regio Oosterschelde en Zeeuwsch-Vlaanderen is in het kader van deze inventarisatie geen informatie beschikbaar. Dit project is inmiddels gesplitst in drie regionale projecten.

Het ROC Zeeland wil schooluitval voorkomen door de zorgstructuur te versterken waar het gaat om de psychosociale begeleiding van ROC-deelnemers. Het gaat om het oprichten van een zorgplatform met interne begeleiders en externe hulpverleners. Er is inmiddels een zorg-adviesteam opgezet en er zijn spreekuren ingepland van zorginstellingen op de drie hoofdvestigingen van ROC Zeeland. Ook is de eerste bijeenkomst van het zorgplatform gepland.

De gemeente Noord-Beveland wil de jeugdparticipatie bevorderen. Resultaat van het project is een jongerenraad en activiteiten door en voor jongeren. De feitelijke begindatum is 1 mei 2007.

Het 'Maatjesproject voor de jeugd' wil zelfredzaamheid, zelfvertrouwen en maatschappelijke participatie van jongeren (7-25 jaar) vergroten door het bieden van één op één ondersteuning door vrijwilligers. Deze doelstelling is grotendeel bereikt, zo blijkt uit een tevredenheidsonderzoek onder deelnemers en vrijwilligers. Door verloop in het vrijwilligersbestand is het resultaat in aantallen (20 tot 25 koppelingen in derde jaar) niet gehaald. Vanwege dit verloop worden in werving, training en begeleiding van vrijwilligers accenten verlegd.

Het project 'satellietgroepen' van het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs beoogt de interne deskundigheid op reguliere scholen voor voortgezet onderwijs te vergroten, zodat uitval wordt beperkt en druk op het Orthopedagogisch Didactisch centrum (OPDC) wordt verlaagd. Uit het evaluatieformulier komt naar voren dat er een groeiend aantal leerlingen is, dat op de stamschool wordt opgevangen. De druk op de opnamecapaciteit van het OPDC is daardoor verlaagd, maar de aard van de problematiek van de geplaatste leerlingen is verhevigd. Als het gaat om meer specifieke resultaten dan blijken niet alle zeven benoemde onderdelen van de aanpak volledig gerealiseerd, maar de meeste gedeeltelijk. Alleen het bijhouden van de voortgang van de leerling door middel van een portfolio-systematiek is niet gerealiseerd.

Via het project 'gedeelde zorg' wil de GGD Zeeland signalering van kindermishandeling in het onderwijs verbeteren en ondersteuning bieden aan gezinnen met een verhoogd risico op kindermishandeling. De doelgroep is 0-19 jarigen en hun ouders/verzorgers. Op dit moment wordt het systeem gedeelde zorg als proef ingevoerd in de gemeente Goes voor 0-12 jarigen.

Wijzigingen

In het project 'vizier op jeugd' is de nadruk meer komen te liggen op een aantal concrete projecten dan op een agenda. Genoemde projecten zijn de verbouw en exploitatie van de voormalige discotheek 'The Nighttrain', regio jeugdzorgoverleg Walcheren, maatjesproject, grabbelpas en uitbreiding sportbuurtwerk.

'Leef- en werkstudio Droom' gaat in de tweede fase meer focussen op verborgen problematiek. Ook de begroting is

gewijzigd, doordat er geen inkomsten zijn uit reïntegratie-trajecten nu er geen jeugdigen zijn aangetroffen.

Voor het project 'Ja, jij daar' is een jeugd- en jongerenwerker aangesteld, omdat de uitvoering niet binnen de formatie van de afdeling paste.

'Zeeuws netwerk van loopbaanadviseurs' heeft een aanvullende aanvraag (2007) gedaan in verband met de toename in het aantal deelnemers en de problematiek van de deelnemers.

'ATCC De Loods' is ook ondersteuning gaan bieden op plaatsen binnen het onderwijs, waar uitval vrijwel direct naar De Loods zou leiden (OPDC, Het Traject, etc.). Dit ter voorkoming van schooluitval.

Het ROC Zeeland heeft het Hoornbeek College gevraagd aan te haken bij de zorgstructuur en het Landelijk Centrum Onderwijs en Jeugdzorg (LOCJ) betrokken voor de begeleiding van het zorgplatform. Daarnaast wil het ROC meer deskundigheid van de zorginstellingen op de scholen zelf dan voorzien bij de start. De begrotingsposten voor inzet deelnemersbegeleiding door externe zorginstellingen zijn samengevoegd.

De projectperiode voor het jeugdparticipatie-project in Noord-Beveland is verkort tot 1 jaar in verband met het feit dat er slechts voor 1 jaar subsidie is verleend.

'Gedeelde zorg' beperkt zich tot 0-12 jarigen. De jongeren cq gezinnen, in het voortgezet onderwijs worden (nog) niet meegenomen, omdat het niet gelukt is de directies in het voortgezet onderwijs te motiveren voor deelname. De proefperiode is verlengd en de regio vergroot in verband met het te geringe aantal gegevens om goed te kunnen evalueren.

Voortzetting & Overdracht

Scholengemeenschap Scheldemond wil de ervaringen uit het project inbrengen bij de totstandkoming van een brede regionale zorgstructuur, waarin de school, andere scholen, gemeentelijke en provinciale overheden met jeugdzorg samenwerken. Het Regionaal Overlegplatform Zeeland (ROP) en het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Walcheren zijn de platforms waarbinnen de opbrengsten van dit project in eerste instantie worden overgedragen.

De bestaande jongerenteams van 'whoZnext' gaan door en in de meeste gemeenten is er de mogelijkheid om met ondersteuning nieuwe teams te starten. De begeleiding is overgedragen aan sportverenigingen zelf en/of gemeenten. Een extra impuls aan jeugdparticipatie in de sport is gegeven via een clinic + workshop van Enjoy.

Het onderzoeksrapport met betrekking tot reformatorisch peuterspeelzaalwerk is aangeboden en besproken met reformatorische basisscholen in Zeeland, de gemeenten en kerkelijke peutergroepen. Op termijn wordt via de federaties gevraagd welk vervolg er lokaal is gekomen en na enkele jaren worden de concrete resultaten geïnventariseerd.

Wat 'vizier op jeugd' betreft is de voortgezette financiering van de genoemde concrete projecten verzekerd: 'spot' en 'grab-belpas' als onderdeel van de prestatieafspraken met Stichting Welzijn Middelburg; 'maatjesproject' bij voortzetting vanuit de gemeentebegroting; 'sportbuurtwerk' via toekenning Breedte Sport Impuls.

De financiering van 'leef- en werkstudio Droom' is niet verzekerd. Wel wordt gewerkt aan additionele financiering door de gemeente.

De werkwijze van het 'consultatieteam 0-12 jaar' in Tholen is geëvalueerd door het AMW en toegezonden aan de deelnemers van het consultatieteam. Via contacten met collega-ambtenaren is dit overgedragen aan gemeenten. Het consultatieteam gaat door en wordt gefinancierd door de gemeente.

De gemeente Reimerswaal wil financiering van het project 'Ja, jij daar' na afloop van de projectperiode voortzetten uit het gemeentelijk budget jeugdbeleid.

'ATCC De Loods' gaat het project na afloop financieren door - aan de hand van het productenhandboek - aanbod- en prijsafspraken maken met gemeenten (sociale diensten, RMC's), het UWV en het onderwijsveld.

Er is een contourennota 2008-2011 voor een vervolgproject op 'Zeeuws netwerk van loopbaanadviseurs' ingediend bij de Provincie Zeeland.

Het project 'Reboundvoorzieningen' is nog niet verzekerd van financiering na afloop van het project. Zoals het er nu naar uit ziet, is de subsidie van rijkswege structureel. Dit dekt circa 50% van de kosten. Aanvullende structurele middelen zijn derhalve nodig voor voortzetting van het project na 2009. Provincie en gemeenten hebben toegezegd een gezamenlijke inspanning te leveren om een andere wijze van structurele bekostiging te realiseren.

Voor het project 'zorgstructuur' van het ROC Zeeland is de financiering na afloop niet verzekerd. Het is nog de vraag of gemeenten het 'stokje' willen overnemen.

Het 'maatjesproject' wordt geëvalueerd met de partners. Daarna wordt besloten of en in welke vorm het project wordt gecontinueerd. Er is in de aprilronde aanvullende subsidie verleend tot eind 2008.

Het project 'satellietgroepen' is beëindigd.

9. Niemand aan de zijlijn

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

De doelstelling van het programma 'Niemand aan de zijlijn' is: **Bevorderen dat kwetsbare Zeeuwse burgers kunnen deelnemen aan de samenleving.**

In dit programma zijn dertien afgeronde en lopende projecten geëvalueerd met in totaal een subsidiebedrag van € 880.352. Een overzicht van de projecten in dit programma is opgenomen in tabel 9.

Doelstelling & Resultaten

'Hier sta ik' richt zich op extra aandacht voor asielzoekerskinderen. Er is geen eind-evaluatieformulier ingezonden, wel een uitgebreid eindverslag. Onder de lopende projecten wordt het vervolgtraject op provinciaal niveau omschreven.

In het kader van 'De knip in de hand houden' heeft het AMW Zeeuws-Vlaanderen cursusmateriaal (CD-rom, animaties, audio) ontwikkeld en een website voltooid (www.gripopdeknip.nl). Het streven om tussen de 32 en 64 cliënten de cursus te laten volgen is volledig gerealiseerd: na 80 intakegesprekken hebben 50 mensen deelgenomen aan de training en hebben 35 mensen een certificaat behaald. De voorwaarde was: behalen van de leerdoelen en 75% van de lessen bijwonen. In het eindrapport zijn de andere opbrengsten en leerpunten beschreven.

De 'Emergis Vriendendienst' heeft zich als taak gesteld mensen met psychiatrische problemen aan te spreken op hun mogelijkheden voor deelname aan het maatschappelijk ver-

Tabel 9 Projecten in het programma 'Niemand aan de zijlijn'

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
afgerond					
5000142	Hier sta ik	Nationale Stichting ter Bevordering van de Vrolijkheid	1-9-2006	30-11-2009	30.000
207	"De knip in de hand houden"	Stichting Algemeen Maatschappelijk Werk Zeeuws-Vlaanderen	1-1-2004	15-12-2006	12.163
337	Emergis Vriendendienst	Emergis, stafdienst preventie en zorgontwikkeling	1-5-2005	1-12-2005	51.980
lopend					
343	Stedelijk Sociaal beleid: pilotproject buurtbedrijvigheid	Gemeente Middelburg.	1-6-2005	1-4-2007	12.500
482	Een kwalificatietraject voor praktijkschoolleerlingen.	Edudelta Onderwijsgroep / Groen College Goes	1-9-2005	1-10-2006	8.256
523	Splinter-organisatie; vaste kosten 2006	Splinter	1-1-2006	1-3-2007	6.335
500007	Beroepsopleiding voor mensen met een verstandelijke functiebeperking	ROC Westerschelde	1-11-2004	1-8-2007	45.000
500087	ONDER-DAK	Stichting Inlia Zeeland	1-1-2006	31-12-2007	202.600
500140	Stichting DOOR	Stichting DOOR	1-1-2006	1-1-2008	170.446
600088	"Hier sta ik".	Nationale Stichting ter Bevordering van Vrolijkheid	1-1-2006	1-4-2006	17.552
600136	Maatschappelijk betrokken ondernemen op het platteland	CiviQ instituut vrijwillige inzet	1-1-2006	1-7-2007	23.520
700024	Stichting DOOR	Stichting DOOR	1-8-2004	1-7-2008	150.000
700027	ONDER-DAK	Stichting Inlia Zeeland	1-1-2003	31-12-2007	150.000
nieuw (ronde april 2007)					
700044	Start Intercultureel Vrouwencentrum	Stichting Dunya	1-6-2007	1-7-2009	6.612

keer. Inmiddels zijn van de 50 te realiseren koppelingen (een maatje voor de deelnemers) er 43 tot stand gebracht in alle Zeeuwse regio's. Daarmee is het gewenste resultaat bereikt, met een iets gewijzigde verdeelsleutel per regio. Er zijn boven verwachting veel jongere vrijwilligers van 30-40 jaar geworden. In- en extern is afgestemd en samengewerkt o.a. met de Dienst Geestelijke Verzorging van Emergis, de Vereniging Psychiënt, Steunpunt Zorgvrijwilligers Goes, Mezzo, ROC-Goes en adviserende organisaties.

Het 'Stedelijk Sociaal beleid: pilotproject buurtbedrijvigheid' is er zowel op gericht om in Middelburg vragen en behoeften van wijkbewoners om te zetten in bedrijvigheid als op het hanteren van die bedrijvigheid als een nieuw reïntegratie-instrument. Het beoogd resultaat omvat een toename van wijkvoorzieningen en vijf stageplaatsen (twee in het kader van sociale activering en drie in het kader van reïntegratie). De uitvoering is vertraagd door vertrek van de eerste projectleider. De voorbereiding bleek lastiger dan voorzien. Er is nu een projectplan en begin 2008 moet het project operationeel zijn.

Van 'Een kwalificatietraject voor praktijkschoolleerlingen' door Edudelta Onderwijsgroep / Groen College Goes is geen evaluatieformulier ontvangen. Er is wel informatie beschikbaar gekomen via de provincie. Het project is afgerond en het doel, een traject opzetten om de betere leerlingen van de Zeeuwse praktijkscholen een kwalificatie op assistent-niveau in de groene sector te laten behalen, is bereikt. Het project laat zien dat het mogelijk is om de 'betere' praktijkschoolleerlingen een kwalificatie te laten halen op niveau 1 binnen de wettelijke en financiële kaders. Voorwaarde is goed overleg en afstemming in uitvoering, begeleiding en kwalificering.

De vaste kosten voor Splinter (Zeeuws platform voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting) betreffen het faciliteren en onderhouden van goede contacten op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau, inclusief de cliëntenraden sociale zaken.

'Assistent in opleiding' betreft het geschikt maken van assistent-opleidingen voor mensen met een verstandelijke beperking, inclusief aangepaste toetsing. Doel en resultaat zijn grotendeels bereikt. De leermiddelen voor drie opleidingen zijn beschreven.

'ONDER-DAK' betreft het aanbod van kleinschalige noodopvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers, die volgens de rijksoverheid geen recht hebben op bed-bad-broodvoorzieningen. Van de 300 mensen in Zeeland zijn 94 dossiers in 2006 gesloten. Het 'generaal pardon' leidt tot afbouw, dat door INLIA Zeeland en ONDER-DAK wordt begeleid. Het laatste omschreven project 'OnderDAK' hangt hier nauw mee samen en betreft de beschikbaarheid van opvang.

'Opvang (ex)gedetineerden' is een opvangproject van de Stichting DOOR (Door Opvang en Ontmoeting Resocialisatie). In de voorlaatste projectbeschrijving wordt subsidie aangevraagd voor de Stichting DOOR zelf, als voorziening. Het opvangproject bestaat uit activiteiten, die zijn gericht op vijf pijlers (Wonen, Arbeid, Financiën, Relaties en Zingeving), die

in drie fases methodisch vorm krijgen. Dat is grotendeels gerealiseerd.

'Hier sta ik, provinciaal' richt zich eveneens op kansen voor jongeren en kinderen in AZC Middelburg en op integratie en participatie van vluchtelingen in Zeeland. Doelstelling en resultaat zijn grotendeels bereikt door 4 activiteiten ('zomerweek, musicians without borders, vrolijke Griffioendag, Mobil Homes'), die positieve ervaringen bieden aan de jongeren.

'Maatschappelijk betrokken ondernemen op het platteland' richt zich op een actieve rol van bedrijven bij het oplossen van leefbaarheidvraagstukken op het platteland en dat in combinatie met maatschappelijk betrokken ondernemen in grote steden. In Vlissingen (in afstemming met Local Boards) en Noord Beveland (ondernemers betrekken bij concrete projecten) zijn de resultaten, in samenwerking met de lokale gebiedsmakelaars gedeeltelijk gehaald. Beide voorbereidingsfasen zijn afgerond en thema's / projecten geselecteerd.

'St. DOOR' verwacht medio 2007 structurele financiering van het Ministerie van Justitie en heeft opvangmogelijkheden, o.a. een leerwerkplaats en 24-uursbegeleiding, gerealiseerd. Die opvang draagt zowel bij aan de verbetering van kansen voor (ex) gedetineerden als aan de realisatie van een veiliger leefklimaat. Doel en resultaat zijn grotendeels bereikt.

'OnderDAK' behelst de beschikbaarheid van voldoende opvangmogelijkheden voor uitgeprocedeerde asielzoekers in elk van de drie Zeeuwse regio's, o.a. om dakloosheid, illegaliteit en volksgezondheidsproblemen te voorkomen. Doel en resultaat zijn grotendeels behaald.

Wijzigingen

'Maatschappelijk betrokken ondernemen op het platteland' had een projectplan ingediend zonder btw, maar MOVISIE is btw-plichtig. Dat leidde tot een aangepaste begroting.

'St DOOR' biedt – naast 24-uursopvang – nu ook ambulante woonbegeleiding, omdat daar veel vraag naar is. De toegenomen professionalisering en deskundigheidsbevordering leidt tot een hogere exploitatiebegroting.

'OnderDAK': verlenging van het project naar eind 2007 (was 2005) en een beleidsplan 2008-2009 voor de begeleiding van het afbouwproces. Dat laatste in afwachting van definitieve besluitvorming over de eenmalige maatregel.

Voortzetting

'ONDER-DAK' voorziet afbouw van het project (generaal pardon), onder vermelding dat de benodigde termijn langer duurt dan tot januari 2007.

'De knip in de hand houden' is als budgetteringstraining voort te zetten, maar is afhankelijk van financiële middelen; gemeente Sluis is positief, de twee andere gemeenten moeten nog een standpunt bepalen.

De voortgang van 'Emergis Vriendendienst' is onzeker, mede

door de komst van de WMO; gemeenten bepalen zelf lokale subsidies en dit is een bovengemeentelijk aanbod. Tot en met december 2007 is er o.a. een overbruggingssubsidie van de Provincie Zeeland. Ondertussen wordt naar subsidiemogelijkheden gezocht om het positieve resultaat voort te kunnen zetten.

Stichting DOOR is in overleg met de Tweede Kamer en het Ministerie van Justitie, om de dagprijs structureel te verhogen. De kostprijsberekening is in 2006 onderzocht. In mei 2007 hoopt DOOR structurele financiering te bereiken voor justitiële programma's.

'Hier sta ik' start in 2007 een haalbaarheidsonderzoek naar 'een vrolijke winkel', die methodes en producten kan aanbieden.

10. Ideeënnetwerk

Voortgang Projecten: Inventarisatie per programma op 1 april 2007

De doelstelling van het programma 'Ideeënnetwerk' is: **Het bevorderen van nieuwe benaderingen van problemen en uitdagingen, gericht op de verbetering van de kwaliteit van zorg en sociaal beleid.**

In dit programma zijn 17 afgeronde en lopende projecten geëvalueerd met in totaal een subsidiebedrag van € 865.645. Een overzicht van de projecten in dit programma is opgenomen in tabel 10.

Doelstelling & Resultaten

Het afgeronde project 'Woon(her)kansen Oosterschelde-regio', heeft ondermeer tot doel dakloosheid van probleemhuurders te voorkomen.

Het resultaat is omschreven als afname in potentiële en werkelijke uitzettingen en doorstroom vanuit Emergis naar individuele huisvesting. De aanvragers vinden, verwijzend naar het evaluatieverslag, dat de doelstelling en het resultaat grotendeels is bereikt.

Tabel 10 Projecten in het programma 'Ideeënnetwerk'

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
afgerond					
188	Woon(her)kansen Oosterschelderegio	Samenwerkingsverband welzijnzorg Oosterschelderegio	1-4-2004	1-4-2006	16.625
271	Project Woon(her)kansen Oosterschelderegio	Samenwerkingsverband welzijnzorg Oosterschelderegio	1-4-2004	1-4-2006	55.000
363	Persoonlijke toekomstplannen voor ouderen	Stichting Welzijn voor Ouderen Assenede/Sas van Gent	1-1-2005	1-3-2007	36.019
489	Project kwaliteit van bestaan in Huis FleuRoja	Stichting Fleuroja	1-12-2005	1-9-2006	24.300
600119	Spoedkaart Zeeland	Klaverblad Zeeland	31-12-2006	31-3-2007	13.280
600129	Vooronderzoek project Naar een cliëntgestuurd netwerk in de Oosterschelderegio	SMWO	31-12-2006	31-3-2007	20.000
lopend					
500114	De GIDS	Openbare Bibliotheek Vlissingen	1-11-2006	31-12-2007	199.000
500136	project EPD	Emergis	1-11-2005	30-5-2007	8.502
600028	Inloophuis Vlissingen, een schakel op de weg terug.	Emergis, maatschappelijke opvang	1-11-2006	1-11-2007	53.314
600065	Pilotproject implementatie Digitaal huisbezoek/De brede postbode: "Met ICT doe ik mee(r)"	Stichting Personen Alarmering Zeeland	1-6-2006	1-4-2008	144.100
600067	Ruilwinkel	SMWO Welzijn	1-7-2006	1-7-2009	45.000
600125	POOZ: Project Opiaat Onderhouds Behandeling Zeeuws-Vlaanderen	Emergis	1-8-2006	31-12-2007	90.000
600152	Local board Vlissingen	Gemeente Vlissingen	1-1-2006	31-12-2007	10.000
600174	Zorghotel Zeeuws-Vlaanderen	ROC Westerschelde	1-12-2006	15-6-2007	35.505
700026	Samenwerking bibliotheek-scholen in brede school Hansweert	Gemeente Reimerswaal	1-10-2002	1-10-2007	34.000
700031	Thuiszorg on line	Stichting Zorgcentra	1-1-2005	31-12-2007	50.000
700036	Preventief Gezondheidsonderzoek bij ouderen	GGD Zeeland	1-1-2004	31-10-2007	65.000

nr	projectnaam	organisatie	startdatum	einddatum	subsidie
nieuw	(ronde april 2007)				
700039	Local board Goes-west	Gemeente Goes	2-10-2006	31-12-2008	30.000
700041	Local Boards Middelburg	Gemeente Middelburg	1-06-2007	1-6-2009	30.000
700049	Deskundigheidbevordering Raad van Deelnemers	Klaverblad Zeeland	29-3-2007	29-3-2009	30.830

Voor de projecten 'Persoonlijke toekomstplannen voor ouderen' en 'kwaliteit van bestaan in Huis FleuRoja' is de einddatum verschoven, waardoor er nog geen formulier voor evaluatie is verstuurd.

'Spoedkaart Zeeland' heeft het beoogde resultaat behaald: ieder huishouden heeft via de huis-aan-huis-krant een spoedkaart ontvangen met de belangrijkste nummers voor spoedeisende hulp.

Het vooronderzoek met betrekking tot een cliëntgestuurd netwerk in de Oosterschelderegio is afgerond. Uit het onderzoeksrapport komt naar voren dat er draagvlak en bereidheid is om hieraan deel te nemen. De opbrengst van het project is boven verwachting: de 25 interviews met potentiële partners heeft een schat aan informatie en ideeën opgeleverd. Bovendien bleek er enthousiasme en betrokkenheid.

Lopend

'De G!DS' heeft het resultaat gedeeltelijk bereikt. Het project richt zich op het ontwerpen en vullen van een Zeeuwse database met adressen, activiteiten en diensten van alle non-profit instellingen en vrije beroepsbeoefenaren met een maatschappelijk doelstelling. Het model kan vervolgens in Nederland worden overgenomen. Het adressendeel is inmiddels afgerond. Dit najaar worden organisaties gemotiveerd om de data verder aan te vullen met hun diensten en activiteiten.

Met het project EPD werkt Emergis aan het toegankelijk maken van het elektronisch patiënt dossier van de instelling voor cliënten. Bij Emergis is het elektronisch dossier geïmplementeerd, maar het toegankelijk maken voor cliënten is nog niet gebeurd, omdat de leverancier niet meer ondersteunt. Emergis is bezig met het vinden van een nieuw EPD waarin deze functie, toegankelijkheid voor de cliënt, wel is opgenomen. De verwachtingen en wensen van de cliënten zijn in beeld, evenals de benodigde mentaliteitsverandering bij cliënten en hulpverleners.

Het inloophuis in Vlissingen wil enerzijds mogelijkheden bieden voor daklozen om contact te leggen met lotgenoten, organisaties en begeleiders en anderzijds de zorgketen uitbouwen. De inloophuis biedt een mogelijkheid om de cliënt te ondersteunen bij reïntegratie. Het resultaat is inmiddels grotendeels behaald. In 2006 zijn circa 20 mensen naar wonen geleid. Het inloophuis heeft circa 150 verschillende bezoeken,

waarvan 100 begeleid worden. Op de locatie is een spreekuur van de sociale dienst gerealiseerd.

'Met ICT doe ik mee(r)' van de Stichting Personen Alarmering Zeeland heeft de doelstelling en het resultaat nog niet bereikt. Het gaat om het verhogen van het gevoel van veiligheid en comfort en verbeteren van sociale participatie van mensen met beperking door inzet van ICT.

Met de 'ruilwinkel' wil SMWO een bijdrage leveren aan het tegengaan van de effecten van armoede en sociale uitsluiting. Door producten en diensten te ruilen kunnen mensen zich verrijken en met elkaar in contact komen. Het resultaat is inmiddels grotendeels behaald. In vijf maanden tijd hebben ruim 550 deelnemers zich ingeschreven. Ook komen er mensen wekelijks dagelijks, op zoek naar een praatje.

Emergis wil, met het 'project opiaat onderhoudsbehandeling (POOZ)' de vroegere groepswijze methadonverstrekking vervangen door individuele onderhoudsbehandeling op maat, met ruime aandacht naast zorg, curatie en begeleiding voor preventie en resocialisatie. De behandeling is gestart in september 2006 en de doelstelling is grotendeels bereikt. De individuele behandeling heeft geresulteerd in een toename van vragen op het gebied van uitgebreidere behandeling, begeleiding, resocialisatie.

'Local Board Vlissingen' beoogt empowerment van buurtbewoners te realiseren om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor eigen leven en leefomgeving. Het beoogde resultaat is een representatieve groep bewoners die na formulering van dromen, zelf aan de slag gaat met het realiseren daarvan, mede aan de hand van een datagerichte methode. De doelstelling en het resultaat zijn inmiddels gedeeltelijk gerealiseerd.

Het project 'Zorghotel Zeeuws-Vlaanderen' richt zich op een onderzoek naar de realisering van een voorziening (zorghotel) die hoogwaardige zorg combineert met een hoog serviceniveau. Daarnaast zou door de samenwerking tussen zorg- en onderwijsinstellingen ook een betere aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt ontstaan. Het onderzoek loopt nog. Er is nog geen resultaat te melden.

Via het project 'samenwerking bibliotheek – scholen in brede school Hansweert' wil de gemeente Reimerswaal de voorzieningen in deze kern behouden en opkrikken. De bibliotheek krijgt een centrale plaats in de brede school, niet alleen

fysiek, maar ook functioneel. Inmiddels is de bibliotheek 18 uur per week geopend. De samenwerking met de scholen is inmiddels geheel bereikt: er zijn gezamenlijke activiteiten en speciale openingstijden voor de scholen. De samenwerking met de kinderopvang en peuterspeelzaal staat nog in de kinderschoenen.

'Thuiszorg on line' van de stichting Zorgcentra wil bijdragen aan het zo lang mogelijk zelfstandig blijven functioneren van de cliënt in de eigen woning en het zo efficiënt mogelijk inzetten van medewerkers in de zorg. Via een telecare methode komen zorgverlener en zorgvrager direct met elkaar in contact. Het resultaat is nog niet gerealiseerd.

Het 'Preventief Gezondheidsonderzoek bij Ouderen (PGO-O)' in de Oosterschelderegio beoogt inzicht te krijgen in kenmerken van deelnemers en niet-deelnemers en in de prevalentie van risicofactoren en aandoeningen bij deelnemers. Daarnaast moet het project inzicht bieden op het effect van het PGO-O en het advies op maat en de ervaringen van betrokken partijen. Inmiddels is in 2006 en 2007 het PGO-O conform de planning uitgevoerd. Het eindrapport wordt in december 2007 verwacht.

Wijzigingen

Voor 'De G!DS' geldt dat de eerste fase (adressenverzameling) te krap gepland was. Aanvankelijk wilden de organisaties niet meewerken met het aanleveren van adressen.

Voor het project EPD van Emergis geldt dat het bouwen van de interface voor het cliëntdossier wordt vertraagd.

Voor 'Met ICT doe ik mee(r)' geldt dat het tijdschema is veranderd. Tijdens de marktverkenning is gestoten op een vergelijkbaar project in Zeeland. Er wordt verkend in hoeverre beide projecten kunnen samenwerken.

De 'ruilwinkel' draait met minder inzet van coördinatie-uren, omdat er minder subsidie is verstrekt dan aangevraagd, van zowel Provincie Zeeland als Oranje Fonds.

Het project 'thuiszorg on line' wil aansluiten bij het concept van zorginstelling Meavita. Meavita werkt samen met producten Verklizan inzake een Visual Care systeem. Dit systeem werkt via ADSL op de televisie. Overeenstemming over de offerte wordt op korte termijn verwacht.

Overdracht & Voortzetting

Het resultaat van Woon(her)kansen Oosterschelderegio is overgedragen via een studiemiddag en wordt verder uitgedragen via het WMO beleid van de centrumgemeente. De huidige samenwerking wordt voortgezet en wellicht structureel ingebed via de centrumgemeente. De financiering is gedeeltelijk geregeld: gemeenten, corporatie en Emergis blijven bijdragen. Er is nog een bijdrage nodig vanuit de centrumgemeente.

Het project 'Spoedkaart Zeeland' kent geen voortzetting.

Nu het vooronderzoek naar een cliëntgestuurd netwerk Oosterschelderegio positief is, wordt waarschijnlijk uitvoering gegeven aan het project zelf. Hiervoor is subsidie aangevraagd.

Financiering van 'De G!DS' na afloop van het project is verzekerd. Er liggen voorstellen om landelijke financiering van de redactievoering goedgekeurd te krijgen.

Het project EPD van Emergis is verzekerd van verdere financiering.

Voortgezette financiering van het inloophuis in Vlissingen is nog niet verzekerd.

Voor de 'ruilwinkel' is financiering na afloop nog niet verzekerd. Onderdeel van het projectplan is om in het derde jaar te kijken naar de (on)mogelijkheden om het project voort te zetten en op welke wijze.

Financiering na afloop van het project 'project opiaat onderhoudsbehandeling (POOZ)' is nog niet verzekerd. Overleg met de zorgverzekeraar over structurele financiering is in voorbereiding.

De voortzetting van het project 'Local Board Vlissingen' is niet verzekerd. Afgesproken is dat er eind 2007 een evaluatie is, waarop besloten wordt wel of niet door te gaan.

Voor het project 'samenwerking bibliotheek - scholen in brede school Hansweert' is financiering na afloop van het project verzekerd.

Het project 'thuiszorg on line' is verzekerd van financiering na afloop van het project.

Het 'Preventief Gezondheidsonderzoek bij Ouderen (PGO-O)' is nog niet verzekerd van voortzetting. Voortzetting is afhankelijk van de projectresultaten en bestuurlijke besluitvorming.

COLOFON

Uitgave

Provincie Zeeland

Coördinatie

Provincie Zeeland,
Afdeling Samenleving, Bestuur
en Organisatie

Fotografie

Mechteld Jansen
Marja Noordhoek
Beeldbank Scoop
www.sjeesonline.com
Ab Harpe
Els Dominicus
Stichting Landschapsbeheer Zeeland
Anda van Riet
flickr.com
Morguefile
ZVZO

Prepress

Provincie Zeeland,
Afdeling Informatievoorziening &
Documentatie

Druk

LnO drukkerij/uitgeverij,
Zierikzee

November 2007